

შექსპირი უილიამ ოტელო

ხუთმოქმედებიანი ტრაგედია
მოქმედნი პირნი:

მთავარი ვენეციისა.
ბრაბანციო, სენატორი.
კიდევ სხვა სენატორნი.
გრაციანო, ბრაბანციოს ძმა.
ლოდოვიკო, ბრაბანციოს ნათესავი.
ოტელო, კეთილშობილი მავრი, ვენეციის
სახელმწიფოს სამსახურში მყოფი.
კასიო, მავრის თანაშემწე.
იაგო, მავრის ასისტავი.
როდერიგო, ვენეციელი აზნაური.
მონტანო, წინანდელი გამგებელი კუნძულის კიპროსისა.
მასხარა, ოტელოს მსახური.
დეზდემონა, ბრაბანციოს ასული და ცოლი ოტელოსი.
ემილია, იაგოს ცოლი.
ზიანკა, კასიოს საყვარელი.
მეზღვაური, შიკრიკი, გზირი, ოფიცრები, აზნაურნი,
მემუსიკენი და მხლებელნი.

პირველი მოქმედება ვენეციაში სწარმოებს, დანარჩენი კიპროსის კუნძულზედ ზღვის
პირის ქალაქში.

მოქმედება პირველი
სურათი I
ქუჩა ვენეციაში
(შემოდინ როდერიგო და იაგო)

როდერიგო: ნულარას მეტყვი... დიდათა მწყინს შენგან, იაგო, შენგან, რომელსაც ჩემი
ქისა სრულად ხელთ გეპყრა, რომ ეს ამბავი იცოდი და...

იაგო: შენ შენსას ამბობ და არ გინდა, მეც გამიგონო. წყეულიმც ვიყო, თუ მაგის
მსგავსი რამ ჩემ დღეში ფიქრად მომსვლოდეს.

როდერიგო: აკი ყოველთვის მარწმუნებდი, რომ მავრი მძაგსო!

იაგო: და თუ არ მძაგდეს, შემიძაგე მაშინ შენ თითონ, წარმოიდგინე, ვენეციის სამს
დიდებულ პირს

იმის წინაშე ვათხოვნიე ჩემთვის ხარისხი

მის თანაშემწის; - ჩემის თავის ფასი ვიცი მე,
მეკუთვნის კიდევ ეს ღირსება, კვებნით არ ვამბობ.
მაგრამ ისეა იგი მავრი გატაცებული
თავის მძლავრობით, თავის ზვავის მედიდურობით,
რომ მოჰყოლიყო რაღაც უშნო, მკვახე ლაპარაკს,
უფრო შესაფერს ბრძოლის ველზედ; ბოლოს უზრდელად
ცივი უარი განეცხადა ჩემ მომხრეთათვის.
ეთქვა, მე ჩემი ხელქვეითი კიდევა მყავსო; -
მერე ვინ არის, აბა მიხვდი, მის არჩეული?
მიქელ კასიო არის ვიღაც ფლორენციიდან,
მორთვა-კაზმვაზედ დედაკაცებზე გადაგებული.
თუმც ანგარიშში იგი კარგად გაწვრთნილი არის,
მაგრამ ჯარს ბრძოლად წინ არასდროს არ წასძლოლია;
ლაშქრის დაწყობა დას-დასებად საომარ ველზედ
იმდენად იცის, ვით დიაცმა ქსელის მბეჭველმა.
ნაკითხი არის, მაგრამ მისებრ წიგნების კითხვა
ხირღა-წამოსხმულ კონსულთაც არ გაუჭირდებათ.

ყბედობას მისდევს, არა სწყალობს გამოცდილებას, -
და ეს ჰგონია საკმარისი ჯარისკაცისთვის.
თუმც ეს ასეა, მაგრამ მაინც იგი არჩია
და მე დამჩაგრა... მე, რომელიც მავრს თავის თვალთ
გამოფუცდივარ მრავალს ომში როდოსს და კიპროსს
და ბევრგან სხვაგან ქრისტიანთ და წარმართ ქვეყნებში!
უნდა იმან მე დამამარცხოს, იმან მაჯობოს,
ვინც მხოლოდ მარჯვედ ათამაშებს ჩხირებზედ რგოლებს
და ანგარიშობს სესხსა და ვალს. მას უწოდებენ
მის თანაშემწეს და მე... ღმერთო, ეს რად არ გიკვირს!.. მავრის ასისთავს!
როდერიგო: მე ვარჩევდი, რომ დავენიშნეთ მასზედ ჯალათად.
იაგო: საშველი რომ არა არის-რა!
სამსახურს მუდამ ეგ ჭირი სდევს: წინ იგი დგება,
ვისაც კი შესწევს გვაროვნობა, ძლიერთ წყალობა, -
ერთი არ იჭერს ჯერისამებრ მეორის ადგილს.
აბა, განსაჯე თვითონ შენვე, მაქვს რამ საბუთი,
რომ მავრისადმი სიყვარული გულს აღვიზარდო?
როდერიგო: არ ვინდომებდი, მე რომ მკითხო, მასთან სამსახურს.
იაგო: დაწყნარდი, ძმაო, ნუ კი ცხარობ. მე თუ ვმსახურებ,
ვმსახურებ მისთვის, რადგან ბედმა ეგე მარგუნა.
ხომ ყველანი ვერ ვიბატონებთ და ვერც ხელქვეითთ
ვაკისრებინებთ, უერთგულონ ყოველგვარ ბატონთ.
არიან ზოგნი, რანიც მხოლოდ დღიურ ლუკმისთვის
მუხლმოდრეკილნი მორჩილობენ, ყურმოჭრილობენ,
სახედრის მსგავსად მსახურებენ თავიანთ პატრონს,
თუმცა განდევნა სიბერის ჟამს წილადა ხვდებათ, -
კარგად გაჯობვა როდი აწყენთ ამ სულელ-მართალთ.
არიან სხვანიც, ერთგულობის სახის მიმღებნი,

რომელნიც ზრუნვენ გულდადებით მხოლოდ მათთვისვე
და თუმცა პატრონს მოწიწებით დაბლა თავს უკვრენ,
თავიანთ საქმეს იკეთებენ, თვით მდიდრდებიან,
რომ განცხრომით და ნებივრობით იცხოვრონ ბოლოს.

აი, ამათზედ ახად ითქმის, ჭკვა ჰქონიათო

და მეც მათ რიცხვში ვურევივარ, გამოგიტყდები.

მე რომ ოტელო ვყოფილიყავ, მაშინ იაგო არ ვიქნებოდი, - ეს სწორეა ისე, როგორც შენ
როდერიგო ხარ, და იცოდე, მას თუ ვმსახურებ, ამით ვმსახურებ ჩემსავ თავსა. ზეცას
ვიმოწმებ, მე ეს არ მომდის ერთგულებით, ან სიყვარულით, - მე თავს ვაჩვენებ ასე
მხოლოდ, რომ შევისრულო

რაც განზრახვა მაქვს. რა იქნება, აბა, იფიქრე,

გულისპასუხი ყოველივე გამოვიმქლავნო,

გამოვაქვეყნო ჩემის ქცევით ამ სულის სიღრმე?

ეს ხომ იმას ჰგავს, გული ჩემი ხელზე დავიდო

და მივუშვირო დასაკორტნად ჭილყვავ-ყორანთა.

მე ის არა ვარ, რაცა ვჩანვარ.

როდერიგო: თუ იმ სქელტუჩამ ამ საქმეშიაც გაიმარჯვა, სჩანს, ბედი სწყალობს.

იაგო: გამოუწოდე ქალის მამას, ძილი დაუფრთხე,

გამოუყენე უკან მდევრად და იმ წყეულ მავრს

ხმა დაუყარე, ჩაუშხამე სიამოვნება.

ქალის ნაცნობნი, ნათესავნი ზედ მიუსიე

და თუმცა იგი ტკბილ და ნეტარ ჰაერში სცხოვრობს,

შენ ეს ჰაერი მოუწამლე კოლო-ბუზეებით.

იგი სიხარულს დიდს ეღირსა, მაგრამ ეცადე,

რომ ამ სიხარულს სიმწართა უცვალო ფერი.

როდერიგო: ეს ქალის მამის სახლი არის; აბა, ხმას მივცემ.

იაგო: კარგი, სცადე და საზარლის ხმით მორთე ყვირილი

ისე, როგორც რომ ხმაურობენ, როცა დიდ ქალაქს

დაუდევრობით ყრუ, ბნელ ღამეს ცეცხლი ედება.

როდერიგო: ეი, ბატონო, ბრაბანციო, ეი, ადექით!

იაგო: ქურდები! ჩქარა, ბრაბანციო, გამოიღვიძეთ!

თქვენს სახლს მიხედეთ, თქვენს ასულს და თქვენსა საუნჯეს!

არიქა, მალე, ოჰ, ქურდები! ქურდები-მეთქი!

(ბრაბანციო გამოჩნდება ზევით ფანჯარაში)

ბრაბანციო: რა ამბავია? ვინ მეძახის? რაო, რა მოხდა?

რისთვის ასტეხეთ ეს საზარი ალიაქოთი?

როდერიგო: ბატონო ჩემო, სულ შინა გყავთ თქვენი სახლობა?

იაგო: ან თქვენი კარი მაგრად არის გადაკეტილი?

ბრაბანციო: რად გეკითხებათ თქვენ ეგენი?

იაგო: მად, ბრაბანციო, რომ ავაზაკებრ გაგქურდეს თქვენ. ჩქარა ჩაიცვით, ნულარ

აყოვნებთ! თქვენი გული შუა გაგმირეს

და თქვენი სულიც ორ ნაწილად გაგლეჯილია.

იცით, რომ ახლა, სწორედ ახლა, აი ამ წუთში

შავი, ბებერი ყოჩი თქვენს თეთრ ბატკანს გიკორტნით!

ადექით-მეთქი და სასწრაფოდ ნაბათის ცემით

ხვრინვა დაუფრთხეთ მოქალაქეთ, ტკბილად მძინარეთ, თორემ სატანა, საცა არის, შვილიშვილს შეგძღვნიო!

ბრაზანციო: რაეზსა ჰბოდავთ, გონება ხომ არ დაგკარგვიათ!

როდერიგო: ბატონო ჩემო, ბრაზანციო, ხმაზედ ვერა მცნობთ?

ბრაზანციო: ვერ გცნობ, ვინა ხარ?

როდერიგო: როდერიგო მქვიან სახელად.

ბრაზანციო: ოჰ, შენ ყოფილხარ, ავაზაკო! მე აკი გითხარ, არ გაგებდნა, აღარ გველო ამ სახლს გარშემო, აკი პირდაპირ, გულახდილად გამოგიცხადე,

ვერ მოგცემ-მეთქი ჩემს ასულსა, მაგრამ შენ მაინც ჯერ მადიანად გივახშმია, დამთვრალხარ ღვინით, ჭკვა დაგიკარგავს, სითამამით აქ მოთრეულხარ და მოსვენებას აღარ მამღევ.

როდერიგო: ბატონო ჩემო...

ბრაზანციო: სარწმუნოდ იყავ, რომ ხარისხი და ძლიერება იმდენად შემწევს, რომ ამ ამბავს ძვირად დაგისვამ.

როდერიგო: ბატონო ჩემო, მოითმინეთ.

ბრაზანციო: ვინ გაგქურდათო, რას მიჰქარავდი! ეს ქალაქი ვენეციაა და ქალაქს გარეთ როდი ვდგავარ.

როდერიგო: მერწმუნეთ, რომ აქ კეთილ განზრახვით გაიხელით თქვენთან, ბატონო.

იაგო: გაგონილა! თქვენ ისეთი კაცი ყოფილხართ, რომ ღვთის სამსახურზედაც კი უარს იტყვით, თუ ეს სამსახური როგორმე სატანამ დაგავალათ. ჩვენ კეთილი გვწადიან, აქ იმისთვის მოვსულვართ, თქვენ კი ბოროტმოქმედი გგონივართ და თანხმდებით, რომ თქვენი ქალი ბარბარის ულაც ცხენს შეეკავშიროს. მაშ მალე თქვენი შვილიშვილების ჭიხვისს გაიგონებთ და თოხარიკ-მაჭენებელ ცხენებს მძახლად და მოყვრად მოიკიდებთ.

ბრაზანციო: შენ ვილა ოხერი გდიხარ?

იაგო: მე აქ იმის საცნობელად გახლავართ, რომ ამჟამად თქვენი ქალი და მავრი ერთსულს და ერთხორცს პირუტყვს წარმოადგენენ.

ბრაზანციო: ოჰ, არამზადა!

იაგო: თქვენ ხომ დიდი სენატორი ხართ.

ბრაზანციო: შენ მაინც გიცან, როდერიგო, პასუხს შენ გამცემ.

როდერიგო: არ გავეცევი მე მაგ პასუხს, მაგრამ ამას გთხოვთ, ჯერეთ გვიბრძანოთ, ეს ამბავი ხომ არ მომხდარა თქვენის თანხმობით, თქვენის ბრძნულის რჩევით, სურვილით, - და თითქო კიდევ მიმართლდება მე ამის ეჭვი.

ცნობილი გაქვთ, რომ მშვენიერი ასული თქვენი ვიდაც მენავეს ჩააბარეს ქირით დაჭერილს, უთანამხლებლოდ გააპარეს სრულიად მარტო და საზრდოდ მისცეს მურტალ მავრის უწმინდურ ვნებათ? თუ ეს იცოდით და თვითონვე დართეთ თქვენ ნება, ბრალი გვდევს დიდი, ესე ფრიად რომ გაწყეინეთ; და თუ არ იცით არაფერი, მაშინ კი ვგონებ, თქვენგან გაკიცხვა უსამართლოდ გვერგო ჩვენ წილად.

ნუ გჯერათ, ვითომ ზრდილობაზედ ამელოს ხელი და მომენდომოს თქვენისთანა დიდებულ პირთან თავის აგდება. კიდეც იმას გეტყვით, რომ თუკი თქვენს უნებურად თქვენი ქალი ასე მოიქცა, დიდია მაშინ თქვენს წინ იმის დანაშაული,

რომ თვის შვენება, ჭკვა, სიმდიდრე, მოვალეობა დაუკავშირა ვიღაც ოხერს, კარ-და-კარ მავალს, რომელს ამქვეყნად არსად ბინა არ გააჩნია. - აბა, დარწმუნდით მაშ ახლავე: თუ ქალი თქვენი თავის ოთახში იყოს, ანუ თქვენს სახლში სადმე, რისხვით გალესეთ მაშინ ჩემზედ სამართლის ხმალი თქვენის ამგვარად უკადრისად მოტყუებისთვის. ბრაზანციო: ჩქარა სანთელი მომეცით აქ და კვესს გაჰკარით... შეატყობინეთ ჩემ კერძობას... თითქო სიზმარი ჩემი მენიშნა... მონათეთ... სანთელი-მეთქი! მარტო ეს ფიქრი ლამის გულზედ ლოდად დამაწვეს. (ფანჯრიდან მიიფარება)

იაგო: ახლა კი წავალ მე აქედან, ვეღარ დავდგები, თორემ ოტელოს წინააღმდეგ უნდა ვიმოწმო და ეს ჩემ ადგილს არ შეჰფერის, არ მოუხდება. მე ვიცი კარგად, ამ ამბისთვის თუმცა დასტუქსვენ, სამსახურიდან ვერ გაჰბედვენ იმის დათხოვნას: სწორედ ამჟამად კიპროსისკენ ომია თურმე და იქ ჰგზავნიან მავრსაც მძიმე მინდობილობით. ამ ქვეყნის გამგეთ კარგად ესმით, რომ იმათ საქმეს ოტელოსავით წინ ვერავინ ვერ გაუძღვება. აი, ეს მიშლის და მაბრკოლებს. მე თუმც იგი მძაგს, მძაგს ისე, როგორც ჯოჯოხეთის ცეცხლი და ალი, მაინც ცხოვრება ძალას მატანს, გარეგან ნიშნით ჩავაგონო და დავარწმუნო, ვითომც მიყვარდეს. აი, რას გეტყვი: ამ მდევარს შენ წინ წამოუძეღ და მოიყვანე ზღვის ნაპირას «შვილდ-ისარაზედ»; მეც იქ ვიქნები მავრთან ერთად. წავალ ახლა კი. (იაგო გადის. შემოდის დაბლა ბრაზანციო და მისნი მოსამსახურენი ხელში მამხალეებით)

ბრაზანციო: ოჰ, უბადრუკო თავო ჩემო! სწორე ყოფილა! წასულა იგი და რა ელის ჩემ მოხუცებას! ტანჯვა-სიმწარე! - როდერიგო, სად ნახე იგი? სად ნახე-მეთქი ჩემი ქალი? - ვაი, საბრალო! - მაშ მავრთან ნახე? - მამად ყოფნას ვილა ინდომებს! - მერე რა იცი, რომ ის იყო? - გაგიგონიათ ასე საშინლად მოტყუება მშობელის მამის! - რა გითხრა მერე? - მოუმატეთ კიდეც მამხალეებს. ჩემ ნათესავებს ჩქარა ყველას შეატყობინეთ. - როგორ გგონია, მოასწრებდნენ დაქორწინებას?

როდერიგო: მე მგონია, რომ მოასწრებდნენ.
ბრაზანციო: ჰოი, ზეცაო!
როგორ გამეცა ის აქედან, ნეტა ვიცოდე.
ვით უღალატა თავის სისხლ-ხორცს! ვის გქვიანთ მამა?

ნულარ ენდობით თქვენთა ქალთა საქმეს და ქცევას,
ნუ ერწმუნებით! - მგონი, რაღაც გრძნებას იტყვიან,
ახალგაზრდა და უმანკო ქალს აცდენსო იგი;
არ წაგიკითხავს, როდერიგო, შენ ამ გრძნებაზედ?
როდერიგო: წაკითხული მაქვს, როგორ არა.

ბრაზანციო: უხმეთ ჩემ ძმასაც. -

შენთვის მომეცა, ისა სჯობდა. - აბა, გასწიეთ,
ზოგნი ერთ მხარეს გაეშურეთ, ზოგნი მეორეს, -
სად იქნებიან ახლა მავრი და ჩემი ქალი?

როდერიგო: მე იმედი მაქვს, რომ ვიპოვით, თუ წამომყვებით
და თან იახლებთ ბლომად მსახურთ, კარგად შეჭურვილთ.

ბრაზანციო: წადი და მოგდევეთ. ყოველ სახლთან ხალხს
გამოვიხმობ, - მე ნებაცა მაქვს, რომ ვუბრძანო. - ღამის დარაჯებს აქ მოუწოდეთ.
საჭურველი შეისხით მალე. - აბა, წაგვიძელ. შენს სიკეთეს არ დავივიწყებ.

(გადიან)

სურათი II

იგივე ქალაქი. მეორე ქუჩა

(შემოდინან ოტელო, იაგო და მხლებელნი ხელში მაშხალებით)

იაგო: თუმცა ომის დროს მე მრავალი შემომკვდომია,
მაინც სამძიმოდ მიმაჩნია სინიდისისთვის
მოფიქრებულად კაცის მოკვლა. ამ შემთხვევაში
გაბედულობა და სიმკაცრე ხშირად მღალატობს;
მაგრამ მან ისე მაწყევინა ცხრაჯერ, თუ ათჯერ,
რომ ცოტას გაწყდა, არ ჩავურჭე ფერდში მახვილი.

ოტელო: უფრო კარგი, რომ ეგ არ მოხდა.

იაგო: აბა, რა მექნა?

ენა წაიგდო და თქვენს ხარისხს, პატიოსნებას
ისე ურიგოდ, ისე ცუდად იხსენიებდა,
რომ თავი ძლივს-და შევიმაგრე, ძლივს მოვითმინე.
ახლა მიბრძანეთ, თქვენ რა ჰქენით? ხომ დაქორწინდით?

ნუ დავივიწყებთ, ბრაზანციოს დიდ პატივს სცემენ
და იმისი ხმა მთავრის ხმასთან ერთი-ორად სჭრის;
მას შეუძლიან, განგაშოროთ, განგაქორწინოთ,
ანუ დაგსაჯოთ ისეთ მძიმე, ძნელის სასჯელით,
რა სასჯელსაც კი მიუზომავს კანონთ სიმკაცრე.

ოტელო: დეე, იჯავროს! მე მგონია, რომ იმის ჩივილს
ამ ქვეყნისადმი ჩემი ღვაწლი ხმას შეუშოკლებს;
და თუ აქ კაცსა თავის ქება ჰმატებს ღირსებას,
მაშინ საქვეყნოდ გავამხელ, რომ ჩემთა წინაპართ

ქვეშ სახელმწიფო ტახტი სდგმიათ და მეც ღირსი ვარ,
ამაყად დავხვდე ჩემგან ნაპოვნ ბედნიერებას;
და ეს იცოდე შენც, იაგო, რომ ჩემ ცხოვრებას,
ცის ფრინველივით თავისუფალს, არ შევხუთავდი,
ხელმწიფებაც რომ მოენიჭათ ოკეანეზედ,

თუ დეზდემონას ტრფობა მკერდქვეშ არ ჩამსახვოდა. -
ეს ვინ არიან? რა სინათლე მოჩანს იქიდან?

იაგო: ეს მამა არის იმ ქალისა განრისხებული
და მის მოყვასნი. რომ მოშორდეთ, კარგი იქნება.

ოტელო: მაგას არ ვიზამ, აქა მნახონ. ჩემმა ღირსებამ,
ხარისხმა ჩემმა, სინიდიდისმა შეუბღალავმა
რა სახეცა მძევს, იმ სახითვე გამომაჩინონ. -

სწორედ ისინი კი არიან?

იაგო: სხვანი ყოფილან.

(შემოდინ კასიო და რამდენიმე ოფიცერი
ხელში მამხალეებით)

ოტელო: მთავრის ამაღლის ოფიცრები! კასიოც მათთან. -

ოჰ, მეგობრებო, ღმერთმა მოგცეთ მშვიდობის ღამე.

რა ამბავს იტყვით?

კასიო: მთავარმა თქვენ მოკითხვა გიძღვნათ

და გთხოვათ, ახლავ გამოცხადდეთ იმის წინაშე.

ოტელო: რისთვის მიბარებს, ხომ არ იცი?

კასიო: მე როგორც ვფიქრობ, კიპროსით მძიმე რამ ამბავი უნდა მოსვლოდეთ. მარტო
ამაღამ თორმეტამდე შიკრიკი ზღვიდან

ერთ-ერთმანეთზედ მოყოლებით მთავარს იახლა;

სენატორებიც ძილდამფრთხალნი იქ შეიკრიბნენ;

ამავ საქმისთვის საჩქაროზედ თქვენც დაგიბარეს,

მაგრამ რაკი შინ ვერ ენახეთ, სენატმა ბრძანა,

რომ სამივ მხარეს თქვენს სამებრად კაცნი აფრინონ.

ოტელო: კარგი, რომ შეგხვდით. პატარა ხანს აქ მომიცადეთ,

სათქმელი რამ მაქვს მე ამ სახლში. მალე გამოვალ

და წამოგყვებით. (გადის)

კასიო: ასისტავო, აქ რას აკეთებს?

იაგო: ამაღამ მაგან ხელთ მოიგდო მდიდარი გემი

და თუ კანონმა ეს საუნჯე არ ჩამოართვა,

გაკეთდა მაშინ საუკუნოდ მაგისი საქმე.

კასიო: შენი სიტყვები მე არ მესმის.

იაგო: ცოლი შეირთო, ახლა ხომ მიხვდით?

კასიო: როგორ? ვინა?

იაგო: მაგან შეირთო...

(ოტელო ისევ შემოდის)

ბატონო ჩემო, მობრძანდებით?

ოტელო: აი, მოვდივარ.

კასიო: ჰხედავთ, სხვა დასიც აქეთ მოდის თქვენს საპოვნელად.

იაგო: ბრაზანცია ეს კი სწორედ, ფრთხილად იყავით,

ცუდის განზრახვით მოდის იგი.

(შემოდინ ბრაზანციო, როდერიგო და შეჭურვილი
ოფიცრები ხელში მამხალეებით)

ოტელო: ვინ ხართ? გაჩერდით!

როდერიგო: ბატონო ჩემო, აგერ მავრი აქა ყოფილა.

ბრაზანციო: სტაცეთ ხელი მაგ ქურდს, ავაზაკს!

(ორივე მხრით ხმლებს ამოიღებენ)

იაგო: ოჰ, როდერიგო, შენ ბრძანებულხარ! მე მზადა ვარ, აბა, მობრძანდი!

ოტელო: ჩააგეთ ხმლები, თორემ ღამის ნამი დაჰჟანგავს

და ბრწყინვალეზას დაუკარგავს. - თქვენ კი, ბატონო,
წელთა სიმრავლით მბრძანებლობა უფრო შეგფერით,
ვიდრე ხმალ-ხანჯლით.

ბრაზანციო: ოჰ, შე ქურდო, შეჩვენებულო!

სად წაიყვანე ჩემი ქალი, სად გადამალე?

ჰოი წყეულო, შენ ის სწორედ მოაჯადოვე,

თორემ მოვიხმობ მოწმად ყველას, რასაც აქვს გრძნობა

და ვკითხავ, ნუთუ თილისმით რომ არ შეკრულიყო,

თავის მფარველ ჭერს, თავის მშობელს გაექცეოდა?

ქვეყნის მასხარა გახდებოდა და მოატანდა

შენს გამურულს გულს, რაც შიშს აღძრავს და არა სურვილს?!

მერე ვინ! ნაზი, მშვენიერი, სუსტი არსება,

რომელს ქმრის შერთვა ისე რიგად ეზიზღებოდა,

რომ შეძლებითა და შევენებით განთქმულ ყმაწვილ კაცთ,

თავის ქვეყნის შვილთ გამოჩენილთ უთხრა უარი.

მთელმა ქვეყანამ განმსაჯოს და განმასამართლოს,

თუ ყოვლად ცხადი არ იყოს ეს, რომ მის ნარნარი

აგებულება წაგიბილწავს წყეულის გრძნებით

და მოგიწამლავს ეშმაკეულ წამლით, აბებით,

რაიც უსუსტებს ადამიანს მის ნებისყოფას.

ეს აშკარაა, თვალსაჩინო, უცილობელი.

მე მსურს, ეს საქმე განიხილონ, კარგად განსაჯონ

და ამის გამო გატყვევებ შენ, ვით მატყუარას,

ვით უკანონო, აკრძალულის ხელობის მიმყოფს.

აბა, საჩქაროდ სტაცეთ ხელი, ნურსად გაუშვებთ!

თუ გაჯიუტდეს, ნუ დაზოგავთ სასიკვდილოდაც!

ოტელო: უკან დადექით ორთავ მხარე! აღარ გაბედოთ თქვენ ერთმანეთის ხელის
ხლება. ახლა რომ ჟამი იყოს ბრძოლისა, წაქეზება არ დამჭირდება. -

ბატონო ჩემო, სადა გნებავთ, რომ თან წამოგყვით

და რასაც ახლა თქვენ მამხალეებთ, პასუხი ვაგო?

ბრაზანციო: საპატიმროში წაგათრევ შენ, ვიდრე კანონი თვის წესისამებრ
დასასჯელად არ მიგიწოდებს.

ოტელო: ვთქვით, რომ დავთანხმდი მე თქვენს სურვილს, მაშინ რა ვუთხრათ, ან რა
პასუხი გავცეთ მთავარს, რომლის მსახურნი, აი, ჩემ გვერდით აქ დგანან და მასთან
მიხმობენ რაღაც საჭირო სახელმწიფო საქმის გულისთვის.

პირველი ოფიცერი: მართალი გახლავთ, რასაც ბრძანებს, ბატონო ჩემო: დიდი რჩევა აქვთ სწორედ ახლა მთავრის დარბაზში და თქვენთანაც ხომ უეჭველად კაცს გაჰგზავნიდნენ.

ბრაზანციო: როგორ, მთავრისას რჩევა არის! ამ შუაღამეს!

მამ კარგი, ეგეც ახლავე თან წამოიყვანეთ.

სხვა საქმეებზედ ჩემი საქმე არ არის მცირე;

თვით მთავარი და სენატორნი, მოძმენი ჩემნი ამ სირცხვილს თვისად მიიჩნევენ, უეჭველია. ამგვარ საქციელს გზა რომ მივცეთ თავისუფალი, უნდა ურჯულოთ, ყურმოჭრილ ყმათ დავემორჩილოთ.

(გადიან)

სურათი III

იგივე ქალაქი. სათათბირო დარბაზი

(მთავარი და სენატორნი მაგიდის წინ სხედან. ოფიცრები მოშორებით ფეხზე დგანან)

მთავარი: ერთი მეორეს ეს ამბები არ ეთანხმება,

და ამის გამო ვერ ვენდობით.

პირველი სენატორი: მართალსა ბრძანებთ:

აი, მე მწერენ, რომ ას შვიდი გემი არისო.

მთავარი: ჩემში სწერია ას ორმოცი.

მეორე სენატორი: ჩემში ორასი;

ეს კი სწორეა, რომ თუმც რიცხვში სხვა-და-სხვაობენ,

რაც ხშირად მოსდევს ანგარიშსა სავარაუდოს,

მაგრამ ყველანი მის შესახებ თანახმად გვწერენ,

რომ ოტომანთა გემთ კრებული კიპროსს წასულა.

მთავარი: ეგ მართლა აგრე უნდა იყოს და მაგ მიზეზით

გემების რიცხვის განსხვავება მე ვერ მამშვიდებს;

ჩვენ უმთავრესს აზრს, ფრიად საშიშს, უნდა ვერწმუნოთ.

მეზღვაური (გარედან): ამბები მომაქვს მე ახალი, შიგნით შემიშვით!

პირველი ოფიცერი: შიკრიკი გახლავთ გემებიდან გამოგზავნილი.

(შემოდის მეზღვაური)

მთავარი: აბა, რა იცი?

მეზღვაური: ოტომანთა ხომალდთ კრებული

აწ როდოსისკენ გაემგზავრა. ბატონ ანჯელომ

ეს დამაბარა თქვენ წინაშე მოსახსენებლად.

მთავარი: ამ ცვლილებისას შენ რას იტყვი?

პირველი სენატორი: ჭკვასთან არ მოდის,

არც დასაჯერი არის ეგე; განგებ ჩადიან:

ის სურთ, თვალები აგვიხვიონ, გზა დაგვიბნიონ.

უნდა დავხედოთ ჯერ იმას, რომ ოტომანთათვის

კიპროსი უფრო საჭიროა, ვიდრე როდოსი,

უფრო ადვილად ასაღები, რადგანაც იგი

არ არის კარგად მოწყობილი მტრის დასახვედრად.

არც ერთი არ დგას ამ კუნძულზედ ციხე-სიმაგრე,

როს იგი როდოსს გარშემო აქვს შემოზღუდული.

თუ ყოველს ამას ავწონ-დავწონით, ვერ დავიჯერებთ, ვითომც ოსმალთ იყოს ისე მიუხევედრელი, რომ საბოლოოდ უმთავრესი გადასდვას საქმე, სასარგებლოს და საადვილოს არ მიეტანოს და უნაყოფოდ შეებრძოლოს ძნელსა და საშიშს.

მთავარი: ისინი როდოსს არ მიდიან, ნამდვილი არის.

პირველი ოფიცერი: ამბები კიდევ!

(შემოდის შიკრიკი)

შიკრიკი: დიდებულნო მფარველნო ჩვენნო!

როს ოსმალონი როდოსისკენ მიიმართოდნენ,

იმათ ხომალდებს შეუერთდა სხვა გემთ კრებული.

პირველი სენატორი: მეც ეგ ვიფიქრე. - რამდენია იმ ხომალდთ რიცხვი, როგორ გგონია?

შიკრიკი: ოცდაათი გახლდებათ სწორედ.

შემდეგ ყველანი გამობრუნდნენ და ცხადად სჩანდა, რომ სურდათ კიპროსს თავს დასხმოდნენ. ბატონ მონტანომ, თქვენმა ერთგულმა და მამაცმა ხელისუფალმა, ეს მოგახსენათ და გთხოვათ, ამ ამბავს ერწმუნოთ.

მთავარი: ახლა ცხადია, კიპროსისკენ მიდიან სწორედ. -

მარკოზ ლუჩიკოს ხომ ქალაქში არ იმყოფება?

პირველი სენატორი: ფლორენციაში გახლავთ იგი.

მთავარი: ჩქარა მისწერეთ და მსწრაფლად იგი ჩემს მაგივრად აქ დაიბარეთ.

პირველი სენატორი: აგერ აქ მოდის ბრაბანციო და მავრიც მასთან.

(შემოდინ ბრაბანციო, ოტელო, იაგო, როდერიგო და ოფიცრები)

მთავარი: უნდა მოვმართოთ, ოტელო, შენს ქველ ვაჟკაცობას

და გთხოვოთ, ახლავ გაემგზავრო, რომ ოტომანებს,

ჩვენი ქვეყნის მტერთ შეებრძოლო. - (ბრაბანციოს)

ოჰ, უკაცრავად, ვერ დაგინახე; შენი მოსვლა კეთილი იყოს.

ამალამ შენი დახმარება და შენი რჩევა ჩვენ დიდად გვიჭირს.

ბრაბანციო: თქვენი რჩევა და დახმარება მე მიჭირს თვითონ. მოტევენას ვითხოვ მე

თქვენგან, დიდო მთავარო, მაგრამ უნდა ეს მოგახსენოთ, რომ მე ძილიდან არ

ავმდგარვარ აქ დასასწრებად, არც იმ ამბისთვის, რასაც ახლა მე ყური მოვკარ. ახლა

საერთო საქმისათვის არა მცალიან,

მე საკუთარი მწუხარება დამატყდა თავსა,

ნიაღვარსავით მოსკდა იგივ და სრულად შთანთქა

სხვა ყოველივე მწუხარება, დარდი, ვარამი

და მაინც კიდევ იგივ დარჩა, რაც წინად იყო.

მთავარი: რაო, რა მოხდა?

ბრაბანციო: ჩემი ქალი, ოჰ, ჩემი ქალი!..

მთავარი და სენატორნი: ხომ არ მომკვდარა?

ბრაბანციო: დიალ... ჩემთვის მკვდარია იგი...

მე ის მომტაცეს, მოატყუეს და მომიწამლეს

მაწანწალისგან ნაყიდ წამლით, რაღაც თილისმით,

თორემ ვით აცდენს ადამიანს ასე ბუნება,

თუ არ უგრძნობელს, უილაჯოს, ბრმასა და საპყარს!

მთავარი: ვინც უნდა იყოს მაგ საზიზღის საქმის ჩამდენი,
ვინც გამოსწირა შენს ასულსა თვისი გონება
და გამოგწირა შენ ასული, - თვით წაიკითხე
სისხლის სამართლის წიგნი შენვე და შენვე დასდე,
რა სასჯელიც კი მოისურვო. არ გავტეხ სიტყვას,

თუნდაც რომ მოხვდეს ჩემ ღვიძლ შვილსა სამართლის ცელი.
ბრაზანციო: გმადლობთ, ბატონო, უმდაბლესად! აი, ის კაცი
ეს მავრი გახლავთ, რომელიც თქვენ აქ დაიბარეთ
საქვეყნო საქმის მისანდობად.

მთავარი და სენატორნი: დიდათა ვწუხვართ.

მთავარი (ოტელოს): აბა, ოტელო, შენ რას იტყვი, თავს რით იმართლებ?

ბრაზანციო: სხვა რაღას იტყვის იმის მეტს, რომ უნდა გამოტყდეს.

ოტელო: სიდარბაისლით, ძლიერებით სახელგანთქმულნო,
კეთილშობილნო და სულდიდნო უფალნო ჩემნო!

მართალი არის, მე მოვტაცე ამ მოხუცს ქალი;

ისიც სწორეა, რომ მე იგი ცოლად შევირთე, -

ეს არის ჩემის შეცოდების თავი და ბოლო.

სიტყვა-პასუხი მკვახე მაქვს და კაზიმულ ლაპარაკს,

მშვიდობიანის დროს შესაფერს, მოკლებული ვარ,

რადგან მას აქეთ, შვიდი წლისა რაც კი შევიქვენ

დღევანდელ დღემდე, გარდა ამ ცხრის თუ ათის თვისა,

რაც კი ამ მკლავთა ღონე იგრძნეს, მათთვის სანუკვარ

საქმედ შეჭქმნიათ ვარჯიშობა საომარ ველზედ.

არა ვიცი-რა ამ დიდებულ ქვეყნის ბრუნვისა,

რაც კი ბრძოლას და ვაჟკაცობას არ შეეხება

და ვგონებ ჩემ თავს დამცველად ვერ გამოვადგები;

მაგრამ თუკი თქვენ მოთმინებას და ნებას დამრთავთ,

ჩემ სიყვარულის ზრდას მოგიტხოვრებთ თავით ბოლომდე

უბრალო ენით და სიტყვების შეუხამებლად.

მოგიტხოვრებთ, რაკი მამრალეხენ, თუ რა წამლებით,

როგორის გრძნებით, რა თილისმით, ან ჯადოსნობით

შევძელ მე მაგის ქალიშვილის გულის მოგება.

ბრაზანციო: მერე რა ქალი! მორცხვი, წყნარი, მშვიდობიანი,

რომელს თვისივე მიხვრა-მოხვრა სიწითლეს ჰგვრიდა!

როგორ მოხდა, რომ არ მიხედა არც წლოვანებას,

არც თვის ბუნებას, მამულს, სახელს, სრულად არარას

და შეიყვარა, ვის დანახვაც შიშის ზარს სცემდა!

ჭკუა-საპყარი უნდა იყოს, ტვინდაბნეული,

ვინც დაიჯერებს, რომ ისეთი სრული ქმნილება

ბუნების წესსა ასე ცხადად გადასცდებოდა.

ეს ჯოჯოხეთის მანქანების ნაყოფი არის

და ამის გამო იქვე ვარ და იმასვე ვამბობ,

რომ რაღაც სისხლის ამმღვრევ წამლით უმოქმედნია

და შელოცვითა მოუხიბლავს ასული ჩემი.

მთავარი: თქმა დამტკიცება როდი არის და საჭიროა,

საბუთი რამე თვალსაჩინო წარმოადგინო,
არ დაემყარო უსაფუძვლო, უბრალო ეჭვებს.
პირველი სენატორი: სთქვი, შენც, ოტელო; ნუთუ ესე მართალი არის,

რომ უწმინდურ გზით, ძალადობით, გრძნების წამლებით
ყმაწვილ ქალს გრძნობა მოუხიბლე და გადიბირე?
თუ, დამორჩილდა იგი შენს ცდას, შენს ტკბილ ლაპარაკს,
რაც ხშირად ერთ სულს მოციქულობს მეორე სულთან.
ოტელო: მე ეს მაქვს თქვენთან სათხოვარი, კაცი გაგზავნოთ
«შვილდ-ისარაზედ» და ის ქალი მოაყვანიოთ.

ალაპარაკეთ თავის მამის წინაშე თვითვე
და თუ დაასკვნით ჩემ ბრალს იმის ლაპარაკიდან,
ამხადეთ მაშინ ნაბოძები თქვენგან ღირსება,
ამხადეთ ნდობა მე თქვენ მიერ მონიჭებული
და თუნდ მომისპოს თვით სიცოცხლე მართლმსაჯულებამ.
მთავარი: გაჰგზავნეთ კაცი, დეზდემონა აქ მოიყვანონ.
ოტელო (იაგოს): შენ უფრო იცი, სადაც არის, წინ შენ წაუძეღ. -
(გადიან იაგო და რამდენიმე მხლებელნი)
იმის მოსვლამდე მე მოგიტხოვრებთ ისეთ სისწორით
რა სისწორითაც ზეცას ვუმხელ ჩემ სისხლის ცდომათ,
თუ ვით შევძელ და იგი პირმზე გავიმდიჯნურე,
ან მე ვით იგი შევიყვარე.

მთავარი: სთქვი და ყურს გიგდებთ.
ოტელო: იმ ქალის მამას ვუყვარდი მე და თავის სახლში
მიწვევდა ხშირად, ჩემ ცხოვრებას მათხრობინებდა,
თუ წლით წლობამდე რამდენ ბრძოლას, ციხეთ-აღებას
მე დავსწრებოდი, ან რაოდენს შევყროდი ხიფათს.
მეც ვუამბობდი დალაგებით სრულს გარდასავალს
ჩემის ბავშვობის დროის აქეთ თვით იმ წუთამდე,
როცა მოსმენას ჩემსას იგი მოისურვებდა.

ვუამბობდი, რაც შემმთხვევოდა უბედურება;
რაც კი ხიფათი გამომეველო ზღვაზედ, თუ ხმელზედ;
რამდენჯერ საშიშ, საზარელის ნაპრალის პირად
ჩემი სიცოცხლე ბეწვს ეკიდა, ან უწყალო მტერს
ვით ჩავუვარდი ტყვედ და მონად როგორ გამყიდეს,
ან ვით დავიხსენ თავი ჩემი ამ ტყვეობიდან.

ვუსახელებდი, რაც მენახა ჩემს მგზავრობის დროს:
ვრცელ გამოქვაბულთ, უდაბნოთა უნაყოფოთა,
ქვესკნელთ უძიროთ, ცად მიბჯენილს მთებსა და კლდეებს,
ხალხს კანიბალად წოდებულსა, ანტროპოფაგთა,
ერთმანეთისა ხორცის მჭამელთ და კაცთ უცნაურთ,
რომელთაც თავი მხრების ქვემოთ აქვთ გამოზმული.
მეტად უყვარდა დეზდემონას ამის მოსმენა,
თუმც ოჯახობის ვალი ხშირად უჩენდა საქმეს,
მაგრამ რამწამს კი მორჩებოდა, კვალად ჩემს ამბავს
ისმენდა ხარბად, თითქო შთანთქვა სწყუროდა მისი.

მე ეს შევნიშნე, მარჯვე ჟამი ჩავიგდე ერთხელ

და მოვახერხე ისე, რომ მან მომმართა თხოვნით,
მეამბნა ჩემი ყოველი თავ-გარდასავალი,
რაც მხოლოდ ზოგი მოესმინა ნაწილ-ნაწილად.
მეც დავეთანხმე და ხშირადაც ჩემის მოთხოვნით
მოვწყვიტე ცრემლი მას თვალთაგან, რა შევეხოდი
სიჭაბუკის დროს ჩემზედ მომდგარ ფათერაკს რასმე.
რა დავასრულე, ოხვრა მოსკდა ზვირთებრ გულიდან
ჩემ შრომის ჯილდოდ და თან ფიცით მეუბნებოდა:
უცნაური რამ შევიტყეო, გასაოცარი,
გულის მომკვლელი, შესაზარი, შესაბრალისი!
არ მსმენოდაო ეგ ნეტავი! თუმც კი ისურვა,
რომ იგიც ზეცას გაეჩინა ჩემებრის კაცად.
გადამიხადა მე მადლობა და ესეც მითხრა,
რომ თუ მეგობარს შენსას ვისმე მე ვუყვარდეთ,
ასწავლე შენის მოთხოვნისა შენებურად თქმა
და მით შესძლებსო იგი ჩემის გულის მოხიბლვას...
მივხვდი, რაც სურდა მას სათქმელად... პასუხიც გავეც...
ჩემგან გამოვლილ ჭირთათვის მან მე შემეყვარა,
მე შევიყვარე ჩემთა ჭირთა თანაგრძნობისთვის.
არ მიხმარია ამის მეტი ჯადო-თილისმა! -
აი, აქ მოდის დეზდემონა, ჰკითხეთ მას თვითონ.
(შემოდინან დეზდემონა, იაგო და მხლებელნი)
მთავარი: მგონი თვით ჩემ ქალს მოხიბლავდა ასეთ ამბვის თქმა. -
ჩემო კეთილო ბრაბანციო, მოთმენას გირჩევ;
წამხდარი საქმე კარგად უნდა გამოვიყენოთ, -
უსაჭურვლობას სჯობს დამტვრეულ საჭურვლის ქონა.
ბრაბანციო: მე გთხოვთ, ბატონო, მოუსმინოთ ჯერეთ თვით ქალსაც
და თუ იტყვის, რომ ამ საქმეში ეგეც ნახევრად
ყოფილა მავრის მონაწილე, - ჩაქოლვილ ვიყო,
როს კიდევ ფუჭის საყვედურით მივმართო მაგ კაცს. -
აქ მოდი, შვილო, მიპასუხე, ამ დიდ კრებაში
ვისდამი უფრო მორჩილება შენა გდევს ვალად?
დეზდემონა: მშობელო ჩემო, დიდებულო, მე ამასა ვგრძნობ,
რომ შუა არის გაყოფილი აწ ვალი ჩემი;
თქვენ მომანიჭეთ მე სიცოცხლე, თქვენ მე აღმზარდეთ
და ვით სიცოცხლე, ისე აღზრდა მას მასწავებენ,
რომ თქვენ მოგეპყრათ შესაფერის პატივისცემით, -
თქვენ უფალი ხართ ჩემი, მე კი თქვენი ასული.
მაგრამ აქა დგას ჩემი ქმარი და ვით დედაჩემს
მოვალეობა თქვენს ბრძანებას უმორჩილებდა,
ვით თქვენ იმისთვის მის მამაზედ მეტი იყავით,
ისე მე ვითხოვ ნებას თქვენგან, რომ ჯეროვანი
მოვალეობა ვუძღვნა ჩემს ქმარს და ჩემს მეუფეს.

ბრახანციო: კარგია, კმარა! გავათავე მე ჩემი საქმე.
 სახელმწიფოსთვის აწ იზრუნეთ, ბატონო ჩემო. -
 ნეტა სხვის შვილი ამეყვანა საკუთრის ყოლას! -
 აქ მოდი, მავრო, რასაც კი მე ამჟამად გაძლევ,
 დიდის ხალისით წაგართმევი, რომ მას შენ კიდევ
 არ მფლობელობდე. - თვალისჩინო, შენც ამას გეტყვი, -
 დიდად მიხარის, რომ შენს მეტი შვილი არა მყავს,
 თორემ მტარვალად გადამქმნიდა შენი ღალატი
 და უბორკილოდ იმ შვილს არსად გავატარებდი. -
 მე დავასრულე ჩემი საქმე, ბატონო ჩემო.
 მთავარი: მამ მომეც ნება, შენს მაგივრად ვთქვა დარიგება,
 რაიც ამ არშიყთ საფეხურად უნდა გაუხდეთ,
 რომ შენს გულამდე მოაღწიონ, მოაღბონ იგი:
 როცა საშველი აღარ არის და მწუხარება
 იმედსა ჰკარგავს უკანასკნელს, თვითონაც ჰქრება.
 განვლილის დარდის, გარდასრულის მიჩნევა წყენად
 ხომ პირდაპირი გზაა ახლის დარდის საჩენად.
 როს უწყალო ბედს ვერ ავიცდენთ, მაშინ მის ვნებას
 თუ მოთმინება არად აგდებს, გვიმატებს შვებას.
 ჩვენსა გამქურდველს ვტაცებთ რასმე ჩვენის ღიმილით,
 ჩვენს თავსვე ვქურდავთ უნაყოფო დარდით, ტკივილით.
 ბრახანციო: რაკი აგრეა, მამ კიპროსი ოსმალს ჰქონდეს,
 არას დაკვარგავთ, ოღონდ სახე ნუ დაგვიღონდეს,
 დარიგებულთა აზრთ ატანა მას შეუძლიან,
 იმათ ნუგეშის მოსასმენად ვისაც სცალიან.
 ჭირთ გასაძლებად მოთმინებას ვინც ესესხება,
 ვით აიტანოს ერთად დარდი და დარიგება?
 ორპირად სჭრიან ეგ სიტყვები, ორაზროვანად,
 გულს ხან თაფლივით მოესხმიან და ხან ბალღამად.
 სიტყვა ყოველთვის სიტყვად რჩება და გულის წყლული
 არ მსმენია, რომ ყურით იქმნას განკურნებული. -
 გთხოვთ უმდაბლესად, სახელმწიფო საქმეს შეუდგეთ.
 მთავარი: უნდა გაუწყოთ, ოტელო, რომ ძლიერებით შეჭურვილი ოსმალს
 კიპროსისაკენ მიისწრაფება და იმ ადგილის ციხე-სიმაგრე შენზედ უკეთესად არავინ
 იცის. თუმცა ჩვენ იქ ღირსი და გამოცდილი მოადგილე გვყავს, მაგრამ საზოგადოების
 აზრი, - ეს უაღრესი გამგე ჩვენის მოქმედებისა, - შენზედ უფრო მეტს იმედს
 ამყარებს. მამ შენ უნდა შესწყვიტო შენის ახალი ბრწყინვალე ბედნიერების ხანა და
 შეუდგე ამ ძნელს და შიშით აღსავსე საქმეს.
 ოტელო: პატივცემულნო სენატორნო! მე ჩვეულებამ,
 ამა მტარვალმა შემაჩვია, რომ ბრძოლის ველი

ქვით და ფოლადით მოკირწყლული მეჩვენოს რბილად
 გაფუფეხულის ბუმბულისა საგებლის მსგავსად;
 მე გაჭირვება სიხარულით მიტოვებს გულსა
 და მზა ვარ, ახლავ გავემართო ოსმალთ საბრძოლად.
 მხოლოდ ამას კი მოწიწებით ვითხოვ მე თქვენგან,

რომ ჩემს მეუღლეს მისცეთ სარჩო-საცხოვრებელი
ისე, ვით ჰფერობს მაგის მაღალ შთამომავლობას.

მთავარი: გსურთ, თავის მამის სახლში იყოს?

ბრაზანციო: ეგ მე არა მსურს.

ოტელო: არც მე მსურს.

დეზდემონა: არც მე. მამაჩემის სახლში ვერ წავალ,
ვერ ვეყოლები მუდამ თვალწინ გულის საქენჯნად.
დიდო მთავარო, გთხოვთ მოწყალედ, ყური მომაპყრათ,
თქვენის ნებართვით გამამხნევოთ და მოისმინოთ
ჩემი უბრალო მოხსენება.

მთავარი: სთქვი, დეზდემონა.

დეზდემონა: მე მავრი მიყვარს და მსურს მუდამ ვიცხოვრო მასთან.

ეს მე ვაცნობე მთელ ქვეყანას, როს გულახდილად
და შეუპოვრად ავყევ უცნობ ბედის ქარიშხალს.

ოტელოს ნიჭსა დაუმონე მე გული ჩემი

და სული მისი მის სახეზედ გამომეხატა;

მის ვაჟკაცობას, ძლიერს სახელს შევწირე მსხვერპლად
ნიჭიერება სულიერი, იღბალი ჩემი.

მე მყუდროების ჩრჩილად ახლა რომ აქ დამტოვოთ

და ის წავიდეს ომის ველზედ, ხომ ის ღირსება,

რისთვისაც იგი შევიყვარე, გამომეწირვის

და ჩემ სატრფოსთან მოშორებულს განმარტოება

მომელის მწარე. ნება დამრთეთ, რომ მეც თან წავყვე.

ოტელო: გთხოვთ, შეუსრულოთ ეს სურვილი, უფალნო ჩემნო.

მოწამე არის თვითონ ზეცა, მისთვის არ გვედრით,

რომ მოვუპოვო საზრდოება ჩემთა გულისთქმათ

და ან მოვიკლა მე წყურვილი ვნებათღელვისა, -
მაგის სურვილის შესრულება მწადის მე მხოლოდ.

ნუ გაიტარებთ იმ ფიქრს თავში, ვითომც თქვენს საქმეს,

დიდსა და მძიმეს ვულალატო მაგის იქ ყოფნით.

თუკი როდისმე კუპიდონმა მსუბუქფრთიანმა

თვისი ბეჭედი ზედ დაასვა ჩემ ჭკვას, ჩემ საქმეს,

ან შემაჩვია განცხრომას და ნებივრად ყოფნას,

თუ ამირია კვალი და გზა მოქმედებისა, -

ოჰ, მაშინ ტაშტად ამ მუზარადს მივცემ დედაკაცთ

და ჩემსა სახელს შეურცხვენელს, პატიოსნებას

უნამუსობის ჩირქი, მწიკვლი გარს გადაეკრას!

მთავარი: როგორც გინდოდეთ, გარდასწყვიტეთ. სურდეს, აქ დარჩეს,

სურდეს, წამოგყვეს. საქმე მეტად საჭირო არის, -

ჩქარა შევუდგეთ. თქვენ ამაღამ წახვალთ აქედან.

დეზდემონა: ამაღამ?

მთავარი: დიაღ, ამაღამვე.

ოტელო: მე ეგ მიხარის.

მთავარი: ხვალ დილით კიდევ ცხრა საათზედ აქ შევიყარნეთ. -

ოტელო, ერთ-ერთს შენს ოფიცერს უკან დასტოვებ,

მას გამოვატანთ ნდობის ქალღმერთს და ყველა საბუთს,
რაიც შეჰფერის შენს უფლებას, შენს ღირსებასა.
ოტელო: მე ჩემს ასისტავს დავტოვებ აქ, თუ ნებას დამრთავთ, -
პატიოსანი კაცი არის და ფრიად სანდო.
ჩემის მეუღლის წამოყვანას იმას მივანდობ;
თუ გამოგზავნით ჩემთან რასმე, მასვე უბოძეთ.
მთავარი: ძალიან კარგი. - ღმერთს ვთხოვ თქვენთვის მშვიდობის ღამეს!
(ბრაზანციოს) თუ სათნოებას არ აკლია მართლა შვენება,
მშვენიერს ვეტყვი და არა შავს მაშინ შენს სიძეს.
პირველი სენატორი: კარგი მგზავრობა მოგცეს ღმერთმა,
გმირო ოტელო. ტკბილად მოეპყარ დეზდემონას, იზრუნე მისთვის.
ბრაზანციო: თვალი ადევენე მაგას, მავრო, ნუ მოაშორებ,
მამას უმუხთლა და უფრთხილდი, შენც არ გიმუხთლოს.
(გადიან მთავარი, სენატორები, ოფიცრები და სხვ.)
ოტელო: მაგის ნამუსის წინდად ჩემი სიცოცხლე იყოს! -
ჩემ დეზდემონას შენ გაბარებ, ჩემო იაგო;
გთხოვ, შენი ცოლი მიუჩინო თანა მხლებელად;
დრო რომ ჩაიგდო, შენვე ჩემთან წამოიყვანე. -
აბა, წავიდეთ, დეზდემონა, შენის ტრფობისთვის
და სხვადასხვაფერ საქმისათვის ერთი საათი
დრო მაქვს მე კიდევ; ჩვენც დროს უნდა დავემორჩილოთ.
(გადიან ოტელო და დეზდემონა)
როდერიგო: იაგო!
იაგო: რა გინდა, კეთილშობილო კაცო?
როდერიგო: როგორ გგონია, ახლა მე რას ვაპირობ?
იაგო: რას უნდა აპირობდე, წახვალ და დაიძინებ.
როდერიგო: ახლავ უნდა წავიდე და წყალში თავი დავიღრჩო.
იაგო: თუ ეგ გიქნია, ჩემ სიყვარულსაც უნდა გამოესალმო.
არა, აბა ერთი რა სისულელე მოგსვლია თავში!
როდერიგო: სისულელე ის არის, როცა სიცოცხლეს არ ვეშვებით, თუმცა იგი
ტანჯვათა გვაქვს გადაქცეული. თუ სიკვდილს გარდა სხვა მკურნალი არ გაგვაჩნია,
რასაკვირველია, ისევ სიკვდილს უნდა მივმართოთ.
იაგო: ჰიი, ლაჩარო! მე ეს ოთხჯერ შვიდი წელიწადია ქვეყანაზედ დავლოდიალებ და
რაც კარგისა და ავის გარჩევა შევიძელე, ერთი კაცი არ შემხვედრია, რომ თავის თავის
ყადრი ესმოდეს. კაცი კი არა, მაიმუნი უნდა დამიძახო, თუკი რაღაც ციციის
გულისთვის თავის დაღრჩობას მოვინდომებ.

როდერიგო: რა ვუყო, რა ვქნა? გაგიტყდები, მე თვითონ მრცხვენიან, რომ ასე
შემიყვარდა, მაგრამ იმდენი შეძლება არა მაქვს, თავს როგორმე მოვუარო.
იაგო: შეძლება არა გაქვს! რაეხსა ჩმახავ? ჩვენზედ არის დამოკიდებული ჩვენი
ყოფნაცა და შეძლებაც. ჩვენი სხეული ბაღია და ჩვენი სურვილი მეზაღე. გვინდა
ჭინჭარს მოვიყვანოთ, გვინდა სალაათას დავთესავთ, ანუ ზირასა და ეკალას; მარტო
ერთგვარს ბალახს, ანუ მრავალგვარს. თუ ვიზარმაცებთ, ამ ბაღს გავაპარტახებთ, თუ
ვიმხნევეთ, გავანაყოფიერებთ. ერთის სიტყვით, ძალაც და განკარგულებაც ჩვენს
სურვილზეა დამოკიდებული. თუ ჩვენის ცხოვრების სასწორზედ ერთ მხარეს
გონიერება არ იდოს და გრძნობიერებას არ უზადლიდეს, ჩვენი სისხლი და ბიწიერება,

ვინ იცის, რამდენს უბედურებას გადაგვკიდებდა! მაგრამ გონება იმისთვისა გვაქვს, რომ გაცოფებული გულისთქმა გაგვიგრილოს, დააცხროს ჩვენი სისხლის დეღვა, ჩვენი მოუდრეკელი ავხორცობა. რასაც შენ სიყვარულს უწოდებ, ამ ავხორცობის შტოა, მისი ყლორტია.

როდერიგო: ეგ შეუძლებელია.

იაგო: ეგ ავხორცობაა-მეთქი ჩვენი ბუნებისა, ჩვენი სურვილის ნებადართვით. ვაჟკაცი არა ხარ?! წყალში თავი დავიდრჩოო! წყალში კატებსა და ბრმა ლეკვებს აღრჩობენ. მე შენი მეგობრობა ვიკისრე და შენს ღირსებას მაგარის და მსხვილის ჯაჭვით დავუკავშირდი. ახლა მაქვს დრო, ეს მეგობრობა დაგიმტკიცო. ქისაში ფული ჩაიდე! წადი საომრად; სახე ნათხოვარის წვერით გადაისხვაფერე. ქისაში ფული ჩაიდე-მეთქი! შეუძლებელია, რომ დეზდემონას მავრი ხანგრძლივ უყვარდეს. ფული ჩაიდე ქისაში! ხანგრძლივად არც მავრს ეყვარება. თავში ცხარედ დაიწყეს და ნახავ, რომ ბოლოს ამავე სიცხარით ერთმანეთს გაეყრებიან. შენ ფული ჩაიდე ქისაში! ამ მავრებმა მალე იციან გულის ასუყება. აბა, ქისა ფულით გაივსე! რაც მაგისთვის ახლა შაქრის ლერწამივით ტკბილია, მალე ძირმწარესავით მწარე შეიქნება. დეზდემონა ყმაწვილია და ისიც ჩქარა გამოიცვლება. როცა მავრი წყურვილს მოუკლავს, მიხვდება, რა შეცდომაც მოუვიდა იმის ამორჩევით. უეჭველად გადაინაცვლებს. აი, ამისთვის არის საჭირო ქისაში ფულები ჩაიწყო. თუ მაინცადამაინც არ დაიშლი და თავის მოკვლას მოინდომებ, წყალში დაღრჩობაზედ სხვა უფრო ნაზი საშუალება მონახე. რაც მეტ ფულს მოაგროვებ, უკეთესია. მგონია, ჩემმა გონიერებამ და მთელის ჯოჯოხეთის მანქანებმა უნდა აჯობოს ცრუ ფიცს და ყალბ აღთქმას მაწანწალა ბარბაროსის და ცბიერთა ცბიერ ვენეციელ ქალს შორის. თუ ეს მოხდა, - მაშინ დეზდემონა შენი იქნება. ამისთვის ფული უნდა ნახო! აბა, რა სიმხეცე იქნებოდა, თავი დაგედრჩო. ან მაგითი რას მიაღწევდი? თუ მართლა სიკვდილი მოგდომებია, თავი მაშინ ჩამოაღრჩობინე, როცა შენს სატრფიალოს ხელში მოიგდებ. უიმისოდ წყალში ჩაღრჩობა, ერთი მითხარ, რა ხელსაყრელია?

როდერიგო: რომ მოგენდო, იმედს გამიმართლებ?

იაგო: სრულიად მომენდე. - წადი, ფული ნახე. მე შენთვის რამდენჯერმე მითქვამს და კიდევაც მრავალჯერ გეტყვი, რომ მე მავრი მძაგს. ჩემი სიძულვილი გულიდან მომდინარეობს და შენც ნაკლები მიზეზი არა გაქვს მძულვარებისათვის. შევერთდე და ერთად ამოვიყაროთ იმისი ჯავრი. თუ თავზედ რქებს დაასხამ, შენც ისიამოვნებ და მეც მაამებ. ამ დროებას ჯერ ბევრი ამბავი აქვს დამალული და მალე გამომამჟღავნებს. წადი, გასწი. ფული ნახე-მეთქი. ხვალ უფრო დალაგებით მოვილაპარაკოთ. მშვიდობით!

როდერიგო: ხვალ დილით სად შევიყაროთ?

იაგო: ჩემთან.

როდერიგო: მაშ ადრე მოვალ.

იაგო: კარგი, წადი. ღამე მშვიდობისა! გამიგონე, როდერიგო.

როდერიგო: რა გინდა?

იაგო: გულში აღარ გაიტარო თავის დაღრჩობა! გესმის?

როდერიგო: ახლა აზრი გამოვიცვალე. წავალ და მთელ ჩემს მამულს გავყიდი. (გადის)

იაგო: წადი და ფული ბლომად მოაგროვე.

ყოველთვის ასე ბრიყვნი ქისად მე მმსახურებენ.

რომ გასართობად და ანუ დროს-გასატარებლად ამგვარ სულელთან ვხარჯო ჩემი გამოცდილება,

ხომ თავს შევირცხვენ. მე მძაგს მავრი, ამბობენ, ვითომ ჩემმაგივრობა გაეწიოს ჩემ სარეცელზედ.
მართალია, თუ ტყუილია, მე ეს არ ვიცი,
მაგრამ ეჭვიც კი კმარა მარტო, ისე მოვიქცე,
თითქო ნამდვილი იყოს იგი. მავრს მე ვუყვარვარ;
მით უკეთესად გასჭრის მასზედ ჩემი განზრახვა.
კასიო, მგონი, გამომადგეს... აბა, ვიფიქრო...
ოჰ, რა კარგს ვიზამ, დავიჭირო იმის ადგილი
და ფრთა შევასხა ჩემს განზრახვას. ეს ეშმაკობა
ორპირად გაჰკვეთს... მერე, მერე?.. კარგად დავფიქრდეთ...
ცოტა ხანს უკან ჩავაწვეთებ ყურში ოტელოს,
ვითომ კასიო თავისუფლად მის ცოლს ეპყრობა.
კასიო კარგი თვალადია, თავაზიანი,

ადვილად აცდენს სხვის ცოლებს და ქმრებსაც ადვილად
ააღებინებს იგი ეჭვსა. მავრიც ხომ ისე
მიმნდობი არის, გულმართალი, რომ პატიოსანს
უწოდებს, ვინც კი პატიოსნის სახეს იკეთებს.
ადვილია, მას კაცმა ცხვირზედ ხელი მოსჭიდოს
და გაიყოლოს, როგორც ვირი. მაშ ეს დაესკვნა.
აქ ჩაისახა... ბნელი ღამე და ჯოჯოხეთი
ხელ-შეწყობილნი დაჰბადებენ საზარელ ნაყოფს!
(გადის)
მოქმედება მეორე
სურათი I
ზღვის პირის ქალაქი კუნძულს კიპროსზედ. ტერასი
(შემოდინ მონტანო და ორი აზნაური)

მონტანო: მოჩანს რამ ზღვაზედ მაგ კონცხიდან?
პირველი აზნაური: არა მოჩანს-რა:
ღელვაა დიდი, ძნელი არის ზღვას და ცას შორის
იალქანს მოჰკრას კაცმა თვალი.
მონტანო: როგორც დავატყე, ძლიერი ქარი მძვინვარებდა ამ ჩვენს კუნძულზედ: მე არ
მახსოვს, რომ კვლავ როდისმე ჩვენს კოშკის თავებს ესე ზანზარი შესდგომოდეთ
ქარიშხლისაგან.
თუ რომ ზღვაზედაც ამგვარადვე მძლავრობდა იგი,
თავიანთ ჩარჩოს მუხის ბოძნი ვით შერჩებოდნენ,
ვით გაუძლებდნენ მთის ტოლ ტალღებს, მათზედ მოსეულს?!
ვნახოთ, რა ამბავს გავიგონებთ.
მეორე აზნაური: უეჭველია, მიბნევ-მობნევას ოტომანთა გემთ კრებულისას. აბა
ზღვის ნაპირს დადექით თქვენ ქაფით წალეკილს
და ნახეთ, როგორ ცის ღრუბელთა ებრძვიან თითქო
ზვირთნი ღრიალით; თითქო გრძელს და საზარელ ფაფარს
ყალყზე იყენებს ქარიშხალით ალექილი ზღვა,

რომ ასწვდეს ვარსკვლავთ ბრწყინვალე გუნდს, დათვად წოდებულს, და წყლით ჩააქროს ეს დარაჯნი უძრავ პოლუსის. არ მოვსწრებივარ ამგვარ ღელვას, ზვირთთ აქოთებას.

მონტანო: თუ ოტომანთა გემთ კრებული სადმე ნავთ-სადგურს არ შეეფარა, მშვიდობით ვერ გადურჩებოდა, უეჭველია, დაღუპავდა ეს ქარიშხალი.

(შემოდის მესამე აზნაური)

მესამე აზნაური: კარგი ამბავი, მეგობრებო! გადავრჩით ომსა!

ამ საშინელმა ავმა დარმა თურმე ოსმალებს

ისე მწარე დღე დააყენა, რომ ომის გეგმა

შეშლიათ სრულად. ვენეციით მომავალ ხომალდს

უნახავს, რომ მათ გემთ კრებულის მეტი ნაწილი

ქარტეხილისგან დამსხვრეულა და ჩაძირულა.

მონტანო: იქნება მართლა?

მესამე აზნაური: თვით ის გემი ახლა აქა დგას,

ჩვენს ნავთ-სადგურში, ვერონული არისო იგი.

ამავე გემით ჩვენ გვეწვია მიქელ კასიო,

გმირის ოტელოს მოადგილე. თვით მავრიც თურმე

კიპროსის გამგედ დაუნიშნავთ და გზაზედ არის.

მონტანო: მოხარული ვარ, - მაგ ადგილის ღირსია იგი.

მესამე აზნაური: იგივე კასიო, - თუმც გვაუწყა კარგი ამბავი

ოსმალთ დაღუპვის, - სწუხს და მავრის დახსნასა ნატრობს. ეგენი თურმე ამ მძაფრსა და ძლიერს ქარიშხალს

გაუბნევია, გაუყრია ერთმანეთისთვის.

მონტანო: ღმერთმა ნუ ჰქმნას, რომ ევნოს რამე. მე კარგად ვიცნობ, მიმსახურნია მის ხელ-ქვეით; იგი უფროსობს,

ნამდვილ მეომარს ვით შეჰფერის. ზღვის პირისაკენ

წავიდეთ, აბა, ვნახოთ ახლად მოსული გემი

და თან იქნება სახელგანთქმულ ოტელოს კვალი

შორიდან სადმე გავარჩიოთ, თუნდა იქ მაინც,

სად ოკეანე ერთვის ლაჟვარდ ცის დასავალსა.

მესამე აზნაური: წავიდეთ, ვნახოთ. ახლა უნდა ყოველ ჟამს და წუთს შორიდან მომსვლელს მოველოდეთ.

(შემოდის კასიო)

კასიო: მადლობას გიძღვნი, ამ სახელოვან კუნძულისა მამაცნო ძენო, ოტელოს ღირსად ქებისათვის. ინებოს ღმერთმა,

რომ ამ მრისხანე სტიქიონთა გადარჩენოდეს, -

მე იმას ზღვაზედ მეტად საშიშ დროს გავეყარე.

მონტანო: გემი ხომ მაინც მაგარია?

კასიო: კარგის ხისაგან გაკეთებული არის იგი; ნავკოსალარიც

გამოცდილია და სიმარჯვით კარგად ცნობილი

და მისთვის კიდევ ცხოველს იმედს გულში ვიღვივებ.

ხმები (გარედან): აფრა გამოჩნდა! აფრა, აფრა!

(შემოდის მეოთხე აზნაური)

კასიო: ეს რა ხმა არის?

მეოთხე აზნაური: ხალხი ზღვის ნაპირს გახვეტილა მთლად ქალაქიდან და მაღალის ხმით ყვირის: აფრა, აფრა მოჩანსო!

კასიო: ოტელოს გემი უნდა იყოს, გული მას მითხრობს.
(ზარბაზნის ხმა მოისმის)

მეორე აზნაური: ზარბაზნის სროლით, აგერ გესმით, სალამს გვაძლევენ; მოყვრისა არის ეგ სალამი.

კასიო: გთხოვთ, რომ წახვიდეთ
და იმ ხომალდში ვინ არიან, მალე გვაცნობოთ.

მეორე აზნაური: ახლავ, ბატონო. (გადის)

მონტანო: ცოლი ჰყავს თქვენს სარდალს, თუ არა?

კასიო: დიად, ცოლი ჰყავს და რა ცოლი! ენა ვერ იტყვის
და თვითონ სიტყვაც ვერ მისწვდება იმის ღირსს ქებას;
ვერ აღწევს ვერცა კალმის წვერი ხოტბა-ჩვეული;
მის შესამკობად, უხვად ნიჭთა მისამადლებლად
შემოქმედს თვისი კალთა მასზედ დაუბერტყია! -
(მეორე აზნაური დაბრუნდება)

აბა, გვაუწყე, ვინ ჩამოხდა იმ ხომალდიდან?

მეორე აზნაური: ჩვენის სარდალის ასისტავი, ვინმე იაგო.

კასიო: ოჰ, რა სისწრაფით, რა კარგ ბედზედ უვლია მათ გემს!

თვით ჭიქა-ქუხილს, მღელვარე ზღვას, ქარს გაცოფებულს,
ზღვის ქვეშე კლდეთა, ქვიშის გროვათ - ამ მალულ საფრთხეთ, ბრალ-უქონელის
გემის ვნებათ განმზადებულთა,

თითქო უგრძვნიათ ყოვლად სრულის შვენების ძალა,

მომაკვდენელი დაუცხრიათ ბუნება მათი

და გზა უქმნიათ ღვთაებრივის დეზდემონასთვის.

მონტანო: ვის უწოდებთ თქვენ დეზდემონას?

კასიო: ეგ არის იგი, ვიზედაც ახლა მოგიტხრობდით; ვინც სარდალია თვით ჩვენს
სარდალზედ. იაგოს ჰყავს ის მინდობილი

და მან ჩვენს კუნძულს მოაღწია შვიდი დღით ადრე,

ვიდრე ველოდით. ჰოი, დიდო იუპიტერო!

შენ შეეწიე, შენ დაიხსენ გმირი ოტელო,

დაჰბერე იმის აფრას შენი ძლიერი სული,

რომ ამ ნავთ-სადგურს თვისის გემით მაღლი მოჰფინოს,

გულის ბგერითა ჩაეკონოს დეზდემონას მკერდს,

განგვაცხოველოს დავრდომილნი ახალის ცეცხლით

და შვება მისცეს მთელს ამ კუნძულს. - ერთი შეჰხედეთ:

(შემოდინან დეზდემონა, ემილია, იაგო, როდერიგო და მხლებელნი)

გემს თვის საუნჯე ხმელეთისთვის გადმოუცია!

კიპროსის ძენო, მოიდრიკეთ ამის წინ მუხლნი! -

სალამს მოგიძღვნით და ვინატრით, რომ ზეცის მაღლი

გვარვიდეთ ყველგან, წინ და უკან, მარჯვნივ და მარცხნივ!

დეზდემონა: გმადლობ, კასიო. ჩემის ქმრისას ნეტა რას მეტყვი?

კასიო: ჯერ არ მოსულა და ეს ვიცი, სხვა არაფერი,

რომ კარგად უნდა ბრძანდებოდეს და მალეც გაჩნდეს.

დეზდემონა: მე ვშიშობ ფრიად. მითხარ, როგორ გაიყარენით?

კასიო: ზღვისა და ზეცის ერთმანეთში სასტიკმა ბრძოლამ ჩვენ განგვაშორა... მოითმინეთ... გესმით, აფრაო?

ხმები (გარედან): აფრაა, აფრა!

(გარედან ზარბაზნის ხმა მოისმის)

მეორე აზნაური: ციხეს სალამს აძლევენ სროლით.

ესეც მოყვარე უნდა იყოს.

(აზნაური გადის)

კასიო: წადით, გაიგეთ. -

შენც გამარჯვება, ასისტავო! - (ემილიას)

თქვენც სალამს გიძღვნი. -

ჩემო იაგო, ნუ გამკიცხავ ამგვარ ქცევისთვის,

ჩვენში ზრდილობად მიაჩნიათ ეს სითამამე.

(ემილიას ჰკოცნის)

იაგო: თუ მაგან თქვენთვის თვის ტუჩები არ დაიშურა

ისე, ვით ჩემთვის არ იშურებს ენით ყბედობას,

ვგონებ, თქვენც მალე თავს შეგაწყენთ.

დეზდემონა: მაგას რად ამბობ? ამას არ უყვარს ლაპარაკი.

იაგო: გარწმუნებთ უყვარს, მეტადრე მაშინ, როს დაღალულს ძილი მერევა; თქვენს

წინაშე კი, მართალია, თქვენი რიდი აქვს,

ენას მუცელში იმაღლავს და გონებით მლანძღავს.

ემილია: მგონი, მიზეზი მაგის თქმისთვის არ მომიცია.

იაგო: კარგია, გიცნობთ: თქვენს სახლს გარეთ სურათებს ჰგავხართ

და სახლში ექვნებს; მშიერ კატებს - საკუჭნაოში;

წმიდანები ხართ, როს სხვას ჰკიცხავთ და ეშმაკები,

როცა თქვენ გკიცხვენ; ცუდად ლაყბობთ მასპინძლობის დროს

და მასპინძლობა კარგი იცით მხოლოდ ლოგინში.

დეზდემონა: გრცხვენოდეს, ეგრე ცილს რომ სწამებ!

იაგო: თუ რასაც ვამბობ, ტყუილი იყოს, მაშინ ოსმალთ ჯიში მიწოდონ: ლოგინით

დგებით შესაქცევად და წვებით მისთვის,

რომ იქ ისაქმოდ.

ემილია: შენ არ მოგთხოვ ჩემზედ ქების თქმას.

იაგო: არც მე ვიკისრებ.

დეზდემონა: აბა, მე რომ შემოგიკვეთო, რა ქებას მიძღვნი?

იაგო: ნუ მომანდობთ მაგას, ბატონო, თუ არ გაკიცხვას, სხვას ვერაფერს ვერ მოვა

ხერხებ.

დეზდემონა: არა, უნდა სთქვა. - ნავთ-სადგურში წავიდა ვინმე?

იაგო: დიაღ, გაახლათ.

დეზდემონა: სევდა გულზედ მაქვს მოწოლილი,

მაგრამ კი ვცდილობ, მხიარული სახე მივიღო. -

სთქვი, აბა, ჩემზედ რას იტყობდი, როგორ მაქებდი?

იაგო: ახლა მაგაზედ ვფიქრობ, თუმცა ჩემ თავს ეგ ფიქრი

იმგვარად სძვრება, როგორც მატყლსა დაკრული წებო:

ნაძალადევადად ადის, მაგრამ ტვინიც თან ააქვს.

მშობიარეა ჩემი მუზა და აი რას შობს:

ლამაზს და ჭკვიან ქალს ეს უნდა მცნებადა ჰქონდეს, -

კარგად გამორჩეს სილამაზეს, ჭკუას ხმარობდეს.

დეზდემონა: ეგ კარგი ქებაა! უსახურს და ჭკვიანს რაღას ეტყვი?

იაგო: უსახურს ქალს თუ შესწევს ჭკუა და მოხერხება,

სახიერ კაცის მოხიბლვა არ გაუჭირდება.

დეზდემონა: თანდათან უარესს ამბობ.

ემილია: ლამაზი რომ იყოს და ჭკუნაკლები?

იაგო: არ ეთქმის ჭკუნაკლებობა ლამაზსა ქალსა,

რადგან ჭკვის კლება შვილთ საჩენად უმატებს ძალსა.

დეზდემონა: ეგ რაღაც ძველი უცნაური აზრებია დუქნებში სალახანების გასართობად მოგონილი. რა უბრალო ქება შეხვდება შენგან გონჯსა და ჭკუნაკლებ ქალს!

იაგო: რა ეშმაკობაც გამოუვა ლამაზს და ჭკვიანს,

იგივე ძალუმს ჭკუნაკლებს, სახე-მანკიანს.

დეზდემონა: დიდი უმეცრებაა! ყველაზედ უარესს ყველაზედ უკეთესად ამკობ. ახლა ესეც მითხარ, რას იტყვოდი, მართლა პატივისცემ ქალზედ, რომელსაც იმდენი ღირსება აქვს, რომ თვით ბოროტებაც კი ცუდს ვერას აკადრებს?

იაგო: ვინც სახით არის მშვენიერი და თავმდაბალი,

სიტყვა უჭრის და არ უყვარს კი ენის ჭარტალი;

ვინც მდიდარია, თუმც სიმდიდრეს არ უხრის თავსა,

ერთგვარად იტანს აუშფოთლად კარგსა და ავსა;

ვინც მტერს ადვილად გადაუხდის ჯავრსა და წყენას,

მაგრამ ითმენს და ყურს არ უგდებს გესლიან ენას;

ვისაც იმდენი აქვს გონება და მოსაზრება,

რომ ლოქოს ბოლოს ზუთხის თავი ემჯობინება;

ვინც სჯის გონებით და თვის აზრის თქმას კი ვერ ჰბედავს,

მიმდევარ არშიყთ ხილვად უკან არ მიიხედავს;

აი, ასეთი დედაკაცი თუ სადმე იყოს...

დეზდემონა: რას იტყვი მაგისთანა ქალზედ?

იაგო: ძუძუ აწოვოს სულელებს და ლუდი არიგოს.

დეზდემონა: ოჰ, რა ცუდად და უგემურად დააბოლოვე. - ემილია, თუმცა შენი ქმარია, მაგრამ მაგისგან ნურას ისწავლი. - რას იტყვი, კასიო, განა ამისთანაზედ არ ითქმის, მეტად ავის ენის და თავხედი მრჩეველიაო?

კასიო: მართალია, ცოტა მოურიდებელი ლაპარაკი იცის, ბატონო ჩემო, და, ვგონებ, ეგ უფრო მოგეწონებათ როგორც ჯარისკაცი, ვიდრე როგორც ენამეტყველი.

იაგო (თავისთვის): კასიო ხელს ართმევს. ძალიან კარგი! იჩურჩულეთ. ამ პატარა ქსელში კასიოსოდენა ბუზს გავაბამ. გაუცინე, გაუცინე! შენს ზრდილობას შენვე ბორკილად გაგიყრი. მართალია, მართალია! სწორეა, რასაც ამბობ! თუ ჩემმა მოხერხებამ ეგ ხარისხი გამოგწირა, შენი სამი თითის ალერსს მაშინ შეგანანებ.

თითებს კიდევ იკოცნი, განა, რომ მაგითი ზრდილობიანობა დაუმტკიცო? ეგ

უკეთესი! უჰ, რა გემრიელი კოცნაა, რა ჩინებული თავაზიანობაა! კიდევ მიგაქვს ტუჩთან თითები? ოჰ, ნეტა ეგენი ტუჩის კოტოშად გადაგექცნენ. - (საყვირის ხმა მოისმის) ეს ოტელო ბრძანდება; იმის საყვირის ხმას ვიცნობ.

კასიო: სწორედ ის არის.

დეზდემონა: წავიდეთ, მივეგებოთ.

კასიო: აგერ თვითონაც.

(შემოდინ ოტელო და მხლებელნი)

ოტელი: ჩემო ლამაზო მეომარო!

დეზდემონა: ჩემო ოტელი!

ოტელი: მათგებს დიდად, თან შუქსა მფენს სიხარულისას,

რომ ჩემზედ წინათ აქ მოსულხარ, სულზედ უტკბესო.
თუ ყოველს ავდარს მყუდრო დარი მოსდევს ასეთი,
დეე, იქროლონ ქარიშხალთა, ვიდრე თვით სიკვდილს
არ დაუფრთხოვენ მოსვენებას; დეე, ხომალდნი
ოლიმპისოდენ ზვირთთა მთებზედ ტანჯვით ავიდნენ
და იმ ცად მიმწვდარ სიმალიდან ჩაეშვნენ ქვესკნელს!
ახლა რომ მოვკვდე, ჩემს სასურველს ბედს შევეყრები;
რადგან ჩემს სულსა, ახლა სავსეს ნეტარებითა,
ვგონებ უცნობი ბედისწერა აღარ არგუნებს
ასეთს უზომო სიტკბობას.

დეზდემონა: ღმერთმა ნუ ქმნას ეგ!

ღმერთმა ინებოს, რომ ვით ჟამი და დრო გვემატვის,
ისე გვემატოს სიყვარული და სიტკბობა.

ოტელი: ძალნო ციურნო, შეუსმინეთ! - ველარ ვახერხებ
გამოვთქვა ჩემი ნეტარება... ხმა აღარ მომდევს...

ოჰ, მეტის-მეტი არის ჩემთვის ეს სიხარული... (ჰკოცნის)

ეს იყოს, ესა... უაღრესი უთანხმოება, რაც კი როდისმე აღმოჩნდება მე და შენ შორის.

იაგო (თავისთვის): ხმაშეწყობილად უკრავთ ახლა, მაგრამ ძირს დავცემ სიმების
ჯორას და მოგისპობთ ტკბილსა მუსიკას,

პატიოსნებას ვფიცავ ჩემსას.

ოტელი: ახლა წავიდეთ ციხე-დარბაზში, მეგობრებო. თქვენც გაიგებდით, ომი
გათავდა, დაილუპნენ წყალში ოსმალნი. -

როგორ არიან აქაურნი ნაცნობნი ჩემნი? -

შენ, სულო ჩემო, აღტაცებით დაგიხვდებიან, -

მე მახსოვს კარგად, რომ კიპროსელთ დიდად ვუყვარდი.

ოჰ, ტკბილო სატრფოვ, ჰხედავ, როგორ ვტიკტიკებ, ვბოდავ?

ენა ამიხსნა ულეველმა ბედნიერებამ. -

იაგო, წადი ნავთ-სადგურში და ხალხს უბრძანე,

გადმოალაგონ ჩემი ბარგი. გემის უფროსიც

ციხე-დარბაზში მოიყვანე. კარგი კაცია

და ღირსი არის, რომ მოვეპყრათ პატივისცემით. -

ოჰ, დეზდემონა, სალამს გიძღვნის კვალად კიპროსი!

(გადიან ოტელი, დეზდემონა და მხლებელნი)

იაგო: მე ნავთ-სადგურში ვიქნები და იქ მომნახე. თუ გულადი ხარ, ყური დამიგდე.

ახლა გამოგაჩნდება. ამბობენ, ლაჩრებიც კი, როდესაც ვისმე შეიყვარებენ,

მამაცდებიან, თუნდ სიმამაცე მათი ბუნებრივი თვისება არ იყოსო. კასიო ამადამ

ციხის დარაჯს უფროსობს... მაგრამ ჯერ ეს უნდა შეგატყობინო, რომ დეზდემონას

იგი ნამდვილად შეჰყვარებია.

როდერიგო: კასიო შეჰყვარებია? ეგ შეუძლებელია.

იაგო: თითი ასე ტუჩზედ დაიდე და გამიგონე, რასაც დაგარიგებ. ხომ ნახე პირველად

მავრი რა ცხარედ შეიყვარა მარტო ტრაბახისა და ოცნებით სავსე ცრუ

ლაპარაკისთვის? მერე გგონია, ეს ყბედობა სამუდამო სიყვარულს დაუმკვიდრებს?

ჭკუა იმდენად გიჭრის, რომ ამას არ დაიჯერებ. დეზდემონას თვალებს საამოდ სახილველი საგანი ეჭირვება და რა სიამოვნებას იგრძნობს ეშმაკის ცქერით?!

როდესაც სისხლი გრძნობიერების წყურვილს მოიკლავს და მიყუჩდება, მაშინ ახალის ცეცხლის გასაღვივებლად და მადის გასაახლებლად სილამაზეა საჭირო. საჭიროა შეფერება წლოვანობისა, მიხვრა-მოხვრისა და სახიერებისა. მავრი ამას ყველას მოკლებულია და როცა დეზდემონა შეამჩნევს ამ ნაკლულევანებას, იგრძნობს, თუ როგორ მოტყუვდა მისი ნაზი არსება; მოჰყვება დარდას და ოხვრას და მავრი შეეზიზღება. თვით ბუნება წააქეზებს, სხვა ამოირჩიოს ვინმე. თუ ეს ასეა, - და ვგონებ ეს ყველასთვის ცხადი და უეჭველი უნდა იყოს, - ვის უნდა შეხვდეს ეს ბედნიერება, თუ არ კასიოს? კასიო ქვეშევრემა გაიძვერა და მხოლოდ ესა აქვს საფიქრებელად, მიიღოს სახე კეთილის და თავაზიანის კაცისა. იცის, რომ ამ გზით უფრო ადვილად მიაღწევს თავის ფარულ და გარყვნილ მიდრეკილებას. კასიოს ერგება-მეთქი იგი! კასიო საშიშია თავის ცბიერებით; იცის, სად როგორ უნდა მოიქცეს და თუმცა ნამდვილ ღირსებას მოკლებულია, მაგრამ ყალბს ნამდვილსავით იფერებს. სწორედ ეშმაკის ფეხია! ამასთანავე კარგის სახისაა; არის ახალგაზრდა და ყველა ის თვისება აქვს, რასაც ადვილად შეუძლიან ნორჩი და ჭკუასუსტი არსება მოხიბლოს. ნამდვილი თვალთმაქცია-მეთქი და დეზდემონაზედ იმოქმედა კიდეც იმისმა თვალთმაქცობამ. როდერიგო: მე მაგას ვერ დავიჯერებ: დეზდემონა ზეციური სათნოებით სავსეა. იაგო: ზეციური კი არა, ახლა ქვესკნელური მომიგონე. განა რა ღვინოსაც ისა სვამს, ყურძნის წვენი არ არის? იმას რომ ზეციური სათნოება ჰქონდეს, ხომ მავრსაც არ შეიყვარებდა. ეგ თვალთმაქცური სათნოებაა! არ შეამჩნიე, როგორ გამოართვა ხელი კასიოს და ხელის გულზედ უაღერსებდა? ვერ დაინახე?

როდერიგო: დავინახე, მაგრამ ეგ ხომ უბრალო თავაზიანობაა.

იაგო: ეგ გარყვნილების ნიშანი არის, გეფიცები ამ ჩემს მარჯვენას! ეგ უწმინდური წინასიტყვაობაა ბინძურ ვნებათა ამბებისა. ტუჩები ისე ახლო მიიტანეს, რომ ერთის სუნთქვას მეორის სუნთქვისაგან ვერ გამოარჩევდი. ეგ ბილწი გულისთქმაა, როდერიგო! როცა ერთმანეთთან დამოკიდებულება ამ გზას დაადგა, თან უეჭველად უმთავრესი ვარჯიშობა მოჰყვება - ხორციელი დატკობა. ფუ! - მაშ მომეც ნება, შენი წინამძღვარი ვიყო; მაინც მე არ მოგიყვანე ვენეციიდან! ამაღამ დარაჯში ჩაერიე. მე ისე მოვახერხებ, რომ შენც იქ დაგანიშნინო. კასიო შენ არ გიცნობს. მეც ახლო დავდგები სადმე. ისეთი შემთხვევა იპოვე, რომ კასიოს გული მოაყვანო: ან მაღალის ხმით ლაპარაკს მოჰყევ, გაჰკიცხე იმის განკარგულება, ან სხვა რამ მოიგონე, რასაც კი დრო და ჟამი ჩაგაგონებს.

როდერიგო: ძალიან კარგი.

იაგო: კასიო მეტად ცხარეა და მალე იცის გულის მოსვლა. იქნება დაგარტყას კიდეც; ეცადე, დაგარტყას. მე ამ ამბით კიპროსელთ ავაჯანყებ და მათ დასამშვიდებლად კასიოს გადაყენება იქნება საჭირო. მაშინ შენის სურვილის მისაღწევი გზა შეგიმოკლდება და მეც ყოვლის ღონით ვეცდები, დაგეხმარო. ამ საშუალებით დაბრკოლებას თავიდან ადვილად ავიცილებთ; უამისოდ შეუძლებელია გავაწყოთ რამე.

როდერიგო: თუ შემთხვევა მომეცა, უეჭველად შევასრულებ შენ სიტყვას.

იაგო: შემთხვევა ჩემ კისერზედ იყოს. პატარა ხანს უკან ციხეში ვნახოთ ერთმანეთი. მე უნდა წავიდე და მავრის ბარგი ნაპირზედ გადმოვალაგებინო. მშვიდობით!

როდერიგო: მშვიდობით! (გადის)

იაგო: მე ეს მჯერა, რომ დეზდემონა კასიოს უყვარს; დასაჯერია, ის უყვარდეს დეზდემონასაც.

თვითონ ოტელო, თუმცა მძულს კი, მაგრამ უნდა ვთქვა, რომ პატიოსან, მოყვარულის გულისა არის და ნაზი ქმარი უნდა იყოს დეზდემონასთვის. მეც ცოტად მიყვარს დეზდემონა; ეს სიყვარული არ ჩამეთვლება ავხორცობად, თუმცა იქნება პასუხისგება ამ ცოდვისთვის დამჭირდეს კიდეც. მე ის მსურს მხოლოდ, მავრის ჯავრი ამოვიყარო, რადგან ეჭვი მაქვს, რომ იმ გარყვნილს ჩემ ქვეშაგებში ჩემს ნაცვლად ბინა დაუდვია. ეს ეჭვი გულ-გვამს საწამლავივით მწარედ მიღრღნის და ამ ჩემ სულსა ვერ მოასვენებს ვერაფერი, ვიდრე მეც მის ცოლს ხელთ არ მოვიგდებ და ისე არ გავუქვითდები. თუ არ მომიხდა ეს მე, მაშინ ოტელოს გულში ისეთ ძლიერ ეჭვს აღვუძრავ, რომ გონიერებამ ვეღარ გაჰკურნოს თავის დღეში. მიქელ კასიო საჭირო არის ახლა ჩემთვის... ნეტა ეს წუწკი ვენეციელი ხელიდან კი არსად გამისხლტეს და უდროოდ დროს სანადიროდ არ გაიწიოს. კასიოსაც კი მოვუხერხებ... მავრის წინაშე

ცუდად დავსახავ და დავასმენ, ვით საშიშარ კაცს... ვგონებ, ესეც კი შეჰხებია ჩემ სარეცელსა... ისე მოვაწყობ, რომ მავრმა მე მადლობა მითხრას, დამაჯილდოვოს, შემეყვაროს მისთვის, რომ მასვე ნამდვილ სახედრად გადავაქცევ, შვებას მოვუსპობ, მოვუსპობ სრულად მოსვენებას, ჭკუიდან შევშლი. ჩემი განზრახვა ჯერ აქ არის დაულაგებლად. ავაზაკობა თვის სანატრელს როცა მიაღწევს, მხოლოდ მაშინ-ღა გამოიჩენს ჭეშმარიტ სახეს. (გადის)

სურათი II

ქუჩა

(შემოდის გზირი, ხელში ბრძანების ქაღალდი უჭირავს, ხალხი უკან მოსდევს)

გზირი: რადგან ოსმალოს გემთა კრებულის დაღუპვის ამბავი მოვიდა, ჩვენმა დიდმა და სახელგანთქმულმა გამგებელმა ოტელომ ისურვა, რომ ყველანი მხიარულებას მიეცნენ: ზოგმა იცეკვოს, ზოგმა ქუჩებში ცეცხლი გააჩაღოს და ვისაც როგორ ესიამოვნება, ისე შეექცეს. ამ საამო ამბავს გარდა, დღეს გამგებელის ქორწილია და ესეც იმის სურვილისამებრ ხალხს უცხადდება. სახელმწიფო სახლები ღიაა და ყველას ნება აქვს იქ პური სჭამოს და დრო გაატაროს ამ ხუთი საათიდან იმ დრომდე, ვიდრე კედლის საათი თერთმეტს დაჰკრავდეს. ღმერთი იყოს მფარველი კუნძულის კიპროსისა და ჩვენის დიდებულ სარდლის ოტელოსი!

(გადიან)

სურათი III

დარბაზი ციხეში

(შემოდინ ოტელო, დეზდემონა, კასიო და მხლებელნი)

ოტელო: შენ უგდე ყური, ჩემო მიქელ, ამაღამ დარაჯს;

დროს გატარება და შექცევა ნუ დაგვავიწყებს მას,

რაც ვალად გვდევს.

კასიო: იაგოს აქვს ეგ მინდობილი, მაგრამ მე მაინც წავალ თვითონ, ყველას დავხედავ.

ოტელო: ჰო, იაგოც კი სანდო არის. ღამე მშვიდობის!

ხვალ დილა ადრე მოდი ჩემთან, სათქმელი რამ მაქვს.

(დეზდემონას) წამოდი, ჩემო სასურველო, მოვრჩით ვაჭრობას,

ახლა მე და შენ მონაგარი უნდა ვიგემოთ.

(გადიან ოტელო, დეზდემონა და მხლებელნი. შემოდის იაგო)

კასიო: ოჰ, იაგო, კაი დროს მოხვედი. უნდა ახლავ სადარაჯოს წავიდეთ და ჩვენი

ადგილი დავიჭიროთ.

იაგო: ჯერ ადრეა, ათი საათიც არ არის. ჩვენმა სარდალმა ასე მალე დეზდემონას

სიყვარულის გულისთვის დაგვითხოვა. არც გასამტყუნარია: ერთი ღამეც არ

დამტკბარა მასთან წოლით და დეზდემონა თვით იუპიტერსაც გულისთქმას აუშლის.

კასიო: მართლა ჩინებული ქალია.

იაგო: დარწმუნებული ვარ, ცეცხლივით ფიცხი უნდა იყოს.

კასიო: სწორედ ნაზი და უმანკო ქმნილებაა.

იაგო: მერე რა თვალეები აქვს, ისე გიყურებს, თითქო შენი განგმირვა უნდაო.

კასიო: მიმზიდავი თვალეები აქვს და თან მორცხვობით სავსე.

იაგო: როცა ლაპარაკობს, ასე გგონია, გულში სიყვარულს გიღვიძებსო.

კასიო: უნდა მართალი სთქვას კაცმა, დეზდემონა უნაკლულო

რამ არის.

იაგო: ღმერთმა ბედნიერება მოჰფინოს მათ საქორწინო საგებელს! - აბა, კასიო, მე თან

ერთი ბოთლი ღვინო მაქვს და აქვე გარეთ კიპროსელი ყმაწვილები დგანან,

რომელნიც დიდის სიამოვნებით დალევენ თითო ჭიქა ღვინოს შავის ოტელოს

სადღეგრძელოდ.

კასიო: ამაღამ ნუ! თავი დავანებოთ. მე ღვინოში სუსტი ვარ და ადვილად ვერ ვიტან.

ნეტავი ხალხს სხვა რამ შესაქცევი მოეგონა ღვინის მაგივრად.

იაგო: არა უჭირს-რა. ის ყმაწვილები უცხონი არ არიან. მხოლოდ თითო ჭიქა

დავლიოთ. თქვენს მაგივრად თუნდა მე დავლევ.

კასიო: ამაღამ მარტო ერთი ჭიქა დავლიე, ისიც ძალზე წყალნარევი და ხომ ხედავ,

როგორ გამომცვალა. ეს სისუსტე მე ძალიან მაწუხებს და ვეღარ გავბედავ ჩემის თავის

გამოცდას.

იაგო: რა ჯიუტი ყოფილხართ! ამაღამ ხომ შექცევის დროა და ის ყმაწვილებიც

გულიანად გვეპატიჟებიან.

კასიო: სად არიან?

იაგო: აი, აქვე, კარებთან. უბრძანეთ, შინ შემოვიდნენ.

კასიო: თუმცა მეზარება, მაგრამ დავუმახებ. (გადის)

იაგო: თუკი როგორმე ერთი ჭიქა დავალევი

და მივუმატე მას, რაც თვითონ ამაღამ უსვამს,

ჭირვეულობას და ანჩხლობას მოჰყვება იგი
ჩემის ყმაწვილის ქალბატონის ფინიას მსგავსად.
ამ ჩემს ჭკვა-ნაკლებს და საცოდავს, ბრიყვ როდერიგოს
გადმოუბრუნა სიყვარულმა, რაც ჭკვა გააჩნდა
და დეზდემონას სადღეგრძელოდ კარგად მიირთო;
ესეც დარაჯად უნდა იდგეს. დარაჯად დგომა
შეხვდათ აგრეთვე სამ გულზვიად კიპროსის ძეთა,
ამ ქვეყნის თვალთა და სახელის ერთგულად დამცველთ, -
კარგად დავათვრე ხომ ესენიც სავსე ჭიქებით.
ასეთს მთვრალ ხალხში მოვაქმედებ კასიოს რასმე
ამ კუნძულისთვის სათაკილოს... აგერ მოდიან...
თუ ჩემს განზრახვას შესაფერი ბოლო შეუდგა,
ჩემ გემის აფრას სამშვიდობო ქარი დაჰბერავს.
(შემოდის კასიო და უკან მოსდევენ მონტანო,

აზნაურნი და მსახური ხელში ღვინის ჭურჭლით)
კასიო: გეფიცებით, მე ამათ კიდევაც შემაქეფიანეს.
მონტანო: აბა ეგ რა სათქმელია! მეომარი ნუ მერქვას, თუ ნახევარ ბოთლზედ მეტი
ყოფილიყოს.

იაგო: ეი, ღვინო მოიტანეთ!

(მღერის)

«ძმებო, ჭიქა მივაჯახოთ ჭიქასა!

ძმებო, ჭიქა მივაჯახოთ ჭიქასა!

ჯარისკაციც ხომ კვდება,

სოფელს რას გამორჩება!

ჯარისკაციც მაშ მისწვდეს ჯიხვის რქასა!»

ბიჭო, მოიტა ღვინო!

კასიო: ღვთის წინაშე, ჩინებული სიმღერაა!

იაგო: მე ეს ინგლისში ვისწავლე, აი, კარგი სმა იქ იციან. როგორ მოვა ინგლისელთან
ან შენი დანიელი, ან გერმანელი, ან სქელმუცელა ჰოლანდიელი? - დალიე და!

კასიო: მაშ ინგლისელები მარჯვედა სმენ?

იაგო: ინგლისელს ვერაფერს შეატყობ, როდესაც დანიელი მიმკვდარებულია და
გერმანელი ძირსა გდია უგონოდ. ჰოლანდიელს ხომ მეორე ჩარევის ავსებამდე
პირსაქმება მოსდის.

კასიო: ეს ჩვენის სარდლის სადღეგრძელო იყოს.

მონტანო: მეცა ვსვამ მაგ სადღეგრძელოს, ბატონო თანაშემწე;

მეც თქვენთანა ვარ.

იაგო: ოჰ, ჩემო ტკბილო ინგლისო!

(მღერის)

«მეფე სტეფანე იყო სვიანი

შარვალში თითო ოქროს აძლევდა;

ესეც ეძვირა, ხუთ-გროშიანი

დაუკლო, მკერვალს წყრომით შეხედა.

მას ღმერთმა მისცა ძალი, დიდება,

შენ მხოლოდ დაბლა მიგიწვდის ხელი,

ქვეყანას ღუპავს ამპარტავნება,

მაშ წამოისხი ნაბადი ძველი».

ღვინო-მეთქი! ჩქარა!

კასიო: ეგ სიმღერა წინანდელზედ კიდევ უკეთესია.

იაგო: გინდათ, კიდევ გიმღეროთ.

კასიო: კმარა, ვინც მაგას სჩადის, ის თავის ადგილის ღირსი არ არის!.. დიად...

ღმერთი მაღალია... ზოგიერთს სულს სასუფეველი მოელის, ზოგს ჯოჯოხეთი.

იაგო: ეგ სწორედ ნამდვილია.

კასიო: მე კი, - ნურას უკაცრავად სარდალთან და სხვა ღირსეულ პირებთან, - მგონი, სასუფეველში შევალ.

იაგო: მეც იმედი მაქვს სასუფეველში შესვლისა, ბატონო თანაშემწე.

კასიო: თანახმა ვარ, მაგრამ ჩემზედ წინ კი ვერ შეხვალ: სასუფეველში ჯერ თანაშემწე უნდა შევიდეს, მერე ასისტავი. დავეხსნათ ამას... საქმეს შევუდგეთ. - ღმერთო მოგვიტევე ჩვენი შეცოდება! - ყმაწვილებო, ჩვენს საქმეს მივხედოთ-მეთქი. ნუ გგონიათ, მთვრალი ვიყო: აი, ეს ჩემი ასისტავია... ეს ჩემი მარჯვენა ხელია... ეს მარცხენა... მე მთვრალი არა ვარ... ფეხზედ კარგადა ვდგავარ და ენაც კარგად მიჭრის.

ყველანი: ძალიან კარგად.

კასიო: ტყუილია თუ? მაშ აღარა სთქვათ ჩემზედ, მთვრალი არისო.

(გადის)

მონტანო: ყმაწვილებო, ტერასზედ წავიდეთ, დარაჯები დავაყენოთ.

იაგო: ჰხედავთ, კასიოს, ბატონებო, რა მოუვიდა?

ომში და ჯარის დაწყობაში თვითონ კეისარს

არ ჩამორჩება და რა წუნი სჭირს საცოდავსა!

მაგის ღირსებას უდრის იგი, როგორც დღე ღამეს

ბუნობის დროს. მეშინიან, ოტელოს ნდობა

არ გააცუდოს სიმთვრალეში და ეს კუნძული

საშიშ ყოფაში არ ჩააგდოს.

მონტანო: ეგ ხშირად მოსდის?

იაგო: არ შეუძლიან უამისოდ თვალი მოჰხუჭოს

და თუ სასმელმა მას აკვანი არ დაურწია,

ადვილად გასძლებს უძილოდ თუნდ ოცდაოთხ საათს.

მონტანო: რიგია, ვგონებ, ეს ვაცნობოთ თვითონ სარდალსაც,

თორემ იქნება იგი თვისის გულკეთილობით

ამის სიკეთეს ხედავს მხოლოდ და წუნს ვერ ამჩნევს. -

მართალს არ ვამბობ?

(შემოდის როდერიგო)

იაგო (ჩუმად როდერიგოს): როდერიგო, აქ სად მოხვედი?

წადი, კასიოს გაჰყევ ჩქარა. ნულარ აყოვნებ!

(როდერიგო გადის)

მონტანო: სამწუხაროა, რომ დიდებულს ჩვენს გამგებელსა

თვის თანაშემწის მეტად მძიმე მოვალეობა

გარდაუცია ამგვარ სენით შეპყრობილისთვის.

ჩვენი ვალია, ეს უთუოდ შევატყობინოთ.

იაგო: მე ვერ ვიკისრებ, მე ოტელოს მაგას ვერ ვეტყვი,

თუნდ რომ საჩუქრად ამ მშვენიერს კუნძულს მომცემდნენ;

კასიო მიყვარს მეტის-მეტად და ჩემ თავს დავდებ,

ოღონდ წამალი ამ სენისა ვუპოვო რამე. -
ეს რა ხმა არის? მოითმინეთ.
ხმა (გარედან): ვაი! მიშველეთ!
(შემორბის როდერიგო. უკან კასიო მოსდევს)
კასიო: შე წუწკო, მხდალო, არამზადა!
მონტანო: რა ამბავია, ბატონო ჩემო?
კასიო: მოთრეულა ვილაც ოხერი და მე მასწავლის ჩემსავ საქმეს. ისე მივბეგვამ, რომ
სად თავი აქვს და სად ბოლო, ველარ მიაგნონ.
როდერიგო: მიმბეგვავ კიდეც!
კასიო: როგორ ჰბედავ ხმის ამოღებას?
(სცემს როდერიგოს)
მონტანო: აბა, ბატონო თანაშემწე, რად გეკადრებათ?
გთხოვთ, რომ დამშვიდდეთ.
(სცდილობს გააჩეროს)
კასიო: ხელი იქით! გამიშვი, თორემ შენც ყბებს ჩაგამტვრევ.
მონტანო: გამომთვრალხართ და ილანძლებით!
კასიო: მე გამომთვრალვარ?!
(ხმლებს ამოიღებენ და ჩხუბობენ)
იაგო (როდერიგოს ცალკე): წადი ჩქარა, ნაბათი დაჰკარ,

ხალხი შეჰყარე. - (როდერიგო გადის)
ბატონებო, რაებს ჩადიხართ?
გვიშველეთ ჩქარა... ყმაწვილებო... აბა, კასიო...
ან თქვენ, ბატონო... გაგონილა... გვიშველეთ-მეთქი!
ვითომ დარაჯი გვიყენია?!...
(ზარის ხმა მოისმის)
ზარს ვინა რეკავს?
რა ღვთის რისხვია! ხომ დაფეთდა მთელი ქალაქი!..
გაშველდით-მეთქი ღვთის გულისთვის... აბა, კასიო,
ხომ სამუდამოდ გაწბილდებით, სახელს შეირცხვენთ!
(შემოდინან ოტელო და მხლებელნი)
ოტელო: რა ამბავია?
მონტანო: სასიკვდილოდ დავიჭერ სწორედ.
სისხლით ვიცლები.
ოტელო: გაჩერდით, თუ თავი გებრალვით!
იაგო: არ გაჩერდებით, ბატონებო!.. კასიო... როგორ...
მონტანო... განა დაგავიწყდათ, გრძნობა დაჰკარგეთ,
თუ ვის წინ დგახართ, ან ვინა ხართ? გაჩერდით-მეთქი!
სირცხვილი არის! თვით სარდალი, ჰხედავთ, გიბრძანებთ!
ოტელო: არა გრცხვენიათ, რას ჩადიხართ, რა მოგივიდათ?
განა ოსმალნი შევიქმენით, რომ ჩვენს თავს ვუყოთ
ის, რაც ზეცამ მათ აუკრძალა. ქრისტიანთ სახელს
ამ ბარბაროსულ ცემა-ტყეპით ნუღარ აწბილებთ.
ვინც კი აჰყვება მღელვარებას, კიდეც დაიძვრის,
იმ წამსვე იგი თვის სიცოცხლეს გამოესალმოს!
შეაყენეთ ეს ზარის ცემა შიშის-აღმძვრელი,

თორემ მთელ კუნძულს შეაძრწუნებს, შემატყობინეთ სწორედ, რა მოხდა, ყმაწვილებო... იაგო, გატყობ, რომ ეს ამბავი დიდათა გწყინს. შენ მაინც მითხარ, თუ სიყვარული გაქვს რამ ჩემი, ვისი ბრალია? იაგო: არა ვიცი-რა. აი, ახლა, სწორედ ამ წუთში ვმუსაიფობდით მეგობრულად, როგორც ცოლ-ქმარნი, ქორწილის შემდეგ მიმავალნი პირველად საწოლს და თითქო რაღაც ცის მნათობმა მიჰხადა ცნობა, უცებ ერთმანეთს შეუტიეს ხმალამოწვდილთა და სასიკვდილოდ არ დაზოგეს. ვერ მოგახსენებთ, ამ ცხარე ჩხუბის დასაბამი რა უნდა იყოს. ოჰ, ნეტა ჩემთვის სახელოვან ბრძოლაში სადმე ფეხნი დაეჭრათ, რომ ამ ამბავს არ დავსწრებოდი. ოტელო: როგორ დაჰკარგე, აბა, მიქელ, ესრედ გონება? კასიო: გთხოვთ, მომიტევთ, ლაპარაკი არ შემძლიან. ოტელო: ღირსო მონტანო, თქვენ ზრდილობით ხომ განთქმული ხართ, მთელმა ქვეყანამ იცის თქვენი სიდარბაისლე, თქვენი სიწყნარე. თვით მსაჯულნი მკაცრად მზრახველნი, გაქებენ ფრიად. მაშ მითხარით, ეს როგორ მოხდა,

რომ ეგ პატივი, ეგ ღირსება თქვენ დღეს გასცვალეთ ღამე-მოარულ ავაზაკის საზიზღ სახელზედ.

სთქვით, პასუხს ველი.

მონტანო: ღირსეულო, დიდო სარდალო!

მე დაჭრილი ვარ და მეშინის, რომ ლაპარაკმა

არ გამიმწვავოს უფრო წყლული. იაგოს ჰკითხეთ;

ეგ მოგახსენებთ, რაც კი ვიცი, - და მე ეს ვიცი,

რომ არ მიმიძღვის არავისთან დანაშაული

არც სიტყვით რითმე და არც საქმით, თუ თავის დაცვას

და მოძალეთა მოგერებას ცოდვად არ ჩასთვლით.

ოტელო: სისხლი ამემღვრა, თავდაჭერას ველარ ვახერხებ,

აშლილი ვნება ჰკვა-გონებას სრულად მიბნელებს

და წინამძღვრობას მიპირებს მე! თუ გავგულისდი

და ან თუ ხელი გამოვიდე, მაშინ მერწმუნეთ,

ეს ჩემი რისხვა შეიწირავს უკეთესს თქვენგანს.

მაცნობეთ-მეთქი, როგორ მოხდა, ან ვინ შეიქმნა

ჩხუბის მიზეზი და ვისაც ეგ ბრალი დაედვის,

თუნდ დედის მუცლით ერთად იყოს ჩემთან შობილი,

უნდა გამშორდეს, საუკუნოდ გამომესალმოს. -

როგორ! საომარ ქალაქ შიგნით, სად მღელვარება

ჯერ არ დამცხრალა და სად ხალხი ჯერ შიშითა თრთის,

შუაღამისას ერთმანეთში ჩხუბს და შფოთს მართავთ!

და სადა მერე? თვით ციხეში, სადარაჯოზედ!

საზარელია! - იაგო, სთქვი, ვისა სდევს ბრალი?

მონტანო: თუ მეგობრობით, ან უფროსის წინაშე კრძალვით

ნამდვილ სიმართლეს მოუმატე, ან რამ მოუკელ, -

ნუ იყო ღირსი მეომარად სახელწოდების.
იაგო: აგრე სასტიკად ნუ მავალებთ! ოჰ, ნეტა ენას
ამომაცლიდნენ მე პირიდან, ვიდრე ამ ენით
მიქელ კასიოს მივაყენო რაიმე წყენა.
მაგრამ ვგონებ, რომ მას სიმართლე არარას ავნებს. -
აი, ბატონო, როგორ გახლდათ: მე და მონტანო
ვლაპარაკობდით აქვე ჩვენთვის; უეცრად ვილაც
გამორბის, ჰყვირის მაღალის ხმით, შეწევნას ითხოვს;
უკან კასიო ხმაღნაშიშვლი მუქარით მოსდევს.
იმ წამს მონტანო კასიოს წინ გადაუდგება
და სთხოვს, დამშვიდდეს. მე კი სწრაფად გაქცეულს მივდექ,
რომ არ დაეფრთხო იმ ყვირილით მთელი ქალაქი, -
მაინც ეს მოხდა: ის ფეხმარდი გამოდგა ჩემზედ,
ვერ მოვეწიე და დავბრუნდი ისევ საჩქაროდ,
რადგან მომესმა აქედანაც ხმაღნა ჩახი-ჩუხი
და თან კასიოც ისერიგად ილანძღებოდა,
რომ მე ამგვარი ლანძღვა მისგან ჯერ არ მსმენია.
ვიდრე აქ მოველ, - ხანი არა გამოსულა-რა, -

ვნახე, ესენი მისევიან ერთი-ერთმანეთს
და მედგარ ბრძოლას შესდგომიან. ამ დროს ხომ თვითონ
თქვენც მობრძანდით და გააშველეთ. მე ამის მეტი
არა ვიცირა ამ საქმისა, მაგრამ ეს კია,
კაცი ყოველთვის კაცი არის და თვით უკეთესს
თავდავიწყება შეიძლება ჭირადა სჭირდეს.
თუმცა კასიომ აწყენა მცირედ მონტანოს, -
ხშირად არ ვზოგავთ სიცხარის დროს კეთილის მქმნელსაც -
მაგრამ უთუოდ კასიოსაც იმ გაქცეულმა
ისე ძლიერი მიაყენა შეურაცხება,
რომ თავი თვისი დაავიწყა.

ოტელო: მესმის, იაგო. პატიოსნება, მეგობრობა შენ მას გაგონებს,
კასიოს ბრალი შეამოკლო, მცირედ დასახო. -
კასიო, მე შენ თუმც მიყვარხარ, მაგრამ იცოდე,
ჩემ სამსახურში დღეის იქით ვეღარ გამყოფებ.
(შემოდის დეზდემონა, მხლებელნი უკან მოსდევენ)
ხომ ჰხედავთ, ჩემი გულის სატრფოც შემფოთებულა. -
სხვებისთვის დაგსჯი მაგალითად! -
დეზდემონა: რაო, რა მოხდა?

ოტელო: არაფერია, სულთუტკბესო წავიდეთ საწოლს. -
(მონტანოს, რომელიც გაჰყავთ)

მონტანო, თქვენი დოსტაქარი მე თვით ვიქნები. -
შინ წაიყვანეთ. - იაგო, შენ ქალაქს მიჰხედე
და ვინც ამ ჩხუბმა სამარცხვინომ შიშში ჩააგდო,
დააშოშმინე. - დეზდემონა, აბა წავიდეთ.
მეომარს ბედმა ეგ არგუნა: უნდა ყოველთვის
ელოდეს ჩხუბსა სანეტარო ძილის განმდევენელს.

(გადიან ყველანი იაგოს და კასიოს გარდა)

იაგო: ხომ არ დაიჭერთ, ბატონო თანაშემწე?

კასიო: ისე დავიჭერ, რომ ვერა მკურნალი ველარ გამკურნავს.

იაგო: რას მიბრძანებთ! ღმერთმა ნუ ჰქმნას!

კასიო: ოჰ, სახელი დავკარგე, სახელი, სახელი! დავკარგე, რაც უკვდავი მეზადა და პირუტყვეული-და შემრჩა. ოჰ, იაგო, სახელი, ჩემი სახელი!

იაგო: პატიოსან სიტყვას გაძლევთ, მე ისე მეგონა, სადმე დაჭრილი ხართ-მეთქი; სხეულის ჭრილობა უფრო საგრძნობელია სახელის დაკარგვაზე. სახელი ფუჭი და უმნიშვნელო ქონებაა, რომელსაც ხშირად უღირსად იძენენ და უდანაშაულოდა ჰკარგვენ. თქვენ სახელი სრულიადაც არ დაგიკარგავთ, თუ თქვენს თავს არ დაარწმუნებთ, ვითომ დაგეკარგოთ. გულს რად იტეხთ! რამდენიმე საშუალებაა სარდლის მოსაბირებლად: დღეს ცუდ ქეიფზედ იყო და იმ დროს ჩაუვარდით ხელში; თუ დაგსაჯათ, უფრო სხვების სამაგალითოდ, ვიდრე ბოროტის განზრახვით, ისე, როგორც ხშირად უბრალო ძაღლსა სცემენ მძვინვარე ლომის შესაშინებლად. სცადეთ, შეევედროთ და იგი გულს ისევ თქვენსკენ მოიბრუნებს.

კასიო: მე უფრო იმას შევევედრები, შემიძაგოს, ვიდრე შევაცდინო იმისთანა კეთილი სარდალი და მივუჩინო ჩემისთანა წუწკი, ლოთი და ენა-მეტა ჯარისკაცი. როგორ?! დავითვერ და თუთიყუშივით ყბედობა მოვრთე! ჩხუბი და შფოთი ავტეხე! ლანძღვა-გინებას მოვეყე! ჩემსავე ჩრდილს გამოველაპარაკე! - ოჰ, შენ ღვინის უხილავო ძლიერება, თუ ჯერ სახელი არა გდევს, სატანა უნდა გიწოდოთ!

იაგო: ვინ იყო იგი, ხმლით რომ მისდევდით? რა გაწყეინათ?

კასიო: არა ვიცი-რა.

იაგო: რას მიბრძანებთ!

კასიო: მე ბევრი რამ მახსოვს, მაგრამ ბუნდად კი. მახსოვს, რომ ჩხუბი იყო და მიზეზი არ მაგონდება. ოჰ, ღმერთო! რად უნდა შეუშვას ადამიანმა თავის პირში მტერი, რომელიც მას გონებასა ჰპარავს? რად უნდა გვაპირუტყვებდეს მხიარულება, ქეიფი და შექცევით დროს გატარება?

იაგო: ახლა თქვენ სრულ გონებაზედ ხართ. როგორ მოხდა, რომ ასე მალე გამოფხიზლდით?

კასიო: სიმთვრალის ეშმაკმა სიბრაზის ეშმაკს დაუთმო ადგილი. ერთმა ჩემმა ნაკლულევანებამ მეორე გამოაჩინა, რომ უფრო სრულიად შევიძაგო ჩემი თავი.

იაგო: კარგია, კმარა. თქვენ ძალიან სასტიკი გამკიცხავი ყოფილხართ. მართალია, თუ მხედველობაში მივიღებთ დროს, ადგილს და ამ ქვეყნის მდგომარეობას, ძალიან კარგი იქნებოდა, ეს არ მომხდარიყო, მაგრამ რაკი მოხდა, საქმე თქვენდა სასარგებლოდ უნდა დაატრიანოთ.

კასიო: მე უნდა იმას ადგილი ვთხოვო და იმან მითხრას ლოთი ხარო?! ოჰ, გველვეშაპსავით რომ რამდენიმე პირი მქონდეს, ეს პასუხი ყველას ჩააჩუმებდა! როგორ! აი, ახლა გონება-სრული კაცი ვარ; პატარა ხანს უკან უნდა გამოვსულელდე და ბოლოს გავპირუტყვდე! საშინელება! ღმერთმა დასწყევლოს ყოველი უზომოდ დალეული თასი ღვინო და მასში ჩაბუდებული სატანა!

იაგო: აბა, მაგას როგორ ბრძანებთ? კარგი ღვინო ჩინებული და სასიამოვნო რამ არის, თუ ურიგოდ სმას არ დაუწყებენ. ტყუილად ემდურით. ბატონო ჩემო, ვგონებ დარწმუნებული ხართ, რომ მე თქვენ მიყვარხართ.

კასიო: ოჰ, მაგაზედ კი დარწმუნებული ვარ. - მე და მთვრალი!

იაგო: სიმთვრალე ყველას თავს არის. მე თქვენ გირჩევთ, როგორ უნდა მოიქცეთ.

ჩვენი სარდლის ცოლია ამჟამად ჩვენი სარდალი. მე ამას იმისთვის ვამბობ, რომ ახლა

ოტელო შეფრფინვით უჭვრეტს და შეჰხარის თავის ცოლის ღირსებასა და სილამაზეს. გამოუტყდით დეზდემონას, თავი შეაწყინეთ თხოვნით, რომ თქვენზე ადგილი მოგცენ; დეზდემონა ისეთი გულახდილი და კეთილია, ისეთი სათნო და გრძნობიერი, რომ უკეთურებად მიაჩნია, თუ რასაცა სთხოვენ, იმაზედ მეტი არ შეასრულა. სთხოვეთ, თქვენსა და იმის ქმარს შუა გაწყვეტილი ჯაჭვი დააკავშიროს. თუნდა მთელს ჩემს ქონებას დავდებ სულ უბრალო სანამძლეოსთან, რომ თქვენი გაწყვეტილი სიყვარული უწინდელზედ მეტად მკვიდრი შეიქნება.

კასიო: მაგას კარგად მირჩევ.

იაგო: ამას გირჩევთ, როგორც პატიოსანი კაცი და როგორც გულწრფელი თქვენი მოსიყვარულე.

კასიო: მჯერა, მჯერა. მაშ ხვალ ადრე ჩვენს გულ-სათნო დეზდემონასა ვთხოვ ჩემთვის იშუამდგომლოს. თუ ბედმა ამ შემთხვევაში მიმტყუნა, კვლავ აღარაფერს დავუჯერებ.

იაგო: სწორედ ნამდვილად სჯით. დამე მშვიდობისა, ბატონო თანაშემწე. მე უნდა სადარაჯოდ წავიდე.

კასიო: დამე მშვიდობისა, ჩემო პატიოსნებით სავსე იაგო.
(გადის)

იაგო: აბა, ამ საქმეს ვინ ჩამითვლის მე ცუდკაცობად,

რაკი ეს რჩევა გულწრფელია, პატიოსანი,

ჰკუასთან ახლო და მომგები მავრის გულისა?!

მართლაც, არ არის გასაჭირი, რომ დეზდემონა

კეთილს თხოვნაზედ დაითანხმოს, დაიყოლოს;

იგი სტიქიონთ მოგვაგონებს კეთილისმყოფელთ

და შექმნილია ტკბილ ნაყოფთა გამოსაღებად.

მას მორჩილებით, მოწიწებით მავრი ყურს უგდებს;

ის თუნდ მოუსპობს რწმენას წმიდა საიდუმლოთა,

სარწმუნოების უარყოფას უბრძანებს თუნდა.

ოტელოს სული სიყვარულმა დაიმონავა

ისე, რომ მის ცოლს შეუძლიან, რაც სურს ისა ჰქმნას

და იბატონოს მავრის დუნე, სუსტ ბუნებაზედ.

მაშ რად ვიქმნები ცუდი კაცი, რაკი კასიოს

სწორს და პირდაპირს გზას ვაჩვენებ სიკეთისადმი?

ოჰ, ჯოჯოხეთის ბნელნო ძალნო! როცა სატანას

უნდა რამ საქმე მოიქმედოს უსაზარლესი,

იგი ზეციურ სახეს იღებს და მით ატყუებს,

როგორც მე ახლა. მაშ ვიდრე ეს სულელ-მართალა

დაიყოლიებს დეზდემონას, მომხრედ გაიხდის

და იგიც მავრს სთხოვს დაუბრუნოს ამას ალაგი,

მე მავრს ყურში გესლს ჩავაწვეთებ და დავაჯერებ,

ვითომც კასიოს დაბრუნება იმის ცოლს სურდეს

მხოლოდ სხეულის დატკობისთვის. რაც უფრო ძლიერ

შეეხვეწება კასიოსთვის მავრს დეზდემონა,

მით უფრო მარჯვედ ცოლისადმი ნდობას მოვუსპობ.

მაშ დეზდემონას სათნოებას მე ფისად გავხდი,

მის სიკეთეზედ ბადეს მოვქსოვ და იმ ბადეში

გავაბამ ყველას. (შემოდის როდერიგო)

როდერიგო, აბა რას მეტყვი?

როდერიგო: მე იმას გეტყვი, რომ ამ ნადირობაში მონადირე ძაღლს კი არა, უფრო ტყუილად მყეფარსა ვგავარ. რაც ფული მქონდა, თითქმის სულ შემომეხარჯა, კარგა ლაზათიანადაც მიმბერტყეს ამაღამ და ვგონებ, ბოლო ის იქნება, რომ ჩემის ამდენი შრომისთვის ცოტა მეტს გამოცდილებას შევიძენ. მერე ვენეციაში დავბრუნდები ჯიბეგამოფხეკილი, თუმცა ცოტაოდნად ჭკუა-ნასწავლი.

იაგო: რა საბრალოა კაცი ესრეთ მოუთმენელი!

განა ერთბაშად შეიძლება წყლულთ განკურნება?

ხომ იცი, ჭკუით ვმოქმედობთ ჩვენ და არა გრძნებით და ხანი უნდა საკმარისი ჭკვით მოქმედებას.

მერე გგონია, შენი საქმე კარგად არ მიდის?

კასიომ გცემა და ამ მცირე შეურაცხებით

შენ მას ადგილი დაუკარგე, გაათახსირე.

ცხოველის მზის ქვეშ მრავალი რამ სწრაფად მწიფდება,

მაგრამ სიმწიფეს წინ მიუძღვის დაყვავილება.

მოთმენას გირჩევ... ჰხედავ, კიდეც გათენებულა.

როგორ ამოკლებს დროს შექცევა, საქმიანობა!

წადი შენს ადგილს, წადი-მეთქი, მასუკან კიდეც

ბევრს რასმე გეტყვი.

(როდერიგო გადის)

ახლა დარჩა ორი-და საქმე:

უნდა ჩემს ცოლს ეს ჩავაგონო, დეზდემონასთან

იშუამდგომლოს კასიოსთვის; მე კი ოტელოს

სხვაგან წავიყვან და ვეცდები იმ დროს დაბრუნდეს,

როცა კასიო შერიგებას სთხოვდეს იმის ცოლს.

სწორედ ეს არის ნამდვილი გზა. ჩემო განზრახვავ,

ნუ შესუსტდები და მალიად განხორციელდი!

(გადის)

მოქმედება მესამე

სურათი I

კიპროსი. ციხე-დარბაზის კარმიდამო

(შემოდის კასიო და რამდენიმე მემუსიკე)

კასიო: აქ დაუკარით, მაგ შრომისთვის ჯილდოს მიიღებთ,

მხოლოდ რთულ ხმებს კი ერიდებით და ჩვენს დიდ სარდალს

საამო ჰანგით მიულოცეთ მშვიდობის დილა.

(მუსიკას უკრვენ. შემოდის მასხარა)

მასხარა: ყმაწვილებო, თქვენი საკრავები ნეაპოლში ხომ არ ყოფილან, რომ აგრე ცხვირში უშტვენენ?

პირველი მემუსიკე: როგორ, ბატონო?

მასხარა: ეგ სასუნთქი საკრავებია, განა?

პირველი მემუსიკე: დიად, სასუნთქი საკრავები გახლავთ...

მასხარა: აი, კუდქვეშ რომ უბუდიათ?

პირველი მემუსიკე: როგორ თუ კუდქვეშ?

მასხარა: ისე. მე ბევრი სასუნთქი საკრავი ვიცი კუდქვეშ დაბუდებული; მაგრამ ამას თავი დავანებოთ; აი, ყმაწვილებო, ეს ფული თქვენი იყოს. სარდალს თქვენი საკრავები ისე მოსწონს, რომ უმორჩილესად გვევდრებათ, ხმა აღარ ამოაღებინოთ. პირველი მემუსიკე: ბატონი ბრძანდები, გავჩუმდებით.

მასხარა: თუ უხმო საკრავები გაქვთ, რამდენიც გინდოდეთ, დაუკარით; ხმიანები კი ჩვენს სარდალს არაფრად ეპრიანება.

პირველი მემუსიკე: ჩვენ მაგისტანა საკრავები არა გვაქვს.

მასხარა: მაშეგ სტვირები გულებში ჩაიწყეთ და მიბრძანდით. მე მეჩქარება; ჰაიდა, გაისეირნეთ!

(მემუსიკენი გადიან)

კასიო: გაიგონე, რას გეუბნები.

მასხარა: ჯერ არა გითქვამს-რა და რა გავიგონო. როცა იტყვი, მაშინ გავიგონებ.

კასიო: თუ ღმერთი გრწამს, მაგ ორჭოფ ლაპარაკს თავი დაანებე. აი, ეს ოქრო შენი იყოს და თუ სარდლის ცოლის პირისფარეში ზეზე ადგა, ასე უთხარ, კასიო გელით და თქვენთან ცოტადენი სალაპარაკო აქვს-თქო. ხომ შეატყობინებ?

მასხარა: ის ქალი წელანვე ადგა და თუ შენს წინ დადგომას არ მოერიდება, ბატონი ხარ, შევატყობინებ.

კასიო: გარჯისთვის გმადლობ.

(მასხარა გადის. შემოდის იაგო)

ოჰ, იაგო, დილა მშვიდობის!

იაგო: როგორც გეტყობა, შენ წუხელის არ დაწოლილხარ.

კასიო: სწორედ შემატყე: გათენებამ ისე მოგვასწრო, რომ ჯერ ერთმანეთს არ გავყროდით. ჩემო იაგო,

გავკადნიერდი და შენს ცოლთან კაცი გავგზავნე;

მინდა, ვთხოვო, რომ გამიწიოს შუამავლობა

და გულკეთილის დეზდემონას ხილვის ღირსი მქმნას.

იაგო: ახლავ წავალ და გამოვგზავნი; თანაც ვეცდები,

მავრი თავიდან მოგაშოროთ, რომ მარტო უფრო

თავისუფლებით იმოქმედოთ, ილაპარაკოთ

კასიო: დიდადა გმადლობთ. -

(იაგო გადის)

არ მინახავს მე ამისთანა პატიოსანი და კეთილი ფლორენციელი.

(შემოდის ემილია)

ემილია: კასიო, დილა მშვიდობისა! ვწუხვარ მე დიდად,

რომ ის ხიფათი შეგმთხვევიათ; მაგრამ კარგად კი

დაბოლოვდება. სარდალი და იმისი ცოლი

ეს არის ახლა სწორედ თქვენზედ ლაპარაკობდნენ

და დეზდემონა გულმოდგინედ გესარჩლებოდათ.

მავრმა მიუგო, ვითომ თქვენგან დაჭრილი კაცი

განთქმული იყოს, დიდის-კაცის ჩამომავალი

და თქვენს დათხოვნას მოითხოვდეს წესი და რიგი;

მაგრამ ჰფიცავდა, რომ თქვენ მაინც დიდად უყვარხართ

და შუამავლად მეყოფაო ეს სიყვარული,

ასე რომ, რამწამს მარჯვე დროს კი ხელთ მოვიგებო,

მივანიჭებო ისევ მალე ჩემს ახლო ადგილს.

კასიო: მაინც კიდევ გთხოვთ, თუ როგორმე შესაძლო არის და თუ უწესოდ არ მიიჩნევთ, რომ დამეხმაროთ და მარტოდ სადმე მცირე ხნობით დეზდემონასთან მალაპარაკოთ.

ემილია: კარგი მომყეთ, ალაგს გიპოვით, სად შეგიძლიანთ თავისუფლად იმის წინაშე წარმოსთქვათ თქვენი საჩივარი.

კასიო: დიდად მავალეხთ.

(გადიან)

სურათი II

ოთახი ციხე-დარბაზში

(შემოდინ ოტელო, იაგო და ახნაურნი)

ოტელო: იაგო, გემის უფროსს მიეც ეს წერილები და მის პირითვე შეუთვალე დიდებულ სენატს ჩემმაგიერად სამსახური. მასუკან ისევ სიმაგრეებში მოდი ჩემთან; მე იქ ვიქნები.

იაგო: გაიხლებით და შევასრულებ, რასაც მიბრძანებთ.

ოტელო: ხომ თქვენც წამოხვალთ, ყმაწვილებო, სიმაგრეების გასასინჯავად?

ახნაურები: მზა გახლავართ სამსახურისთვის.

(გადიან)

სურათი III

ბაღი ციხე-დარბაზის გვერდით

(შემოდინ დეზდემონა, კასიო და ემილია)

დეზდემონა: ჩემო კასიო, ეჭვი ნუ გაქვს, რომ მე ვეცდები, რითაც კი შევძლებ, დაგეხმარო.

ემილია: მეც გთხოვთ ვედრებით.

ჩემი ქმარიც ხომ ისე არის დაღონებული, თითქო თვით იმას ეს ხიფათი გადახდომოდეს.

დეზდემონა: ოჰ, შენი ქმარი სავსე არის პატიოსნებით. - (კასიოს)

შენ და ოტელოს, დამერწმუნე, მე შეგარიგებთ და ვით იყავით, ისევ ისე ტკბილად იქნებით.

კასიო: მაღლის მომფენო, თქვენც ერწმუნეთ მიქელ კასიოს, რომ სადაც უნდა იყოს იგი, მუდამ და ყველგან თქვენი ერთგული ყმა იქნება.

დეზდემონა: ეგ ვიცი, გმადლობ.

დიდი ხანია, რაც შენ იცნობ ჩემს მეუფესა, შენ გიყვარს იგი და გჯეროდეს, რომ შორს გიმყოფებს მხოლოდ იმ დრომდე, ვიდრე ამას წესი მოითხოვს.

კასიო: მჯერა, ბატონო, მაგრამ ესეც შესაძლო არის, რომ ან მაგ წესმა მეტის-მეტად ხანგრძლივ გასტანოს,

ანუ იკმაროს უბრალო რამ წყალწყალა საზრდო
და განძლიერდეს, გაიზარდოს ზომის გარეშე.
მაშინ ეს ჩემი ერთგულება და სიყვარული,
ვმომობ, ჩვენს სარდალს სრულიად არ გადაავიწყდეს
და უცხოს ვისმე არ აკუთვნოს ხარისხი ჩემი.
დეზდემონა: ნუ გეშინიან. ემილია მოწამე იყოს,

შენი ადგილი ისევ შენვე დაგიბრუნდება.
ვისაც აღვუთქვამ მეგობრობას, ვეცდები კიდევ,
რომ ყოველივე შევუსრულო დაპირებული.
მე ჩემ ქმარს აღარ მოვასვენებ, არ დავაძინებ
და უძილობით მოვარჯულებ, ჩემკენ მოვიმხრობ;
შევაწყენ თავსა ლაპარაკით: ჰურის ჭამის დროს,
თვითონ საწოლშიც არ მოვაკლებ ხვეწნას, მუდარას;
იმის საქმეში ყველგან ჩავრევ კასიოს თხოვნას.
გულდამშვიდებით იყავ-მეთქი. შენი მოსარჩლე
უფრო ადვილად თავს გასწირავს, ვიდრე შენს საქმეს.
ემილია: აგერ სარდალი, ჰხედავთ, თვითონ აქ მობრძანდება.

კასიო: მე გაიხლებით!

დეზდემონა: რათა, დარჩი, თვით მოისმინე,
როგორ დავუწყებ მე ლაპარაკს.

კასიო: არა, ბატონო, არ შემძლიან აქ დარჩენა; ვერა ვარ კარგად
და აქ ყოფნითა მე ჩემ საქმეს ვერას ვუშველი.

დეზდემონა: მაშ კარგი, წადი.

(კასიო გადის. შემოდიან ოტელო და იაგო)

იაგო: ა-ა! ეს მე არაფრად მომწონს.

ოტელო: რაო, რას ამბობ?

იაგო: მე, ბატონო!.. მე, არაფერსა... და თუ... არ ვიცი...

ოტელო: ის კასიო არ იყო განა, ახლა იქ ჩემ ცოლს რომ გაშორდა?

იაგო: როგორ, კასიო! ვერ დავიჯერებ მე, ბატონო, რომ თქვენს მოსვლაზედ იგი
უცბად, ვით დამნაშავე გაპარულიყო.

ოტელო: მგონი, ის იყო.

დეზდემონა: ოჰ, მობრძანდი, ბატონო ჩემო?

ეს არის ახლა ერთ მთხოვნელთან ვლაპარაკობდი,
რომელსაც შენი რისხვა გულზედ ლოდივით აწევს.

ოტელო: ვინ არის იგი?

დეზდემონა: თანაშემწე შენი, კასიო.

ჩემო ოტელო, ჩემ სიყვარულს თუ რამ აქვს ძალა,
გთხოვ, რომ ახლავე შეირიგო. თუკი შენ იმას
ნამდვილის გულით არ უყვარხარ, ან თუ ეგ ბრალი
ბოროტ განზრახვის ნაყოფია და არ უმანკო
ცდომილებისა, ოჰ მაშინ მე სულ აღარ მეთქმის,
ვითომ შემემდლოს კაცს შევატყო პირის-სახეზედ,
პატიოსნება აქვს, თუ არა. გთხოვ, ახმობინო.

ოტელო: კასიო იყო რომ გავიდა ახლა აქედან?

დეზდემონა: დიად, ის იყო, სევდიანი და გულმოკლული

ისე, რომ თვისი მწუხარება მეც მიზიარა
და მასთან ერთად ვიტანჯები. უხმე ახლავე.
ოტელო: ახლა ნუ, ჩემო სასურველო, საკვლაოდ დარჩეს.
დეზდემონა: მალე იქნება?
ოტელო: რაკი შენ გსურს, მეც დავაჩქარებ.
დეზდემონა: ამაღამ ვახშმად შეიძლება?
ოტელო: ამაღამ ვერა.
დეზდემონა: მაშ ხვალ სადილადა?

ოტელო: ხვალ სადილადა შინ არ ვიქნები,
ჯარის თავებთან ციხეში ვარ მე მიწვეული.
დეზდემონა: მაშ ხვალ საღამოს, ან სამშაბათს დილაზედ იყოს,
ან შუადღისას, ანუ ღამე... ოთხშაბათ დილით...
გთხოვ, დრო დანიშნო; სამ დღეს კი არ გადააცილო.
მერწმუნე, თვითონ იგიც ნანობს, თუმცა მის ბრალი მცირედის, ჩუმის საყვედურის
ღირსია მხოლოდ;
მაგრამ ამბობენ, რომ ომის დროს უკეთესთ სჯიან, რომ მაგალითი აჩვენონო
მორჩილებისა.

მაშ, აბა, როდის აპატივებ, სწორედ მაცნობე.
მიკვირს მე დიდად და თან ვფიქრობ, ნეტა რას მთხოვდი
ისეთსა რასმე, რომ უარი მეთქვა მე შენთვის,
ან ყოყმანობა დამმჩნეოდა. მერე ვისთვის გთხოვ?
მიქელ კასიო არის იგი, რომელს გაენდე,
როდესაც კი მე მთხოულობდი. იცი, რამდენჯერ,
მე რომ გწუნობდი, შენი მხარე დაუჭერია!
ამდენი უნდა მათხოვნიხო იმის გულისთვის!
მერწმუნე, მე მეტს დაგითმობდი.

ოტელო: კარგია, კმარა. დეე, მოვიდეს, როცა უნდა. არ შემიძლიან, უარი გითხრა შენ
რაზედმე.

დეზდემონა: ნუკი იფიქრებ, ეგ მოწყალეზად მივიჩნიო. ისე მიიღე,
ვითომ მეთხოვნოს, რომ ჩაიცვა ხელთათმანები,
ან შემრგო საჭმლით ისაზრდო, ან თბილადა იყო,
ან კიდევ სხვა რამ, რაც თვითონვე შენ მოგიხდება.
არა, როდესაც მოვინდომებ, რაიმე თხოვნით
ეგ სიყვარული გამოვცადო, ოჰ, დამერწმუნე,
იგი იქნება მეტად ძნელი, მეტად სამძიმო
და იმ სათხოვრის ასრულებას შიშიც მოჰყვება.

ოტელო: ვერ გეტყვი უარს ვერაფერზედ და შენც ამას გთხოვ,
ახლა წახვიდე, პატარა ხანს მარტო დამტოვო.

დეზდემონა: არ გაგიგონებ, შენ გგონია? აი, მივდივარ.

ოტელო: მშვიდობით, ჩემო დეზდემონა, მეც ახლავ მოვალ.

დეზდემონა: აბა, წავიდე, ემილია. -

(ოტელოს) ბატონო ჩემო, ისე მოიქეც, როგორც შენი გული გაგონებს; ყოველს შენს
სურვილს მზადა ვარ, რომ დავემორჩილო.

(გადის ემილიასთან ერთად)

ოტელო: ოჰ, საგანგებო ქმნილებაო! თვით ჯოჯოხეთმა

შთანთქას ეს სული, სულზედ მეტად თუ არ მიყვარდე;
და როდესაც კი მომესპობა ეს სიყვარული,
მაშინ ერთმანეთს აეშლება ცა და ქვეყანა!

იაგო: ბატონო ჩემო.

ოტელი: რა, იაგო?

იაგო: იცოდა რამე

მიქელ კასიომ მაშინ თქვენის სიყვარულისა,
როს ცოლის შერთვას აპირობდით?

ოტელი: ყველა იცოდა

თავით ბოლომდე. რაო, მერე, რისთვისა მკითხავ?

იაგო: ისე ვიკითხე, ერთმა ფიქრმა თავს გამიელვა
და მინდოდა, რომ შემემოწმა, სხვა არაფერი.

ოტელი: რომელმა ფიქრმა?

იაგო: არ მეგონა, რომ მას წინადავე თქვენის მეუღლის
ცნობა ჰქონდა.

ოტელი: კარგად იცნობდა,

ჩვენ შორის ხშირად შუამავლად ყოფილა კიდეც.

იაგო: მართლა?

ოტელი: ჰო, მართლა. ჰხედავ რასმე ამაში ცუდსა?

ვეგონებ კასიოს პატიოსანს კაცს ეძახიან!

იაგო: პატიოსანსო, ბრძანებთ თქვენა?

ოტელი: ჰო, პატიოსანს. პატიოსანსა, გეუბნები.

იაგო: მე როგორც ვიცი...

ოტელი: რაო, რა იცი?

იაგო: მე რა ვიცი?

ოტელი: «მე რა ვიცი!!» ოჰ!!!

ეს იმეორებს ჩემ სიტყვებსა, თითქო ჭკუაში

უსახური რამ ბაიყუში დაჰბუდებოდეს,

სანახავადაც საზიზღარი! - რაღაც გაქვს გულში;

ჩემ ცოლს კასიო რომ გაშორდა, შენ დაიძახე:

«ეს მე არ მომწონს!» რა არ მოგწონს, რატომ არ მეტყვი?

რომ გითხარ, ჩემი საიდუმლო იცოდა-მეთქი,

როცა ვირთავდი დეზდემონას, - შენა სთქვი: «მართლა?»

და ისერიგად მოიჭმუნე, შეიკარ შუბლი,

თითქო გინდოდა, მოგემწყვდია შუაგულ ტვინში

რაღაც საზარი მძიმე ზრახვა. ოჰ, თუკი ჩემი

სიყვარული გაქვს, მითხარ შენი გულისპასუხი.

იაგო: ბატონო ჩემო, კარგად იცით, მე თქვენ მიყვარხართ.

ოტელი: ვიცი, გიყვარვარ; ისიც ვიცი, რომ შენ სავსე ხარ

პატიოსნებით, ერთგულებით და შენს სიტყვებსაც,

ვიდრე იტყოდე, მოიფიქრებ, ჯეროვნად ასწონ.

მისთვის მაშინებს უფრო ძლიერ ეგ ყოყმანობა;

ცრუ და ორპირის კაცისათვის ეგ ხერხი არის,

ჩვეულებრივი და მართალი თუ სჩადის მაგას,

ეგე ხმა არის დაფარული და საიდუმლო,

ღელვით მოცულის გულის სიღრმით ამომეტყველი.

იაგო: თუნდ დამაფიცოთ, მას ვიტყვი, რომ მიქელ კასიო მე მართალ კაცად მიმაჩნია.

ოტელო: მეც აგრე ვგონებ.

იაგო: რა სახეცა სძევს კაცს, გულითაც ის უნდა იყოს; და რაც არ არის, იმ სახით არ უნდა გამოჩნდეს.

ოტელო: ეგ მართალია, რა სახეც სძევს, ის უნდა იყოს.

იაგო: აი, მაგისტვის მიმაჩნია მე მართალ კაცად მიქელ კასიო.

ოტელო: არა, შენ სხვას ჰფიქრობ რაღაცას.

ნუ მერიდები, ყოველივე შემატყობინე ისე, ვითომ შენს ზრახვას მარტო შენს გულს უმხელდე;

და იგი ზრახვა რაც უმეტეს საზარელია,

მით უსაზარლეს სიტყვებითა, გთხოვ, დამისახო.

იაგო: ბატონო ჩემო, მომიტევეთ. მე თუმცა ვალი ყოველ საქმეში კისრადა მდებს თქვენს მორჩილებას, მაგრამ იგი, რაც თვით მონათაც არ უარ-ეყვით, მას მეც ნუ მომთხოვთ და ჩემს აზრს ნუ გამამხელინებთ.

მერე ეს აზრი ცრუ რომ იყოს და შემწიკვლული!

ან რომელს ნახავთ სასახლესა ბრწყინვალედ მორთულს, სადაც ზოგჯერ არ იბუდებდეს უწმინდურება?

და ვის მკერდის ქვეშ ჰფეთქს ისეთი უმანკო გული,

რაშიც კეთილის ზრახვის გვერდით მანკიერ ეჭვთა

ბინა არ ჰქონდეთ და სამართალს არ ამრუდედნენ?!

ოტელო: მაშ შენ ღალატობ შენს მეგობარს, თუკი მას ჰგონებ შეურაცხყოფილს და შენს აზრს კი არ ატყობინებ.

იაგო: გთხოვთ, ნუ ინებებთ... შესაძლოა, რომ მე ვცდებოდე,

რადგან ზნედა მჭირს ყველგან მხოლოდ ავის დანახვა

და ხშირად ჩემი დაწყევლილი ეჭვიანობა

იქ ჰხედავს ცოდვას, სად ცოდვისა კვალიც არ არის.

არ გშვენით, თავი გაუყადროთ იმისთანა პირს,

ვინც კი ჩემებრივ ეჭვიანობს, ოცნებით აზრობს

და თქვენი ბრძენი ჰკვა-გონება მით აიშფოთოთ.

არ არის კარგი და არც ჰფერობს ჩემს ვაჟკაცობას,

ჩემს სახელსა და გონივრებას, რომ მოსვენება

შეგირყოთ თქვენ ჩემის გულის ზრახვის გამხელით.

ოტელო: რა გსურს მაგით სთქვა?

იაგო: ვით კაცისთვის, ისე ქალისთვის,

უპირველესი სულის განძი, ბატონო ჩემო,

არის სახელი. მე თუ ვინმე ქისასა მპარავს,

მპარავს უბრალო, მცირე საგანს, არად ჩასაგდებს,

რაც იყო ჩემი, დღეს მისია, კვლავ ბევრის სხვისა.

მაგრამ ვინც კი ჩემს კეთილ სახელს გამომასალმებს,

ამ წანართმევით თუმც არ იძენს არაფერს თვითონ

მე მხდის ღატაკსა.

ოტელო: რაც გულში გაქვს, უნდა შევიტყო,

ვფიცავ ზეცის მადლს!

იაგო: ეს გული რომ თქვენს ხელში იყოს,
არ შეგიძლიანთ მაშინაც კი, სცნათ ჩემი აზრი;
მით უფრო ვერ სცნობთ, რაკი იგი მე მაბარია.

ოტელი: ოჰჰჰ!

იაგო: გთხოვთ, ბატონო, გაუფრთხილდეთ ეჭვიანობას,
ეგ მწვანეთვალა საზარელი ქმნილება არის
და იმავ საზრდოს ჰგესლავს, რითაც თვით იკვებება.
ნეტავი იმ ქმრებს რქების მქონეთ, რომელთ იციან
რაც შეახვედრა წილად ბედმა და მოლალატე
არ უყვართ თვისი; მაგრამ იგი რაგვარ წამებას
იტანს ყოველ წუთს, ვისაც უყვარს და ეჭვიანობს,

ვისაც გულს უღრღნის ერთად ეჭვი და სიყვარული.

ოტელი: ჰოი, ვაებავ!

იაგო: კმაყოფილი თავის ბედისა

ღარიბ-ღატაკიც მდიდარია, დიად მდიდარი;
და უთვალავი სიმდიდრეც კი უნაყოფია,
ვით დრო ზამთრისა, მისთვის ვისაც გაღარიბების
შიში თანა სდევს და არ აძლევს მოსვენებასა.

ოჰ, ზეცის მადლო, შენ დაიხსენ კაცთ ნათესავი
ეჭვიანობის სენისაგან!

ოტელი: მაგას რად ამბობ?

ნუთუ გგონია, ეს სიცოცხლე ეჭვიანობას
ავაყოლო და მთვარის ყოველ განახლებასთან
ახალ-ახალი ეჭვზედ ეჭვი გულსა შევუშვა!
არა, ჩემს ეჭვსა საქმეც თან სდევს გარდაწყვეტილი!
ღირსი ვიქნები, თხა მიწოდო, თუკი როდისმე
ჩემ გულს მოვაცლი იმ ცრუ, ფუყე ოცნებისათვის,
რაზედაც ახლა შენ ამყარებ შენს გულის პასუხს.
რომ სთქვან ჩემს ცოლზედ: «ლამაზია, ტანთ კარგად იცვამს,
კადნიერებით ლაპარაკობს, მღერის, თამაშობს,
საკრავზედ უკრავს, ანუ უყვარს დროს გატარება»; -
ეს ყოველივე მე არასდროს ეჭვს არ აღმიძრავს, -
ეს უფრო ჰმატებს სათნოებას სათნო ქმნილებას.
იმისგან ღალატს მე ისიც ვერ მაფიქრებინებს,
რომ ჩემში იგი დიდ ღირსებას ვერასა ჰხედავს, -
თვალთ ხომ უჭრიდა, როდესაც მე ამომარჩია. -
არა, იაგო, ჯერ ვიდრე მე ეჭვს ავიღებდე,
თვით უნდა საქმე განვიცადო; ეჭვის აღებას
თანაც საბუთი უნდა მოჰყვეს და მაშინ კია
ჩემის გულიდან შორს ან ეჭვი, ან სიყვარული!
იაგო: მიხარია, რომ მაგას ბრძანებთ: აწ შემეძლიან
მოურიდებლად დაგიმტკიცოთ ჩემი თქვენდამი
ერთგულება და სიყვარული. მაშ მოისმინეთ,
რასაც მე ვალი კისრადა მდებს, რომ მოგახსენოთ.

ჯერ საბუთებზედ ვერას ვიტყვი, მაგრამ გაფრთხილებთ, თვალი გეჭიროთ თქვენს ცოლზედა და კასიოზედ.

არ დაემონოთ ან მეტის-მეტს ეჭვიანობას, ან გულუბრყვილოდ არ მიენდოთ; მეშინიან, რომ თქვენებრ ზნემადალს, სათნოებით, სიკეთით სავსეს ეგ სათნოება არ მიაგონ ბოროტეულად.

გაფრთხილდით-მეთქი; კარგად ვიცნობ ჩვენის ქვეყნის ზნეს: ვენეციელი ქალნი მხოლოდ ზეცას უმხელენ მათს ეშმაკობას, რასაც ქმრების მალვით სჩადიან; არ მიაჩნიათ იმათ ცოდვად თვითონ ცოდვის ქმნა და ჰკიცხვენ მხოლოდ მას, ვინც თავის ცოდვას ვერ მალავს.

ოტელიო: აგრე გგონია?

იაგო: თავის მამა ხომ მოატყუა, როს თქვენ გირთავდათ, და როდესაც ყველას ეგონა, თქვენს დანახვაზედ შიშითა ძრწის და კანკალებსო, მაშინ იყავით სწორედ მისთვის სატრფო-სასურველ.

ოტელიო: მართალი არის, რასაც ამბობ.

იაგო: აბა, იფიქრეთ:

თუკი ისეთმა ახალგაზრდამ თვის საიდუმლო გულის სიღრმეში ჩაიმალა და მშობელ მამას ისე თვალეზი აუხვია, რომ მას ეგონა გრძნება-თილისმით შეიკრაო... მაგრამ რას ვჩმახავ? უმორჩილესად გევედრებით მოტევებასა, ბევრს მახედვინებს სიყვარული.

ოტელიო: შენ საუკუნო ვალი დამდე მე.

იაგო: მე ვხედავ, რომ ჩემმა სიტყვებმა აგამღელვარათ.

ოტელიო: არა, არა, არა სრულიად!

იაგო: მე თქვენს საწყინარს ვერიდები და იმედი მაქვს, თქვენ გესმით, - ამას სიყვარული მალაპარაკებს...

არა, ვხედავ, რომ შეგაშფოთათ ამ ლაპარაკმა...

კიდევაცა გთხოვთ, ჩემი სიტყვა ისე მიიღოთ, როგორც ნაყოფი მხოლოდ ეჭვის და არ აკუთვნოთ ამაზედ მეტი მნიშვნელობა.

ოტელიო: მე არც ვაკუთვნებ.

იაგო: თუ ყურს დაუგდებთ, მაშინ მეტად ცუდ ბოლოს ველი, რაც არ მქონია მე სრულებით განზრახვად გულში...

კასიო ჩემი ღირსეული მეგობარია. -

ბატონო ჩემო, მე ვხედავ, რომ სწორედ აღელდით.

ოტელიო: არაფერია; მე მას ვფიქრობ, რომ დეზდემონა უპატიოსნო დედაკაცი არ უნდა იყოს.

იაგო: ღმერთმა ხანგრძლივი ჰყოს იმისი სიცოცხლე ეგრედ და დღეგრძელ იყოთ თქვენც მაგ რწმენით და გულდანდობით!

ოტელიო: მერე ბუნებას თავის გზისთვის რომ გადებხვიოს!..

იაგო: საქმეც ეგ არის. ნებას ვითხოვ მოხსენებისას:

რამდენ ერთ საქმროს უთხრა იმან მტკიცე უარი, თავის ქვეყნის შვილთ, თავის ფერის და წოდებისას! და ხომ წესია ბუნებისა მსგავსი, მსგავსს ეძებს!..

შესაძლოა, რომ ამ უცნაურს ახირებაში
ჰპოვონ ნიშანი უბუნებო მიდრეკილების
და ზომა-გარეთ აღტყინებულ გასაკიცხ ჟინთა...
მომიტევით კი, მე თქვენს ცოლზედ არ ვლაპარაკობ,
თუმც მეშინიან, თვის გონებას არ ჩაეკითხოს,
არ შეგადართო თავის ქვეყნის მამულის-შვილებს
და სინანული გულს არ იგრძნოს!
ოტელო: კარგი, მშვიდობით!
თუ კიდევ რამე შეამჩნიო, შემატყობინე.
შენ ცოლსაც უთხარ, ყური უგდოს. წადი, იაგო.
იაგო: ღმერთსა ვთხოვ, კარგად ბრძანდებოდეთ!
(მიდის)
ოტელო: ცოლს რად ვირთავდი?
აშკარაა, ეს სათნო კაცი უფრო მეტს ჰხედავს
და ბევრი იცის, ბევრად მეტი, ვიდრე ამჟღავნებს.
იაგო (ბრუნდება): ბატონო ჩემო, კიდევა გთხოვთ, რაც მოგახსენეთ,

არ ჩაიტანოთ გულში დარდად, დროს მიაწებოთ.
თუმცა კასიო ღირსი არის, კვალად მიიღოს
ხარისხი თვისი, - დიდის ნიჭით ასრულებს თვის ვალს, -
მაგრამ ურიგოს არ ინებებთ, რომ მცირე ხნობით
შორს იმყოფინოთ; თქვენ ამ ღონით კარგად შეატყობთ,
რის იმედი აქვს, ან რა ფიქრი უდევს მას გულში,
ან თქვენი ცოლი ხომ არ მოგთხოვთ კვლავ მის მიღებას.
თუ ჩაგაცივდათ, გამოიღო იმისთვის თავი,
მაშინ კი სწორედ საეჭვოა. ამ გამოცდამდე,
გთხოვთ, რომ დამსახოთ უზომოდ ფრთხილ, მშიშარ ქმნილებად,
ვგონებ, ვარ კიდევ, და თქვენს ცოლს კი ეჭვი აჰხადოთ.
ოტელო: ნუ გეფიქრება, მოვახერხებ თავშეკავებას.
იაგო: მე გაიხლებით და გისურვებთ კვალად მშვიდობას.
(გადის)

ოტელო: პატიოსნებით სავსეა ეს ადამიანი
და ჭკუაც შესწევს ნათლად თვალწინ წარმოიდგინოს
კაცთა ყოველგვარ მოქმედების თავი და ბოლო.
ოჰ, ჩემ შავარდენს თუ დავატყე გაორგულება,
მაშინ იმ თასმებს, რაზედაც მყავს იგი მობმული,
თუნდ ჩემის გულის ღვიძლ სიმებად გადმექცეოდნენ,
დავგლეჯ და თვით მას გზას გავუხსნი საალაღბედოდ.
შესაძლო არის... მე შავი ვარ და არ მაქვს ნიჭი
კარისკაცთაებრ ტკბილის ენით ლაპარაკისა...
ანუ იქნება მისთვის, რომ წელთ დაღმართს დავეშვი...
თუმც არ გასულა ჯერედ კიდევ სათქმელი ხანი...
მორჩა, წავიდა... მომატყუა, აღარ მყავს ცოლი!
მისდამი ზიზღი ჩემდა შვებად მრჩენია მხოლოდ.
ეს შეჩვენება ქორწინებას მუდამ თანა სდევს:
თვით ნაზ ქმნილებათ ჩვენ გვაკუთვნებს, მათ გულს კი ვერა.

ის მირჩევნიან, ჯოჯო ვიყო და დავფოფხავდე
ბნელის ჯურღმულის სიმყრალეში, ვიდრე მცირედი
წილი ჩავუდო ჩემ საყვარელ საგანში ვისმე!
მაინც ეს არის მწარე ხვედრი მაღალთა სულთა;
მეტის უფლებით აღჭურვილან უბრალო პირნი:
რა ვიზადებით, თანა გვყვება სიცოცხლის ნიჭთან
რქოსნობის სენიც და ამ სენს ჩვენ ვერ ავიცილებთ,
როგორც თვით სიკვდილს. - დეზდემონა მოდის... თუ იგი
მოღალატეა, ოჰ, თვით ზეცა ზეცას ორგულობს.
არა, არ მჯერა.

(შემოდის დეზდემონა და ემილია)

დეზდემონა: ოჰ, ოტელო, რაღას უყურებ?

შინ მიგელიან მზა სადილზედ შენგან წვეულნი

ამა კუნძულის დიდებულნი.

ოტელო: დიდ ბოდიშს ვიხდი.

დეზდემონა: რად ლაპარაკობ აგრე სუსტად, ავად ხომ არ ხარ?

ოტელო: აქ შუბლთან მტკივა და მაწუხებს.

დეზდემონა: ეგ უძილობის ბრალი იქნება. არაფერი, მალე გაივლის. მოდი აქ, მაგრად
შეგიხვევ თავს და მოგიჩვენებ.

ოტელო: ეგ ხელსახოცი პატარაა, დაე, დაეხსენ! (მოიგლეჯს ხელსახოცს, რომელიც
დეზდემონას ხელიდან გავარდება)

აბა, წავიდეთ.

დეზდემონა: როგორ მწყინს, რომ ავად გამიხდი!

(ოტელო და დეზდემონა გადიან)

ემილია: ძლივს ჩავიგდე ეს ხელსახოცი! რამდენჯერ უთქვამს

ჩემს უკმეხ ქმარსა: მოჰპაროო ეგებ როგორმე.

მაგრამ ეს მავრის პირვანდელი სახსოვარია

და მისთვის უყვარს დეზდემონას ისე საშინლად,

რომ მუდამ ჰკოცნის, უაღერსებს, ეტრფიალება.

მავრს უთხოვია, არ გაშორდე სიკვდილამდეო.

ნიშანს ავარღვევ და იაგოს ისე გადავცემ.

მე თვით არ ვიცი, ღმერთმა უწყის, რისთვის დასჭირდა

და მინდა, მხოლოდ დავამშვიდო, მოვუკლა ჟინი.

(შემოდის იაგო)

იაგო: შენ აქ მარტოკა რას აკეთებ?

ემილია: ჰა, არ გამლანძლო. ერთი რამა მაქვს მე აქ შენთვის.

იაგო: შენ გაქვს ჩემთვისა? განა არ ვიცი, რა იქნება?

ემილია: ეცადე, მიხვდე.

იაგო: სულელი ცოლის თხელი ჭკუა.

ემილია: ეგ არის რაღა!

აბა ჯერ მითხარ, რას მომცემ იმ ხელსახოცისთვის?

იაგო: რა ხელსახოცზედ ლაპარაკობ?

ემილია: რა ხელსახოცზედ!

იმაზედ, მავრმა სულ პირველად ცოლს რომ აჩუქა

და შენ რამდენჯერ გითხოვია, მოიპარეო.

იაგო: მერე მოჰპარე?

ემილია: მოპარვით კი არ მომიპარავს,
მაგრამ ხელიდან დეზდემონას გავარდა უცბად,
იმ დროს იქ ვიდევ და ავიღე. აი, ხომ ჰხედავ.

იაგო: რა ჩინებული ცოლი მყავხარ! ეგ აქ მომეცი.

ემილია: რა გინდა უყო, მითხარ ერთი, რად ჩამაცივდი, უთუოდ უნდა ხელთ იგდოო?

იაგო: შენ რა საქმე გაქვს?

(ხელსახოცს გამოსტაცებს)

ემილია: ძლიერ საჭირო თუ არ არის, უკანვე მომეც.

საწყალი ქალი რა გაიგებს მაგის დაკარგვას,

სრულად ჭკუიდან შეიშლება.

იაგო: შენ ხმა გაჰკმინდე.

ჩემთვის ეს დიდად საჭიროა. კარგია, წადი.

(ემილია გადის)

წავალ, კასიოს მიუვუგდე მე ამ ხელსახოცსა და თვის ოთახში ვაპოვნინებ. უბრალო ამბავს,

ჰაერის მსგავსად მსუბუქს, ფუყეს, ეჭვიანთათვის საღმთო წერილის სიტყვებსავით მტკიცე ძალა აქვს. ამ ამბიდანაც, იმედია, გამოვა რამე. ჩაწვეთებულმა ჩემგან შხამმა ხომ გასჭრა მავრზედ!

მაინც ოცნებას, ეჭვის აღმძრავს, ეგ ბუნება აქვს: იგიც შხამსავით ჯერ დიდ ტკივილს არ აგრძნობინებს,

მაგრამ რაკი რომ სისხლს მოხვდება, მოეკიდება, სწვავს იგი მწარედ აღტყინებულ გოგირდის მსგავსად.

ისე მოხდება, როგორც მე ვთქვი. - აგერ აქ მოდის. ვერც მანდრაგორა, ვერც ხაშხაში და ვერც სხვა წვენი,

თუნდ მთელის ქვეყნით თავმოყრილი ძილ-მოსაგვრელად, ვეღარ გიწამლებს, ვეღარ მოგვგრის წუხანდელ ტკბილ ძილს.

(შემოდის ოტელო)

ოტელო: როგორ, მე უნდა მღალატობდეს!

იაგო: ბატონო ჩემო, ნუღარა ჰფიქრობთ იმ საგანზედ.

ოტელო: იქით, გამშორდი!

იცი, რომ შენ მე საწამებელ ჩარხზედ გამაკარ!

ვფიცავ, სჯობს, თვალნი ახვეულნი გქონდეს სრულიად,

ვიდრე ოდნავად აგხადონ ეს თვალთ-სახვეველი!

იაგო: როგორ, ბატონო?

ოტელო: რა ვიცოდი, თუ ის ჩემ ჩუმად

გარყვნილ სიამეს გემოვნებდა. ხომ ვერ ვხედავდი!

არცა ვფიქრობდი მე ამაზედ, არც ვმწუხარებდი.

წუხელის ვიყავ მხიარულად, ტკბილად მეძინა,

კასიოს კოცნა მის ტუჩებზედ მე არ მიგრძვინია! -

გაქურდულს კაცსა გაქურდული არ ეთქმის, თუკი

ვერას გაიგებს და მონაპარს არ მოიკითხავს.

იაგო: ვწუხვარ, თქვენგან ეგ მეყურება.

ოტელო: თუნდა მთელ ბანაკს, ყოველ ჯარისკაცს თუნდ ცალ-ცალკე ეგემნა იგი, იმის
ტკბილ სხეულს შეჰხებოდა, მე ბედნიერად ჩავთვლიდი ჩემ თავს, არ მცოდნოდა
ოღონდ არა-რა. აწ კი მშვიდობით საუკუნოდ სულის სიმშვიდეც,
მშვიდობით, ჩემო მხიარულო კმაყოფილება!
მშვიდობით, სპანო ჯილოსანო, დიდნო ბრძოლანო,
თავმოყვარების სათნოებად გარდამქცეველნო!
მშვიდობით, ჩემის თავმომწონე ცხენის ჭიხვინო,
გულის აღმძვრელო დაფდაფებო, ბუკის მკვეთრო ხმავ,
ყურთა-გამგმირო სალამურო. სამეფო დროშავ,
დაუდგრომლობავ, მღელვარებავ დიდებულ ომთა,
ბრძოლის შვენებავ, სიამაყევ თვალის მიმტაცო.
ოჰ, თქვენც, მშვიდობით, მანქანანო სიკვდილის მბადნო,
რომელთ ყელიდან გამოჰქუხს ხმა სმენად საშიში,
როგორც უკვდავის იუპიტრის საზარო გრგვინვა!
ოტელოს ჩარხი ბედ-უკუღმა გადატრიალდა!
იაგო: ბატონო ჩემო, მაგას როგორ წარმოვიდგენდი!
ოტელო: ბილწო ქმნილება. ეს იცოდე, იცოდე-მეთქი,
უნდა აშკარად დამიმტკიცო, თვალით მანახვო
შენ ჩემის სატრფოს გარყვნილება, თორემ უკვდავ სულს

(ყელში ხელს წაუჭერს)

ვფიცავ, გერჩივნა შობილ-იყავ წუწკ ძაღლის ლეკვად
და ჩემს მღელვარე რისხვას წინ კი არ დასდგომოდი.

იაგო: მამ ესეც ვნახე.

ოტელო: ჩემის თვალით მაჩვენე-მეთქი,
ან დამიმტკიცე ისე მაინც, რომ შენს საბუთზედ
არც კავი იყოს და არც ნასკვი ეჭვის საზიდლად,
თორემ ვაი შენ!

იაგო: მოწყალეო ბატონო ჩემო!

ოტელო: თუ მას ცილს სწამებ და მტანჯავ მე, ნულარ ილოცავ,
აილე ხელი სინიდისზედ და საზარ საქმეს

საზარი საქმე მიუმატე და მიაზღვავე ისე, რომ ზეცა ქვითინს მოჰყვეს, მიწა
შემრწუნდეს! ამის უარესს, ოჰ, მერწმუნე, ვედარას იზამ, თუ გწადიან, რომ
ჯოჯობეთის გზა გაიკვალო!

იაგო: ოჰ, მომიტევეთ! შემიწყალე, ჰოი ზეცაო!

კაცი არა ხართ? გული, გრძნობა არ გაბადიათ?

შეგინდოთ ღმერთმა. - ჩაიბარეთ ჩემი ადგილი, -

ვაი, საბრალო თავო ჩემო, გონებავ სუსტო!

ამას მოვესწარ?! კარგ-კაცობას ბიწად გითვლიან.

ქვეყნიერებავ საზიზღარო! ეს შეამჩნიეთ

და ყურად იღეთ: კარგ-კაცობა, პირდაპირობა

საშიშ ხელობად გარდაქმნილა. სწავლებისათვის

გმადლობთ მე დიდად. ამას იქით, იცოდეთ ყველამ,

მეგობარს აღარ შევიყვარებ, რაკი სიყვარულს

თან უნდა მოჰყვეს ამისთანა შეურაცხყოფა!

ოტელო: არა, აქ დარჩი! მე ვგონებ, რომ პატიოსანი უნდა იყო შენ.

იაგო: ჭკვიანი რომ ვიყო, ისა სჯობს.

პატიოსნება ჭკვა-სუსტია: ვისთვისაც ცდილობს,
პირიქით იმის გულსვე ჰკარგავს.

ოტელო: ქვეყანას ვფიცავ, რომ ჩემი ცოლი ხან მგონია პატიოსანი
და ხან კი არა. შენც ხან მართალ კაცადა გასხავ
და ხან კი ყალბად. საბუთები მეჭირვება მე. -
როგორც დიანას პირისახე, იმის სახელი
იყო უმანკო და ახლა კი გამურულია,
ჩაშავებული ამ ჩემ შავის პირის კანივით.
თუ კიდევ სადმე თოკი არის, დანა, ან შხამი,
დამწველი ცეცხლი, ან დამღრჩობი წყალთ მდინარება,
მე არ მოვითმენ ამ ამბავსა! ოჰ, ნეტავი კი
დავრწმუნდებოდე!

იაგო: ცხადად ვხედავ, რომ აშლილ ვნებათ
შეგიპყრესთ სრულად. ვნანობ, მე რად გავხდი მიზეზი.
«ნეტავი კი დავრწმუნდეთ!» ბრძანებდით ახლა?

ოტელო: რა დროს ნატვრაა, უეჭველად უნდა დავრწმუნდე.

იაგო: ეგ შეგიძლიანთ, მაგრამ როგორ, ვით დარწმუნდებით?
განა ძალგიძთ კი უგრძნობელად უყუროთ იმათ

ერთად მწოლარეთ!

ოტელო: ოჰ, სიკვდილი და შეჩვენება!

იაგო: ამ ამბის თვალთ ნახვა, ვგონებ, მეტად ძნელია;

და მართლაც თუკი ერთ სარეცელს ჩაკონებულნი
ეჩვენებიან კაცის თვალსა, მაშინ იგინი სწორედ რომ ღირსნი იქნებიან კიცხვა-
კრულვისა. მაშ როგორა ვქნათ, ანუ რა ვქნათ? რა ვთქვა, არ ვიცი! როგორ გაგხადოთ
კმაყოფილი? მათ ვერ მიასწრობთ თქვენ თქვენის თვალთ, თუნდ რომ ჰქონდეთ
მგლის სიმსუნაგე, ან თხის ხურუში, აღტყინება მაიმუნისა, ან თუნდ სრულად ჭკვა
დაბნეოდეთ, ვით უმეცრებას, სიმთვრალისაგან წაქეზებულს. მაგრამ თუკი თქვენ
ბრალს მტკიცე ნიშანს დაამყარებთ, რომელსაც ძალუმს
სიმართლის კართან მიგიყვანოთ პირდაპირის გზით,
მე შემოძლიან შემოგძღვნათ ეს კმაყოფილება.

ოტელო: ცხადი საბუთი მომეც იმის ორგულობისა.

იაგო: მე თუმც არ მომწონს ეს ხელობა, მაგრამ რაკი რომ
ალალმართლობით, ერთგულობით წაქეზებულმა
ბიჯი წინ წავდგი, უნდა მივყვე საქმეს ბოლომდე:

მე და კასიო ამას წინად ერთად ვიწექით

და მეტად მწვავი, საშინელი კბილის ტკივილი

არ მაძინებდა. ზოგთ იციან სულ-დაბოშებულთ

ძილის დროს მათის ფარულ საქმის გამომჟღავნება;

კასიოც თურმე ამგვარია და აი, ძილში

დაიწყო ბოდვა: «დეზდემონა, ფრთხილად ვიყოთო,

ნუ გავამჟღავნებთ ჩვენს სიყვარულს». მერე მომვარდა,

მაგრად ხელი ხელს მომიჭირა და დაიძახა:

«ოჰ, სულთ-უტკბესო ქმნილებათ!» თან გადამკოცნა

ისეთის ძალით, თითქო სურდა ამ ჩემ ტუჩებზედ

ამოსულ კოცნათ ამოგლეჯა ძირფესვიანად;
გულში ჩამიკრა, ჩამიკონა, ჩამკოცნა კიდევ
და მოჰყვა კვნესას; მერე უცხად წამოიძახა:
«წყეულმც იყოს ბედი, რამაც მავრს ხელთ მიგცაო!»
ოტელი: საზარელია, საზარელი!
იაგო: ბატონო ჩემო, ნუ დაივიწყებთ, რომ ეს მხოლოდ
სიზმარი იყო.
ოტელი: ეგ ნამდვილ ამბის ნიშანია, ცხადად ნაფიქრის
და თვით სიზმარიც ეჭვსა ჰბადებს საშიშს და ბოროტს.
იაგო: მაგ საბუთს მხოლოდ ის ძალა აქვს, სხვა წვრილ საბუთებს
შესამოწმებლად გამოადგეს.
ოტელი: ნაკუწ-ნაკუწად დავგლეჯ მე ჩემ ცოლს.
იაგო: მოთმინება, სჯობს, იქონიოთ.
ჯერ ხომ ვერაფერს ვერა ვხედავთ და შესაძლოა,
პატიოსანი იყოს იგი; მიბრძანეთ მხოლოდ, -
თქვენ იმის ხელში როდისმე ხომ არ დაგინახავთ

ხელსახოცი რამ დაწინწკლული მარწყვის ყვავილით?
ოტელი: მე თვითონ მივეც მაგისტანა პირველ საჩუქრად.
იაგო: ეგ არ ვიცოდი... დღეს იმგვარის ხელსახოციტა, -
უეჭველია, იგი თქვენის ცოლისა იყო, -
ვნახე, კასიო პირს იწმენდა.
ოტელი: ოჰ, თუ ის იყო...
იაგო: ის იყო თუ სხვა, თქვენის ცოლის ნაკუთვნი რამე, -
სხვა საბუთებთან ერთად ეს მას ცუდად ამხილებს.
ოტელი: ოჰ, იმ ყურ-მოჭრილ მონას რატომ ორმოც-ათასი
თავი ერთ ტანსა არ აზია! ერთი არ კმარა
ჩემგან შურისა საძიებლად. ახლა ცხადია,
მართალი არის ყოველივე. - იაგო, ჰხედავ:
უზომ-უძიროს ჩემ სიყვარულს ვუბერავ სულსა
და ქარს ჰაერში ვაბნევიანებ. - გაჰქრა, წავიდა.
ჯოჯოხეთისა ქვესკნელიდან ამოდი შავო
შურისძიებავ! სიყვარულო, შენი გვირგვინი
და გული ჩემი, შენდა ტახტად შემოწირული,
დაუთმე მძლავრსა მძულვარებას. ასივდი მკერდო,
ასპიტის გესლით ყოფილხარ შენ გამოტენილი!
იაგო: გთხოვთ, რომ დამშვიდდეთ.
ოტელი: სისხლი, სისხლი, სისხლი მწყურიან!!
იაგო: დამშვიდდით-მეთქი, მოითმინეთ. იქნება კიდევ
გამოიცვალთ თქვენი აზრი.
ოტელი: არა, იაგო, როგორც პონტის ზღვის ცივნი ზვირთნი გატაცებულნი მისდევენ
ერთ გზას პროპონტიდს და ჰელესპონტისკენ, არ შეიმშვენევენ თავის დღეში კლება-
მცირებას,
ისე მედგარნი, მოსისხლენი ზრახვანი ჩემნი
უკან ვერ წავლენ, სიყვარულს არ შეუდრკებიან,
და შთანთქავს იმათ შურისგება ყოვლად ძლიერი.

(დაიჩოქებს)

ამ მარმარილოს მსგავსად გაშლილ ცის ქვეშ ფიცსა ვდებ,

ვდებ წმინდა ფიცსა, შევასრულო აღთქმა ჩემი.

იაგო: ჯერ ნუ ადგებით, - (იჩოქებს)

ცის მნათობნო განუქრობელნო

და სტიქიონნო, ადამიანთ გარშემომწერნო, გიმოწმებთ მე თქვენ, რომ იაგო ამ დღეის იქით მზაა, შესწიროს თვის გონება, ხელი და გული შეურაცხ-ყოფილს ოტელოს სვეს. რაც მან უბრძანოს, თვის წმინდა ვალად ჩაითვალოს მის შესრულება, თუნდ რომ სისხლის ღვრა მოჰყვეს მისგან ნაბრძანებ საქმეს.

ოტელო: გმადლობ, იაგო, გმადლობ არა სუსტის სიტყვებით, გულის სიღრმეში ვიგრძენ შენი მე სიყვარული და მსურს რომ ახლავ ეგე აღთქმა გამოვიყენო: ვიდრე სამი დღე გაივლიდეს, უნდა სიკვდილი შემატყობინო კასიოსი.

იაგო: თქვენი ბრძანება მყის შესრულდება, მეგობარი ჩემი მკვდარია, მაგრამ ამას გთხოვთ მხოლოდ, ის კი ცოცხალი დარჩეს.

ოტელო: ოჰ, იმ გომბიოს უნამუსოს ნუღარ ახსენებ,

წყეულმც იყოს! - წამო ჩემთან. მე მსურს, ვიპოვო

ჩქარი რამ ღონე იმ მშვენიერ სატანის სულის

ამოსახდელად, მე შენ გნიშნავ ჩემ თანაშემწედ.

იაგო: გთხოვთ, რომ მარადის მიგულებდეთ თქვენს ერთგულ მონად.

(გადიან)

სურათი IV

ციხე-დარბაზის წინ

(შემოდინან დეზდემონა, ემილია და მასხარა)

დეზდემონა: მეგობარო! არ იცი ჩემი ქმრის თანაშემწე კასიო

სადა დგას?

მასხარა: სადა დგას არ ვიცი, და რაზედა დგას, ის კი ვიცი.

დეზდემონა: როგორ თუ რაზედ?

მასხარა: კასიო ჯარისკაცია და ჯარისკაცი მუდამ ფეხზედ

უნდა იდგეს.

დეზდემონა: კარგია, გეყოფა; მე იმასა გკითხავ, კასიო სადა სცხოვრებს-მეთქი.

მასხარა: ჯერ ენაზე სიცრუე უნდა დამადგეს და მერე ისე

გითხრათ, თუ სადა სცხოვრებს.

დეზდემონა: ნეტა რა გამოდის მაგ შენი ლაპარაკიდან?

მასხარა: მე არ ვიცი, ის სადა სცხოვრებს და რომ გიჩვენოთ იმის სადგური, ან

გითხრათ აქა და აქ სცხოვრებს-მეთქი, ტყუილების გუდად უნდა გადავიქცე.

დეზდემონა: შეგიძლიან გამოკითხვით შეიტყო?

მასხარა: წავალ და იმის გულისთვის ქვეყანას კითხვით შევაჯერებ. მე ვიკითხავ და

პასუხს სხვისგან მოვითხოვ.

დეზდემონა: წადი, მონახე და უთხარ, ჩემთან მოვიდეს. შეატყობინე, რომ ჩემ ქმარს

შენზედ გული მოვუბრუნე და იმედია საქმე კეთილად დაბოლოვდება-თქო.

მასხარა: ადამიანის ჭკუისთვის ეგ შესაძლებელია და ამის გამო ვეცდები მოვახერხო.

(გადის)

დეზდემონა: ემილია, სად უნდა მიმალულიყო ის ხელსახოცი, როგორ გგონია?

ემილია: რა მოგახსენოთ!

დეზდემონა: მერწმუნე, ოქროთ სავსე ქისა რომ დამკარგოდა, დიდად მერჩივნა მის დაკარგვას. კარგია კიდეც, რომ ჩემს სულმაღალს და გულმართალ ქმარს სენად არ სჭირს

ექვიანობა მდაბალ-სულთა, თორემ ამ ამბავს შეეძლო, იმის გულში ავი ფიქრი აღედრა.

ემილია: ექვიანობა მაშ არ იცის?

დეზდემონა: ვინა, ოტელომ?

ვგონებ, იმ ქვეყნის მზეს, სადაც კი შობილა იგი, ამოუბუგავს ძირიანად მასში ეგ ჟინი.

ემილია: აქ მობრძანდება აგერ თვითონ.

დეზდემონა: არ მოვეშვები, ვიდრე კასიოს არ მიიღებს კვალად თავისთან. (შემოდის ოტელო) ოტელო, ახლა როგორა ხარ?

ოტელო: არა მიჭირს რა. (თავისთვის) ოჰ, რა ძნელია თვალთმაქცობა! - შენც, დეზდემონა, ხომ კარგადა ხარ?

დეზდემონა: მე სრულიად კარგად გახლავარ.

ოტელო: აქ მომეც ერთი შენი ხელი. რა ნაზი არის.

დეზდემონა: ჯერ მაგას ჯავრი არ უნახავს, არც ხნიერია.

ოტელო: გულის სიუხვეს ამტკიცებს ეს, ნაყოფთ-მრავლობას.

ნაზია იგი და მხურვალე; ამას არ აწყენს

თავისუფლების შეკავება, აღთქმის დადება,

ლოცვა-ვედრება, მარხულობა, სხეულის დასჯა,

რადგანაც აქ ერთ ახალგაზრდა და ცელქ სატანას

თავისი ბუდე დაუდვია და არ ისვენებს.

კარგია-მეთქი და წრფელია აი, ეს ხელი!

დეზდემონა: სამართლიანად ამბობ მაგას. სწორედ მაგ ხელმა

ჩაგაბარა შენ ჩემი გული.

ოტელო: უხვი ხელია. უწინ გული ხელს აბარებდა და ახალ შტოში თავში ხელია მოქცეული და არა გული!

დეზდემონა: მე მაგ საგანზედ ლაპარაკი არ შემიძლიან.

შენ ეს მაცნობე, რომ დამპირდი, იმისი რა ჰქენ?

ოტელო: მე რას დაგპირდი, ჩემო გვრიტო?

დეზდემონა: კაცი გავგზავნე შენთან კასიოს მოსაყვანად. მინდა პირისპირ გალაპარაკოთ.

ოტელო: ოჰ, ეს სურდო როგორ მაწუხებს!

რას ჩამაცივდა! ხელსახოცი მომეც აქ ერთი.

დეზდემონა: აი, ბატონო.

ოტელო: ის მათხოვე, მე რომ გაჩუქე.

დეზდემონა: ის აქ არა მაქვს.

ოტელო: აქ არა გაქვს?

დეზდემონა: დიაღ, არა მაქვს.

ოტელო: ეგ ამბავი არ არის კარგი. ის ხელსახოცი ერთ მკითხავ ბოშა

დედაკაცსა, გულთმისნად განთქმულს,

დედაჩემისთვის მიეცა და ესეც თან ეთქვა, რომ თუ იგი მას თავიდან არ მოიშორებდა,

ყველასთვის სატრფო იქნებოდა და მამაჩემიც ეყოლებოდა სიყვარულით

დამონებული; მაგრამ თუ ვისმე მისცემდა მას, ან დაჰკარგავდა, შესმაგდებოდა მაშინ იგი მყისვე მამაჩემს და მიმართავდა თავის გულსა სხვა ტრფობის საგანს. სიკვდილის წინად დედაჩემმა მე მიანდერძა და ვალად დამდო, თუკი ბედმა ცოლს შეგყარაო, მას მიეც იგი; მეც აგრე ვქენ. ახლა გაფრთხილებ, ისე მოექეც მაგ ხელსახოცსა, ვით შენს თვალისჩინს. ეგ რომ დაჰკარგო, ან სხვას მისცე, ამას მოჰყვება უბედურება საზარელი, უსწორ-უტოლო.

დეზდემონა: მაგას რას ამბობ?

ოტელო: მართალს ვამბობ. მაგ ხელსახოცში თილისმა არის ჩაყოლილი. ერთ მოხუც ქადაგს, რომელს უნახავს ცის გარშემო ორას წელს მზის სვლა, ეგ განუმზადავს აღტაცებულ გულთმისნობის დროს; ნაკურთხსა ჭიას აბრეშუმი მოუქსოვია

და ქალწულების გულთ, მუმიად მისგან შენახულთ, ეგ აბრეშუმი ალისფერად შეუღებიათ.

დეზდემონა: ნუთუ რაცა სთქვი, ნამდვილია?

ოტელო: სწორედ ნამდვილი და გირჩევ კარგად გაუფრთხილდე.

დეზდემონა: რაკი აგრეა, ნეტა ჩემს დღეში არ მენახა.

ოტელო: ვითომ რატომა?

დეზდემონა: რად მიპასუხებ ეგრე ცხარედ, ეგრე სასტიკად?

ოტელო: დაჰკარგე განა? აღარა გაქვს! სთქვი, სთქვი, რა უყავ?

დეზდემონა: ღმერთო დაგვიხსენ!

ოტელო: რაო, რა სთქვი?

დეზდემონა: არ დამიკარგავს

და თუნდ რომ კიდევ დამეკარგა, მერე...

ოტელო: რას ამბობ?

დეზდემონა: მე ვამბობ, რომ არ დამიკარგავს.

ოტელო: მაშ წადი, ახლავ აქ მომიტანე.

დეზდემონა: ახლა ვერა, მერე მოვიტან. ეგ საქმე განგებ მოიგონე, რომ ჩემი თხოვნა განხედ გადასდო. გეხვეწები, მიიღე იგი.

ოტელო: ის ხელსახოცი მომიტანე.

გული როგორღაც მეთანადრება!

დეზდემონა: კმარა, კარგი. დამერწმუნე, რომ მასზედ უკეთესს ადამიანს ვერსად შეჰხვდები.

ოტელო: მე ხელსახოცი მინდა-მეთქი.

დეზდემონა: გთხოვ, კასიოზედ ვილაპარაკოთ.

ოტელო: ხელსახოცი!

დეზდემონა: შენს სიყვარულზედ დაამყარა მან სრულად თვისი ბედნიერება და გაჭირებას ერთგულებით შუა გიყოფდა...

ოტელო: ხელსახოცი!

დეზდემონა: ოჰ, საყვედურის ღირსი ხარ სწორედ.

ოტელო: იქით, გამშორდი! (გადის)

ემილია: ეგ არ არის ეჭვიანიო?

დეზდემონა: მე არ მინახავს მაგისაგან ჯერ ეს ამბავი;

უთუოდ რაღაც თილისმაა იმ ხელსახოცში;

ვწუხვარ მე დიდად მის დაკარგვას.

ემილია: ერთი, ან ორი წელი არ კმარა გასაცნობად მამაკაცისა.

ის სტომაქია, დედაკაცი იმისი საზრდო:

სჭამს, ვიდრე შიან და შორს ისვრის, როს აივსება. -

აგერ კასიო და იაგო აქეთ მოდიან.

(შემოდინ კასიო და იაგო)

იაგო: სხვა გზა არ არის, მაგას მხოლოდ ის მოგიხერხებთ;

აგერ თქვენს ბედზედ აქ ყოფილა, მიდით და სთხოვეთ, აღარ მოეშვათ.

დეზდემონა: ოჰ, კასიო, ახალს რას იტყვი?

კასიო: მე კვალად ჩემი თხოვნა უნდა განგიმეოროთ:

თქვენს კაცთმოყვარე გულს მოვმართავ უმორჩილესად

და გევედრებით, მომანიჭოთ სიცოცხლის ძალა,

მომცეთ ადგილი იმის გულში, ვისდამიცა ვგრძნობ

პატივისცემას უსაზღვროსა და უნაკლულოს.

ნულარ აყოვნებთ, თუ ბრალი მაქვს ისეთი მძიმე,

რომ მის სიყვარულს ვეღარა გზით ვერ დავიბრუნებ

ვერც წარსულ ღვაწლით, ვერც აწინდელ ნანვა-წუხილით,

ვერც მომავალში თავდადებულ სამსახურითა, -

გთხოვთ, ეს წყალობა მოიღოთ, რომ მაცნობოთ მაინც.

მაშინ შევიმოს ნაძალადევ კმაყოფილებას

და სხვაგან სადმე ჩემს მწარე ბედს შევეკედლები.

დეზდემონა: ჩემო კასიო, მეც მას ვწუხვარ, რომ ჩემი სარჩლი

მის გულის პასუხს ვერ უდგება და ჩემს მეუფეს

მე ჩემს მეუფედ ვეღარ ვხედავ. ვეღარც ვიცნობდი,

ხასიათსავით რომ შესცვლოდა სახიერებაც.

მექმნას მფარველად ღმერთი ისე, ვით მე ვეცადე,

იმისი გული კვალად შენსკენ გადმომებირა,

ვით შეუპოვრად წინ დავუდეგ მის მრისხანებას.

უნდა ცოტა ხანს მოითმინო; რა ძალაც კი მაქვს,

მოვიხმარ სრულად და მივმართავ იმგვარ ღონესაც,

რომლის არჩევას თვით ჩემთვისვე ვერ გავბედავდი.

ეს კმარა შენთვის.

იაგო: მაშ სარდალი გამწყრალი არის!

ემილია: იგი აქედან სწორედ ახლა გაბრძანდა გარეთ

რადაც მიზეზით უცნაურად აღელვებულა.

იაგო: მისგან გაწყრომა ვერა გზით ვერ დამიჯერია:

იგი მინახავს, რომ მის რაზმებს ზარბაზნის ტყვია

მალლა ჰაერში მიმოჰყრიდა, მიმოაბნევედა,

როს იმავე ტყვიამ, ვით სატანამ, მისი ღვიძლი ძმა

უწყალოდ ხელით გამოჰგლიჯა. ის და გამწყრალი!

მაშ სამძიმო რამ ამბავია, წავალ და ვნახავ.

უდიდმიზეზოდ მას წყრომა ვერ მოერეოდა.

დეზდემონა: კარგს იზამ, რომ წახვიდე, ნახო. (იაგო გადის)

უთუოდ საქმე არის რაიმე სახელმწიფო; ან ვენეციით

თუ რამ აცნობეს, ან თვითონ აქ, ამავე კუნძულზედ

საიდუმლო რამ შეთქმულობა აღმოაჩინა
და ამ ამბავმა აუმღვრია მას წმინდა სული.
მაინც ასეა: კაცს როდესაც დიდი მიზეზი
ჭკუას უმფოთებს, მცირეს ერჩის, ეკამათება.
თითიც კი ისე არ აგტკივა, რომ ეს ტკივილი,
უტკივარ ტანში არ დაგვებნეს, ყველგან არ ვიგრძნოთ.
მართლაც ღმერთად ხომ ვერ დავსახავთ ადამიანსა,
რომ ჩვენს ქმრებს იგივე ყურადღება მოვთხოვოთ მუდამ,
რომელს იგინი გვაკუთვნებენ ქორწილის ჟამსა.
გასაკიცხი ვარ, ემილია, კარგად დამტუქსე:
მე, როგორც ურჩმა მეომარმა, დავწამე იმას
ჩემდამი მტრულად მოკიდება და აწ დავრწმუნდი,
რომ ცრუ მოწმობის ძალით იგი დაბრალებია.
ემილია: ღმერთმა ენას, რომ ეს სახელმწიფო საქმეს მოსდევდეს

და არ თქვენდამი გულს-ჩასახულს ეჭვიანობას.
დეზდემონა: არ მიმიცია მე ჩემ დღეში მაგის მიზეზი.
ემილია: ვერ დაამშვიდებს ეგ პასუხი ეჭვიან კაცსა:
იგი ხომ მიზეზს ეჭვისათვის არ საჭიროებს
და ეჭვიანობს მხოლოდ მად, რომ ეჭვიანია.
ბაიყუშია სწორედ ეჭვი, თავს თვით ისახავს
და თვითვე იშობს.
დეზდემონა: ოჰ, ოტელოს აშოროს ღმერთმა ეგ ბაიყუში.
ემილია: ამინ, ამინ!
დეზდემონა: მე წავალ მასთან, შენ კი კასიო, აქვე იყავ. თუ კარგ ქეიფზედ ვნახე მე
იგი, კიდევ ვთხოვ შენის გულისთვის
და თან ამ თხოვნას ზედ შევალევე ყოველ ჩემ ღონეს.
კასიო: ბატონო ჩემო, უმდაბლესად მადლს მოგახსენებთ.
(გადიან დეზდემონა და ემილია. შემოდის ბიანკა)
ბიანკა: კასიო, დილა მშვიდობისა.
კასიო: ბიანკა, შენა!
აქ რას აკეთებ, ან რასა იქ, ჩემო ლამაზო?
ეს არის შენთან მოვდიოდი.
ბიანკა: მეც შენთან მოვალ.
ერთი კვირაა, არ მოსულხარ! შვიდი დღე-ღამე,
ას სამოცდარვა საათია და არშიყათავის
ხომ გაყრის ჟამი ას სამოცჯერ უფრო მძიმეა,
ვიდრე უბრალო დროს მსვლელობა.
აჰ, მეტის-მეტად მოსაწყენია იმ ჟამთა სვლა!
კასიო: გთხოვ, მომიტევე. მეტად საჭირო საქმეებში ვიყავ გართული და დამერწმუნე
მალე შენთან ხანგრძლივის ყოფნით
ამოვშლი შენის გულიდან ამ დაშორების კვალს. -
ამგვარ ხელსახოცს ვერ მომიქსოვ, ჩემო ბიანკა?
(დეზდემონას ხელსახოცს აჩვენებს)
ბიანკა: ეგ შენ ვინ მოგცა? ვიცი, ვიცი, ახალთახალის
გულის საყვარლის სახსოვარი იქნება სწორედ.

ახლა კი მივხვდი დაშორების მიზეზს მე კარგად.

მაშ აგრე არის? კარგი, კარგი!

კასიო: ტყუილად ჯავრობ!

ეგ წუწკი ეჭვი იმ ეშმაკსვე სტყორცნე კბილებში,
რომელმაც კი შენ ჩაგაგონა. უბრალოდ ეჭვობ,
ვითომ სახსოვრად საყვარლისგან მე ეგ მიმეღოს.
ფიცით გარწმუნებ, შემცდარი ხარ.

ბიანკა: მაშ სთქვი, ვინ მოგცა.

კასიო: თვით მეც არ ვიცი; ჩემს ოთახში ვიპოვე ეგე;
ძალიან მომწონს, მინდა მსგავსი მოვაქსოვინო;
მოდის, წაიღე, მომიქსოვე და ამჟამად კი
მარტო დამტოვე პატარა ხანს.

ბიანკა: მარტო დაგტოვო! მაგას რად ამბობ?

კასიო: ჩვენს სარდალს აქ ველი მე ახლა
და არ მინდა, რომ ქალთან მნახოს, არც რიგი არის.

ბიანკა: ვითომ რისთვისა?

კასიო: არა მისთვის, რომ არ მიყვარდე.

ბიანკა: სწორედ მისთვის, რომ არ გიყვარვარ. პატარა მაინც
გამომაცილე... და ეს მითხარ, ამაღამ გნახავ?

კასიო: მხოლოდ ცოტაზედ, შემიძლიან, გამოგაცილო.
რადგან მოველი მე აქ სარდალს. მალე კი გნახავ.

ბიანკა: ეგეც კარგია შენგან, მეტი რა გაეწყობა.
(გადიან)

სურათი I

კიპროსი. ციხე-დარბაზის კარმიდამო
(შემოდინან ოტელო და იაგო)

იაგო: მაშ არა გჯერათ, ეს, ბატონო?

ოტელო: მჯერათ, ამბობ?

იაგო: რომ ჩუმად კოცნა მხოლოდ ერთხელ...

ოტელო: კოცნა, რომელიც აკრძალულია!

იაგო: ან ერთ საათს, თუ მეტს ლოგინში თვის მეგობართან თუნდ შიშვლადაც ერთად
დაწოლა ცუდის რამ ზრახვის
უქონელად...

ოტელო: რას ამბობ? შიშვლად ერთად წოლაო ცუდის ზრახვის უქონელადა!
ფარისევლობა არის ეგ თვით სატანას თვალში!

ვინც სათნოა და მაინც კიდევ მაგ საქმეს სჩადის,
მას სატანა სცდის და თვითონ კი სცდის ზეციურ ძალთ.

იაგო: მიეტევებათ, თუ მათ ცოდვა მარტო ეგ არის,
მაგრამ როცა მე ჩემ ცოლს ვაძლევ ხელსახოცს რასმე...

ოტელო: მერე?

იაგო: მერე ის, რომ მისია ის ხელსახოცი
და თვის საკუთარს, ვისაც უნდა, იმას აკუთვნებს.

ოტელო: თვითონ ნამუსიც ხომ იმისი საკუთრებაა,

მაშ ნამუსზედაც შეუძლიან ხელი აიღოს?!

იაგო: არა, ნამუსი უხილავის ბუნებისაა და უნამუსო ხშირად ჩანს ნამუსიანად, მაგრამ ხელსახოცს...

ოტელო: ეჰ, ნეტა ეგ გულს გადამყროდა...

შენა სთქვი წელან, - ის სიტყვები თავს დამტრიალებს,

როგორც ჭილყვაკი ჭირიან სახლს უბედურების

მასწავებელად, - სთქვი! მას აქვსო ის ხელსახოცი.

იაგო: მერე რა ვუყოთ?

ოტელო: ეგ ბოროტი ნიშანი არის.

იაგო: მაშ მე რომ გითხრათ, ვნახე იგი თქვენს საწყენ საქმეს

ამბობდა, ანუ ჩადიოდა... მოგეხსენებათ,

არ შეუძლიანთ არ იყბედონ ზოგთ არამზადათ,

როცა ივინი საყვარლებზედ გაიმარჯვებენ

და მეტის-მეტის ჩაცეებით, ან მათვე ნებით

იყოლიებენ თვის სურვილზედ.

ოტელო: მაშ გითხრა რამე?

იაგო: დიად, ბატონო, თუმც ისეთი არა უთქვამს-რა,

რის გადაფიცვაც არ შეეძლოს, როს მოინდომებს.

ოტელო: მაინც რა გითხრა?

იაგო: მითხრა, ვითომ იგი იმასთან... არ ვიცი, როგორ მოგახსენოთ...

ოტელო: სთქვი, სთქვი!

იაგო: წოლილა.

ოტელო: მასთან წოლილა?

იაგო: დიად, დიად, მასთან, მის გვერდით.

ოტელო: წოლილა მასთან, იმის გვერდით! ოჰ, უნამუსობავ!

ხელსახოცი! უნდა გამოტყდეს და ამის სამაგიეროდ

ჩამოიღრჩოს... ჯერ ჩამოიღრჩოს და მერე გამოტყდეს...

კანკალი მომდის, ამას რომ ვფიქრობ! კაცის ბუნება

ასეთ მღელვარე და ბნელ გულისთქმას არ აჰყვებოდა,

წინად-გრძნობას რომ არ ჩაეგონოს. მე სიტყვები კი არ

მაღელვებს, არა, ცხვირები, ყურები, ტუჩები... ეს განა

შესაძლოა?... გამოტყდა... ხელსახოცი... ოჰ, სატანა!..

(დაეცემა გულშემოყრილი)

იაგო: ჩემო წამალო, გასჭერ, გასჭერ! ეგრე ჩააბმენ

მახეში ხოლმე ალაღ-მართლებს და სულელებსა.

ვინ იცის, რამდენ ღირსეულ ქალს და პატიოსანს

სახელს უტეხენ ამავე გზით. - ბატონო ჩემო!

გამიგონეთ... თქვენ მოგახსენებთ.

(შემოდის კასიო)

ოჰ, კასიო, თქვენ!

კასიო: რა ამბავია?

იაგო: ბნედით ავად გახდა სარდალი:

გუშინ პირველად მოუვიდა და დღეს მეორედ.

კასიო: კარგი იქნება, საფეთქლები რომ დაუზილო.

იაგო: არა უნდა-რა; თავისთავად ავადმყოფობამ,

სჯობს, გადუაროს, თორემ პირზედ ქაფი მოუვა
და მყისვე ჭკუა-შეშლილსავით გამძვინვარდება.
ჰხედავთ, ფხიზლდება. ცოტა-ხნობით გადით აქედან;
ახლავ გრძნობაზე მოვა ისევ და როდესაც კი გავა,
მე მინდა თქვენ ერთ ფრიად მძიმე საქმეზედ მოგესაუბროთ.
(კასიო გადის)

როგორა ხართ, ბატონო ჩემო?

ხომ არ იტკინეთ თავი, წელან ძირს რომ დაჰკარით?

ოტელო: დამცინი კიდეც?

იაგო: მე დაგცინით! არა, ენდეთ ღმერთს.

მე მინდა მხოლოდ ისე ჰზიდოთ თქვენ თქვენი ხვედრი,
ვით ვაჟკაცს ჰფერობს.

ოტელო: ვაჟკაცს თავზედ რქებ-გამობმულსა,

მხეცს და ბაიყუმს უმახიან.

იაგო: დიდ ქალაქებში ბევრი მაგვარი მხეცი სცხოვრობს
და ბევრ ბაიყუმს თავაზიანი სახე ადევს.

ოტელო: თვით აღიარა?

იაგო: ვაჟკაცი ხართ და მოიქეცით ვაჟკაცურადვე!

ხომ იცით, ყოველ წვეროსანსა, უღელში ჩაბმულს,

სწორედ თქვენივე დღე ადგია. რამდენ მილიონს,

შეურაცხყოფილ სარეცელში ღამე მწოლარეს,

ჰგონია იგი მარტო მისთვის განმზადებული.

თქვენ ან რა გიჭირთ საიმისო? ოჰ, ჯოჯოხეთის

ბოროტებაა, ბილწ ეშმაკის მწარე დაცინვა,

როს ჰკოცნი გარყვნილ დედაკაცსა შენს ქვეშსაგებში

და უნამუსო მიგაჩნია ნამუსიანად.

სჯობს, რომ ყველა ვცნა და თუ ვიცი, მე თვითონ რა ვარ,

მეცოდინება მაშინ, იგი რიდას ღირსია.

ოტელო: სწორედ ბრძენი ხარ.

იაგო: პატარა ხანს იქით მიდექით და მოთმინებით აღიჭურვეთ: როდესაც კი თქვენ
იწეკით სევდით შეპყრობილი უგრძნობ-უგონოდ, - რაც თქვენებრივს კაცს არ
შეჰფერის, - მაშინ კასიო შემოვიდა აქ; მე თქვენს სენსა დავდე მიზეზი

ჰკვად-მოსასვლელი, გავისტუმრე იგი აქედგან

და ვთხოვე, ახლავ აქ დაბრუნდეს და ერთ საქმეზედ

მომესაუბროს; იგიც დამყვა. იმის მოსვლამდე

თქვენ დაიმაღეთ და კარგადაც ადევნეთ თვალი

მის პირისახის ყოველ კუთხეს ვით დაეტყობა

კვეხნა-ტრაბახი, გრეხა, კილვა უმართებულო.

მე მას ხელ-ახლად ვათქმევინებ, თუ სად, ან როგორ,

ანუ რამდენჯერ, როდის აქეთ, რა დროს თქვენ ცოლთან

იყო იგი, ან კვლავ აპირობს იმასთან ყოფნას.

თვალი ადევნეთ, გეუბნებით, მის მიხვრა-მოხვრას

და მოთმინება იქონიეთ, - არ მათქმევინოთ,

რომ ვითომ თქვენში აღარ იყოს კაცთ ნიშან-წყალი

და მრისხანებად გარდაგქმნოდეთ თქვენი ბუნება.

ოტელო: იცი, იაგო, მოთმინებით თავს გამოვიჩენ,
მოვითმენ, მაგრამ მასუკან კი, - ესეც იცოდე, -
სისხლის მსმელობას მივყოფ ხელსა უანგარიშოს!
იაგო: ეგეც ურიგო არ იქნება. მხოლოდ ყველაფერს
თავის ვადა აქვს. აწ კი დროა, რომ დაიმალოთ. -
(ოტელო შორს გადგება)

ახლა კასიოს გამოვკითხავ ბიანკას ამბავს;
ეს ცელქი გოგო იმით სცხოვრობს, იცვამს, იხურავს,
რომ თავის თავს ხან ერთს აკუთვნებს და ხან მეორეს.
ბედკრულს კასიო გაგიჟებით შეჰყვარებია.
უნამუსოთ ხომ ჭირადა სჭირთ, - ბევრნი ატყუონ,
მაგრამ ერთისგან კი მოტყუვდნენ. როცა კასიოს
ჩამოუგდებენ მასზედ სიტყვას, კვდება სიცილით.
აგერ აქ მოდის, ის რომ სიცილს მოჰყვება, მაშინ
ოტელო ჰკვიდამ შეიშლება. კასიოს ღიმილს,
კადნიერებით მიხვრა-მოხვრას და თამამ ქცევას
სხვაფრივ ინიშნებს იმისი ბრმა ეჭვიანობა. -
(კასიო ისევ შემოდის)

ბატონო, სარდლის თანაშემწე, როგორ ბრძანდებით?
კასიო: ვერა ვარ კარგად, მით უფრო, რომ შენ მე მანიჭებ
ხარისხს, რომლისაც აღარ ქონა მთლად მიღებს ბოლოს.
იაგო: თქვენ შეევედრეთ დეზდემონას და გაიმარჯვებთ.
(ხმადაბლა) რას იტყვით, აბა, თქვენი საქმე ბიანკას ხელში
რომ იყოს, მაშინ როგორ (ხმამალლა) მალე მიაღწევთ წადილს.

კასიო: ვაი, საბრალო ცუგრუმელა!
ოტელო (თავისთვის): ჰხედავთ, ახლავე ღიმილი მოსდის.
იაგო: არ მინახავს, რომ კაცი აგრე შეჰყვარებოდეს დედაკაცსა.
კასიო: საწყალი ქალი! იქნება მართლა შემიყვარა!
ოტელო (თავისთვის): ვითომ უარობს და თან იცინის.
იაგო: მე მინდა, თქვენ ერთი რამ გკითხოთ.
(ყურში უჩურჩულებს)
ოტელო (თავისთვის): ახლა აპირობს გამოკითხვას. ძალიან კარგი,
ძალიან კარგი, აგრე, აგრე!
იაგო: ის ამბობს, ვითომ გინდოდეთ იმის ცოლად შერთვა.
მართლა?

კასიო: ჰა, ჰა, ჰა!
ოტელო (თავისთვის): ოჰ, რომაელო, თავი მოგაქვს განა და მედიდურობ!
კასიო: როგორ! მე მეუბნები, ცოლად შერთვა გინდაო? მერე
ვისი? უნამუსო დედაკაცისა! ეს საბრალო თავი მაინც
არ გეცოდება? ნურც აგრე მისუსტებული გგონია. ჰა, ჰა, ჰა.
ოტელო (თავისთვის): აგრე, აგრე, იმხიარულე, მხიარულეა გამარჯვებულის
ხვედრია.
იაგო: დამერწმუნეთ, ხმა დადის, ვითომც თქვენ ნამდვილად
ირთავდეთ.
კასიო: იქნება მართლა?

იაგო: თავს ლაფი მესხას, თუ ტყუილს ვამბობდე.

ოტელო (თავისთვის): მაშ საიქიოსაც გამისტუმრეთ, რაღა?

ძალიან კარგი!

კასიო: ეგ ხმა თვითონ იმ მაიმუნს დაუყრია. სწორედ დარწმუნებულია შევირთავ, რადგან თავის სიყვარული და მედიდურობა ამას აგონებს, თორემ მე არაფერს არ დავპირებოვარ.

ოტელო (თავისთვის): იაგო მანიშნებს; ეტყობა, ახლავ დაიწყებს თავის ამბავს.

კასიო: ეს არის ახლა აქ იყო; ყველგან უკან დამდეგს; იმ დღეს ზღვის პირზე ვილავ ვენეციელებს ველაპარაკებოდი, ის ჭკვა-დანთხეულიც უცებ იქ გაჩნდა და ყელზე ჩამომეკონწიალა.

ოტელო (თავისთვის): და დაიძახა: «ოჰ, ჩემო ძვირფასო კასიო!» მაგის ხელების შლას ეტყობა, ეს უნდა ეთქვა.

კასიო: ჩამომეკიდა ყელზე, მოჰყვა ტირილს ჩემს მკერდზე, მძიძგის, სადღაც მიმათრევს. ჰა, ჰა, ჰა!

(ჩუმად ელაპარაკება იაგოს)

ოტელო (თავისთვის): ახლა იმასაც იტყვის, თუ ჩემს ოთახში როგორ შეატრია... ოჰ, მე შენს ცხვირს ვხედავ, მაგრამ იმ ძაღლს კი ვერა, რომელსაც მაგას შესაჭმელად მივუგდებ.

კასიო: არა, უთუოდ უნდა შორს დავიჭირო საქმე.

იაგო: დიად, მეტადრე, როცა ჩემთან შეხვდებით! - შეხედეთ, აგერ ისიც აქ მოდის.

კასიო: ეგ სუნნელებით შეზავებულს დედოფალას ჰგავს.

(შემოდის ბიანკა)

რას ჩამაცვიდი, რა გსურს ჩემგან? უკან რას დამდეგ?!

ბიანკა: ეშმაკიც დაგდევენებია თავის როკაპიტო! არა, რა იყო, წელან რომ ეს ხელსახოცი მომაჩრჩე. მეც გავსულელდი და გამოგართვი. მერე მიბრძანებს კიდეც, სახე გადამიღეო. ახლა ისიც უნდა დამაჯეროს, ვითომ თავის ოთახში ეპოვოს და არც კი იცის, ვის დარჩენია. ეს ერთი აშაღლარას სახსოვარი იქნება ვისიმე და მევე სახე უნდა გადავიღო! წაიღე, წაიღე, შენს გულის ვარდს მიუტანე. სადაც უნდა გეპოვოს, მე ამის სახის გადამღები არა ვარ.

კასიო: აბა, ბიანკა, რა ამბავი გაქვს, რა მოხდა?

ოტელო (თავისთვის): თუნდ დავიფიცავ, ის სწორედ ჩემი ხელსახოცი უნდა იყოს!

ბიანკა: თუ გინდა, ამაღამ ვახშმად მოდი, თუ არა, მაშინ მოდი, როცა სურვილი მოგივლის.

(გადის)

იაგო: უკან გაჰყევით, გააცილეთ.

კასიო: მართლა, უნდა გავაცილო, თორემ ქუჩაში ლანძღვა-გინებას მოჰყვება.

იაგო: ვახშმად წახვალთ?

კასიო: ჰო, ვაპირობ.

იაგო: მაშ იქნება, თქვენს სანახავად მეც იქ მოვიდე. უთუოდ უნდა ერთ საქმეზე მოგელაპარაკოთ.

კასიო: ძალიან კარგს იზამ, მაშ ხომ მოხვალ სწორედ?

იაგო: კარგი, მიბრძანდით.

(კასიო გადის. ოტელო წინ წამოდგება)

ოტელო: იაგო, როგორ მოვკლა მე ეგა?

იაგო: ჰხედავდით, თავის გარყვნილებაზე ლაპარაკს როგორ კარგს გუნებაზე მოჰყავდა.

ოტელი: ოჰ, იაგო!

იაგო: ხელსახოცი კი არ დაგინახავთ?

ოტელი: განა ჩემი იყო?

იაგო: ამ მარჯვენას გეფიცებით, თქვენი იყო. მერე როგორ პატივსა სცემს იმ უგუნურ დედაკაცს, თქვენს ცოლს! იმას ამისთვის მოუცია ხელსახოცი და ამას კი ვილაც როსკივ დედაკაცისთვის უფეშქაშებია.

ოტელი: ნეტავი ცხრა წელიწადი მაკვლევინა მე ეგ კაცი! უყურეთ, უყურეთ ამ ჩინებულ დედაკაცს, მშვენიერ დედაკაცს, ტკბილ დედაკაცს!

იაგო: სჯობს, დავიწყებას მისცეთ.

ოტელი: უნდა ამაღამვე დაიღუპოს, ჩაღპეს, ჯოჯოხეთის ცეცხლში ჩაინთქას! იმ დედაკაცს სიცოცხლესთან ხელი აღარ უნდა ჰქონდეს. გაქვავდა, გაკლდევდა ეს გული, აი, ხელი მოვარტყი და ვიტკინე. - ცის ქვეშეთ მასზედ უკეთესი არა დაბადებულა რა. ის რომ ქვეყნის მფლობელის გვერდით იწვეს, შეუძლიან, ისიც კი თავის სურვილზედ ატაროს.

იაგო: თქვენზედ კი ვერ იბრძანებლებს.

ოტელი: საღრჩობელა იმას, საღრჩობელა! მე ვამბობ მხოლოდ, რაც არის იგი: რა საუცხოოდ სჭრის და ჰკერავს! რა ჩინებულად უკრავს საკრავზედ, თავის სიმღერით დათვსაც კი მოარჯულებს. ოჰ, რა მაღალი ჭკუა აქვს, რა მახვილი გონიერება!

იაგო: მით უფრო მეტად დამნაშავეა.

ოტელი: ათასჯერ, ათასჯერ უფრო მეტად დამნაშავეა! - მერე რა თავაზიანია!

იაგო: დიაღ, დიაღ, მეტის-მეტად თავაზიანი.

ოტელი: მაგას ნამდვილს ამბობ... მაგრამ მაინც ცოდოა, იაგო! ოჰ, იაგო! ცოდოა, ცოდო, იაგო!

იაგო: თუ თქვენს სიყვარულს იმის ბიწიერებაც ვერ მოსპობს, მიეცით ფართო გზა თქვენის შეურაცხებისათვის. თქვენ კი აიტანეთ და სხვას ეგ საქმე არ შეეხება.

ოტელი: მე მას ნაჭერ-ნაჭრად ავკუწავ. როგორ! მე უნდა დამადგას თავზედ რქები!

იაგო: ცუდად მოქცეულა, ცუდად!

ოტელი: მერე ჩემ ხელქვეითთან.

იაგო: ეგ კიდეც უფრო ცუდი.

ოტელი: ამაღამვე საწამლავი მიშოვნე, იაგო. მე მასთან ლაპარაკს არ მოვეყვები, რომ იმის სხეულის შეხებამ, იმისმა მშვენიერებამ გაბედულობა არ შემირყოს, გესმის, იაგო, ამაღამვე.

იაგო: მოწამლვას ისა სჯობს, თავის ლოგინში დააღრჩოთ, მისგანვე შეგინებულ ლოგინში.

ოტელი: კარგად ამბობ, კარგად; მე მომწონს ეგ სამართალი; ძალიან კარგი.

იაგო: კასიო კი მე მომანდეთ; შუაღამემდის შეიტყობთ, იმას რაც მოუვა.

ოტელი: ჩინებულა. (საყვირის ხმა მოისმის) ეს რა ხმა არის?

იაგო: ვენეციიდან თუ მოსულან. აგერ, შეჰხედეთ, ლოდოვიკოა, მთავრისაგან გამოგზავნილი და თქვენი ცოლიც მასთან არის.

(შემოდინ ლოდოვიკო, დეზდემონა და მხლებელნი)

ლოდოვიკო: მშვიდობა თქვენდა ღირსო სარდალო.

ოტელი: გულწრფელ სალამს გიძღვნით პასუხად.

ლოდოვიკო: დიდი მთავარი ვენეციის და სენატორნი თავს გიკვრენ მდაბლად. (აძლევს ქალაღდს)
ოტელო: მოწიწებით ვეამბორები მე ამ ქალაღდსა, მათ წადილის ჩემდა გადმომცემს. (გახსნის ქალაღდს და კითხულობს)
დეზდემონა: რა ამბავია, ლოდოვიკო, ვენეციაში?
იაგო: მოხარული ვარ, რომ აქ გხედავთ; კეთილი იყოს თქვენი კიპროსზედ მიბრძანება.
ლოდოვიკო: გმადლობთ მე დიდად.
კასიო, სარდლის თანაშემწე, როგორღა არის?
იაგო: სცხოვრობს, ბატონო.
დეზდემონა: კასიოსა და ჩემ ქმარს შორის უსიამოვნო შფოთი მოხდა; მაგრამ შენ, ძმაო, შესძლებ ადვილად, მოსპო იგი განხეთქილება.
ოტელო: აგრე გგონია?
დეზდემონა: რა მიბრძანე?
ოტელო (კითხულობს): «ამ საქმის შემდეგ უთუოდ ასე მოიქეცით...»
ლოდოვიკო: შენ არ გეძახის; ეგ თავის ქალაღდს კითხულობს ჯერ. შენ ამბობ, სარდალს შფოთი მოუხდა კასიოსთან?
დეზდემონა: შფოთი მოუხდა საუბედუროდ. რომ შევძლებდე მათ შერიგებას, არ დავზოგავდი არაფერსა, რადგან კასიო მე დიდად მიყვარს.
ოტელო: ჯოჯოხეთის ცეცხლი, გეენა!
დეზდემონა: რას მიბრძანებდი?
ოტელო: შენს ჭკვაზედ ხარ?
დეზდემონა: ჯავრობს რაზედმე?
ლოდოვიკო: წერილის მოსვლა თუ ეწყინა. მე მგონი, სწერენ, უკან დაბრუნდეს და კასიოს გადასცეს თავის მოვალეობა.
დეზდემონა: ეგ ამბავი მესიამოვნა.
ოტელო: მართლა?
დეზდემონა: ბატონო, რა მიბრძანე?
ოტელო: მესიამოვნა, რომ ჭკვა შეგშლია.
დეზდემონა: მე არ მესმის შენი სიტყვები.
ოტელო: ოჰ, შე სატანა! (დაჰკრავს ქალაღდის ხვეულს)
დეზდემონა: სამაგისო რა დავაშავე!
ლოდოვიკო: ვენეციაში ამ ამბავს არ დაიჯერებენ, თუნდაც რომ ფიცით შევამოწმო თვალთ ნახული.
მეტის-მეტია, ანუგეშეთ მაინც, ბატონო. ჰხედავთ, რომ ტირის!
ოტელო: ოჰ, სატანა, სატანა-მეთქი!
დედაკაცის ცრემლს რომ შეეძლოს აღორძინება, თითო მის წვეთი ზღვის ნიანგად გარდიქცოდა.
იქით, გამშორდი!
დეზდემონა: წავალ, რაკი ჩემი აქ ყოფნა აგრე გაწუხებს. (მიდის)
ლოდოვიკო: როგორ მალე გემორჩილებათ! გთხოვთ, დააბრუნოთ.
ოტელო: ქალბატონო!
დეზდემონა: ბატონო ჩემო!
ოტელო: რა გნებავთ, აბა, თქვენ ამისგან?

ლოდოვიკო: მე მკითხავთ მაგას?

ოტელო: დიად, თქვენ გკითხავთ, თქვენ გასურდათ, ეგ აქ დაგებრუნათ; მაგას ადვილად შეუძლიან, დაბრუნდეს კიდეც, მერე წავიდეს, კვლავ დაბრუნდეს, კიდეც წავიდეს;

ტირილიც იცის, თუკი უნდა, ტირილიც, დიად...

არის მორჩილიც, როგორც ბრძანეთ, მორჩილი-მეთქი...

დიდად მორჩილი. - ეცადე, რომ კარგად იტყურო. -

რაც კი ამ საქმეს შეეხება... ვიშ, ამ ნათხოვარს

მწუხარებასა! - დაბრუნებას მიბრძანებენ მე.

წადი აქედგან, თვით მოგიხმობ ცოტა ხანს უკან. -

ბატონო ჩემო, ამ ბრძანებას ვემორჩილები;

ვენეციაში წავალ ისევ. - გადი, გამშორდი!

(დეზდემონა გადის)

კასიო დარჩეს ჩემს ალაგას და თქვენ ამაღამ

ვახშამი ჩემთან, გთხოვთ, ინებოთ. კეთილი იყოს

თქვენი აქ მოსვლა. - ოჰ, თხები და მაიმუნები!

(გადის)

ლოდოვიკო: ნუთუ ეს ისევ ის მავრია კეთილშობილი, რომელს უწოდებს ყოვლისფრით სრულს მთელი სენატი, ვის ვნებათ-ღელვა ვერ შეარყევს, ვის გულ-მტკიცობას ვერა განგმირავს, ოდნავადაც ვერ შეეხება ხვედრის ისარი, ან ნემტარი უბედობისა.

იაგო: ეგ ამ ბოლოს დროს მეტის-მეტად გამოიცვალა.

ლოდოვიკო: გონებაზედ კი კარგად არის, ხომ არ შეშლილა?

იაგო: რაც არის, არის. ვერ გავბედავ, მასზედ წარმოვთქვა

მე ჩემი აზრი, და ღმერთსა ვთხოვ, რომ იყოს იგი,

რადაც ყოფნა კი შეუძლიან.

ლოდოვიკო: ცოლს უნდა სცემდეს!

იაგო: რა თქმა უნდა, რომ ეგ ამბავი არ არის კარგი,

თუმც ნეტა არას ჩადიოდეს მაგის უარესს.

ლოდოვიკო: ჩვეულებად სჭირს, თუ ბრძანებას უნდა დაბრალდეს,

რამაც იქნება, სისხლი ისე აუღელვარა,

რომ ეს შეცდომა მოაქმედა მოულოდნელად!

იაგო: ვაიმე ბედკრულს! არ იქნება სიპატიოსნე,

გიაიმბოთ ყველა, რაც კი ვიცი, ან რაც მინახავს.

თქვენ თვითონ თვალი ადევნეთ და იმისი ქცევა

უჩემსიტყვოდაც ყოველისფერს გამოამჟღავნებს;

მხოლოდ თვალ-ყური გამუდმებით მასზედ გეჭიროთ.

ლოდოვიკო: დიდათა ვწუხვარ, რომ მოვტყუვდი მე ოტელოში.

(გადიან)

სურათი II

ოთახი ციხე-დარბაზში

(შემოდინ ოტელო და ემილია)

ოტელო: მაშ არაფერი გინახავს?

ემილია: არა, სრულიად. არცა მსმენია, გულშიც კი არ გამტარებია.

ოტელო: ის და კასიო ხომ ნახე შენ, ერთად რომ იყვნენ.

ემილია: რა დაშავდა მაგ ერთად ყოფნით! მერე იმათის საუბრისა მე ერთი ხმაც არ გამომპარვია.

ოტელო: მაშ ერთმანეთთან ჩურჩულიც არ შეგიმჩნევია?

ემილია: არა, მერწმუნეთ.

ოტელო: და არც სხვაგან გაუგზავნიხართ...

ემილია: არა, არასდროს.

ოტელო: რომ მარაო, ანუ პირბადე, ხელთათმანები, ან სხვა ნივთი რამ მიგეტანა.

ემილია: არა, ბატონო, არასდროსა.

ოტელო: უცნაურია.

ემილია: ბატონო ჩემო, სანადლეოს დავდეხ მე თუნდა

თვითონ ჩემ სულსაც არ დავზოგავ მასზედ, რომ იგი

პატიოსანი არის ყოვლად. თუ თქვენ სხვას ჰფიქრობთ,

ტყუილად გიმღვრევთ ეგ ფიქრი გულს, - სჯობს რომ განდევნოთ. თუ უღვთომ ვინმე

გაგაგონათ ეგ, დეე, მიეგოს მას იგივე წყევლა, რაიც ქვემძრომ გველსა ხვდა წილად.

მართლაც, თუკი დეზდემონა არ არის წმინდა, პატიოსანი, უბიწო და ყოვლად

მართალი, მაშინ ბედნიერს ვერ ვუწოდებთ ვერც ერთ მამაკაცს, რადგან ცოლთ შორის უმანკოზედ უმანკოება ცრუ და მუხთალი ყოფილა, ვით თვითონ სიცრუე.

ოტელო: წადი და უთხარ, აქ მოვიდეს. - (ემილია გადის)

ბევრსა ჰყბედობს მის საქომაგებლად, მაგრამ ეგ ხომ მაჭანკალია და მაგვარ ხალხსა ლაპარაკი ეადვილება.

ოჰ, მაგ ქვეშქვეშა უნამუსოს ბილწ საიდუმლოთ

კლიტე-გასაღებს ვადარებ მე, თუმცა კი ეგე

ხშირად ლოცულობს მუხლ-მოდრეკით, - მე თვით მინახავს.

(შემოდინან დეზდემონა და ემილია)

დეზდემონა: ბატონო ჩემო, რა გნებავდა?

ოტელო: აქ მოდი ახლო, ჩემო გვრიტიკო.

დეზდემონა: გთხოვ, მაუწყო შენი სურვილი.

ოტელო: შენი თვალეზი დამანახვე. აბა, პირდაპირ აქ შემომხედე.

დეზდემონა: უცნაური აზრი მოგსვლია.

ოტელო (ემილიას): დროა, შეუდგე, ქალბატონო, შენს ხელობასა;

დაგვტოვე მარტო საყვარლები, ჩაჰკეტე კარი

და თუ მოვიდეს ვინმე, მყისვე ან ჩაახველე,

ან დაიყვირე ჰაი, ჰაი-თქო! რადას უყურებ?

შეუდგე-მეთქი შენს ხელობას! გადი აქედან!

(ემილია გადის)

დეზდემონა: მუხლმოდრეკილი გევედრები, სწორედ ამიხსნა,

რას ნიშნავს შენი ლაპარაკი; მე შენს სიტყვებში

ვარჩევ მხოლოდ-და მრისხანებას, სიტყვებს კი ვეღარ.

ოტელო: ერთი ეს მითხარ, შენ ვინა ხარ?

დეზდემონა: შენი ცოლი ვარ, ბატონო ჩემო,

ერთგული და მორჩილი ცოლი.

ოტელო: მაშ შემომფიცე, განისაჯე თვითონვე თავი,

თორემ რაკი რომ განიცდიან შენს ციურ სახეს,

თვითონ ეშმაკნიც შედრკებიან ხელი შეგახონ.

იცრუე-მეთქი, შემომფიცე, იცრუე კვალად,
პატიოსანი იყო ვითომ.

დეზდემონა: თვით ზეცამ უწყის...

ოტელო: თვით ზეცამ უწყის, რომ მუხთალი ხარ ჯოჯოხეთებრ!

დეზდემონა: როგორ, მუხთალი! ვისდამი, ან ვისთან, ბატონო?

ოტელო: ოჰ, დეზდემონა, გა აქედან! გადი, მომშორდი!

დეზდემონა: ვაი, ამ დღის მომსწრეს! რათა სტირი, ბატონო ჩემო?

იქნება მე ვარ მიზეზი მაგ ცრემლთა ფრქვევისა?

ან თუ მამაჩემს აბრალეხ შენს უკან-მიხმობას,

მე ნუ გამხდი მაგ შეცოდების მონაწილეთა.

შენ თუ დაჰკარგე იგი, მეც ხომ დაკარგული მყავს.

ოტელო: ოჰ, ნეტა ზეცას მოევლინა ჩემდა საცდელად

და ჩემ შიშველ თავს წვიმასავით ზედ დასდენოდა

სხვადასხვაგვარი მწუხარება, შერცხვენა მწარე;

თუნდა ყელამდე ჩავფლულიყავ სიღარიბეში

და შევებოჭეთ ჯაჭვით მეც და ჩემნი იმედნიც, -

მაინც კი სადმე ჩემის სულის სიღრმეში ერთ წვეთს

მოთმინებისას ვიპოვიდი; მაგრამ თუ გავხდი

მე უძრავ ნიშნად, რომლისკენაც დრო-ჟამი ზიზღით

ისარს მიიშვერს წყნარად მავალს... არა ამასაც

ხომ ავიტანდი, ავიტანდი, დიად, ოღონდაც...

და იმ ადგილს კი, სად ეს გული დამყარებულა,

რომლითაც ვცოცხლობ და ურომლოდ სიკვდილი მელის,

იმა სათავეს, საიდანაც გადმომჩქეფარებს

სიცოცხლე ჩემი და დაშრტება მყისვე უმისოდ,

ოჰ, თუ იმ ადგილს განმაშორეს, ანუ გარდაქმნეს

ჭაობად, რაშიც პეპლაობენ და კვერცხებს დებენ

მყრალნი ჯოჯონი, მაშინ კია შენ, მოთმინებავ,

ნორჩ-ქერუბინო, ვარდის-ფერად აყვავებულო,

გამოიცვალე ეგე სახე და შეიმოსე

ჯოჯოხეთისა მრისხანებით!

დეზდემონა: არ ვკარგავ იმედს, რომ მე უმანკოდ მიგაჩნიავარ.

ოტელო: დიად, უმანკოდ, როგორც ზაფხულის ბუზნი სადმე საყასბოებში, რანიც

მურტალის თესლ დადებით იქ მრავლდებიან. - ოჰ, შენ ყვავილო მშვენიერო,

სუნნელოვანო!

გრძნობა მეშლება, როს მაგ სუნსა ვცნოსავ, ვგემოვნებ. -

ნეტავი შენ კი ამა ქვეყნად არ შობილიყავ!

დეზდემონა: ვაიმე ბედკრულს! რა ცოდვა ვქმენ ჩემდა ფარულად?

ოტელო: ოჰ, ეს ეტრატი მშვენიერი, ეს უცხო წიგნი

განა იმისთვის გაჩენილა, რომ ზედ ეწეროს:

«უნამუსო!» რა ცოდვა ჰქმენ? ცოდვა ვქმენიო!

შენ, მთელის ქვეყნის სათრეველა! მე რომ მოვთვალო

შენნი საქმენი, საბერველად უნდა გარდავქმნა

ეს ჩემნი ღაწვნი და მორცხვობა ნაცრად ვაქციო.

რა ცოდვა ჰქმენი? შენის ცოდვის გახსენებაზედ,
ზეცა ხელს იჭერს ნესტოებზედ, მთვარე შუბლს იკრავს
და ის ქარიც კი, რაიც ურცხვად ჰკოცნის ყველაფერს
გზად შენახვედრსა, მაგ ამბავს რომ არ მოჰკრას ყური,
დედამიწისა მღვიმეებში მიიძალეზა.
ცოდვა ვქმენიო! ოჰ, როსკიპო ნამუს-ახდილო!
დეზდემონა: ტყუილად მირცხვენ სახელს, ღმერთი მოწამე არის.
ოტელო: ნამუს-ახდილი არა ხარ შენ?
დეზდემონა: არა, მერწმუნე.
ამას მე მართალს ვამბობ, როგორც ქრისტეს მოსავი.
თუკი შენ იმას არ უწოდებ ნამუსის-ახდას,
რომ ჩემ მეუფეს თავს ვუნახავ ისე, რომ ხელი
უცხო, უკადრი ვერ ეხება, მაშინ არ მეთქმის ნამუსის ახდა.

ოტელო: მაშ გარყვნილი არა ხარ შენა?
დეზდემონა: სამოთხის კარი დამეხშოს მე, თუკი ეგ ვიყო.
ოტელო: ეგ შესაძლოა?
დეზდემონა: მოგვიტევე, ჰოი, ზეცაო!
ოტელო: გთხოვ, მაპატიო: მე მეგონე შენ ის ცბიერი
და უნამუსო დედაკაცი ვენეციიდან,
აი, ოტელომ რომ შეირთო!
(ემილია ისევ შემოდის)
შენ, ქალბატონო, წმიდა პეტრეს რომ უსარჩულებ და ხელთ გიპყრია ჯოჯოხეთისა
გასაღები, - ეი, ხომ გესმის!
ჩვენ გავათავეთ ჩვენი საქმე. აჰა, ეს ფული
შენს გასამრჯელოდ. გასაღები გადასწი, აბა,
და საიდუმლო შეგვინახე. (გადის)
ემილია: ნეტა ვიცოდე, რა მოუვიდა დღეს სარდალსა? როგორ ბრძანდებით, ჩემო
კეთილო ქალბატონო? შემატყობინეთ.
დეზდემონა: მგონია, თითქო ბურანში ვარ.
ემილია: დღეს, ქალბატონო, რა დაემართა ჩვენს ბატონსა?
დეზდემონა: ვისა?
ემილია: ჩვენს ბატონს.
დეზდემონა: თქვენი ბატონი რომელია?
ემილია: იგი, ვინც არის თქვენი ბატონიც,
ქალბატონო, თქვენი მეუღლეც.
დეზდემონა: მე დღეს მეუღლე როდი-ღა მყავს. ოჰ, ემილია,
ნულარას მეტყვი: ტირილისთვის ძალა აღარ მაქვს
და მაინც პასუხს ვერას მოგცემ ცრემლ-დაუდენლად.
გთხოვ, რომ ამაღამ ტანსაცმელი ქორწილის ღამის
ჩემს ქვეშაგებზედ დამილაგო... არ დაგავიწყდეს...
მერე შენს ქმარს აქ დაუძახე.
ემილია: რა უცნაური ცვლილება მოხდა. (გადის)
დეზდემონა: ახი არის ჩემზედ, ახია!
კარგია, ასე მეპყრობიან. რისთვის მოვიქეც
ისე, რომ გულში გაეტარა თვით მცირე ეჭვი

და ჩემზედ ასეთ დიდის ცოდვის ბრალი დაედო.

(შემოდინ ემილია და იაგო)

იაგო: რას მიბრძანებდით, ქალბატონო, ხომ არაფერი არ გეჭირვებათ?

დეზდემონა: არ ვიცი, რა პასუხი მოგცე.

ვინც კი ასწავლის და ზრდის ბავშვებს, ასწავლის ტკბილად და დიდ სასჯელსაც არ აყენებს... მასაც შეეძლო, მეც მცირეოდნად დავეტუქსე, რადგან ვით ბავშვსა მართო დატუქსვა მომიხდება.

იაგო: მიბრძანეთ სწორედ, რა საქმე მოხდა?

ემილია: ოჰ, იაგო, სარდალმა მაგას

უნამუსობა დასწამა და ისეთის ურცხვის, უშვერის სიტყვით გამოლანძღა, რომ იმგვარ ლანძღვას ალალი გული ვერ აიტანს!

დეზდემონა: აბა, იაგო, ღირსი ვარ მე მაგ სახელისა?

იაგო: რა სახელს ბრძანებთ, ბატონო ჩემო?

დეზდემონა: აი, მაგან რომ სთქვა წელანა, ეს დასწამაო.

ემილია: უნამუსოდ მოიხსენია.

გლახა-მთხოვარიც ღვინო-სმული თავის საყვარელს არ ახსენებდა ისე ცუდად, უმართებულოდ.

იაგო: მერე რად, რისთვის?

დეზდემონა: მე არ ვიცი; ვიცი ეს მხოლოდ, რომ ეგ სახელი არ მეკუთვნის.

იაგო: გთხოვთ, ნუ იტირებთ, ნუ სტირით-მეთქი. ვაი ამ დღეს!

ემილია: განა ამისთვის უარი უთხრა იმდენ საქმროს კეთილშობილსა, უარჰყო მამა, თვის სამშობლო და მეგობარნი, რომ უნამუსო დაემახნათ! ვის არ ატირებს ამგვარი საქმე?

დეზდემონა: ჩემ ბედკრულ სვეს ვაბრალებ ყველას.

იაგო: ღმერთმა დასაჯოს ამ ამბისთვის. ნეტა ვიცოდე, რა მოეჩვენა.

დეზდემონა: ღმერთმა უწყის.

ემილია: მე ჩემ თავს დავდებ, თუ ვისმე წაუწყსა, მაწანწალას, სხვების ფეხთა-მლოკს, ყურმოჭრილ მონას, ქვეშქვეშასა და გაიძვერას არ დაეყაროს ეგ ცრუ ხმები განგებ იმისთვის,

რომ თვის ლაქუცით შეიძინოს ხარისხი რამე.

იაგო: უჰ, რაებს ამბობ! სად იქნება მაგგვარი კაცი?

დეზდემონა: თუ სადმე არის, შეცოდება შეუნდოს ზეცამ.

ემილია: დეე, შეუნდოს საღრჩობელამ და ჯოჯობხეთმა დაულრღნას ძვალნი. უნამუსო რისთვის უწოდა?

ამასთან, აბა, ვინ უნახავს? სად, როდის, როგორ?

ან უნამუსოს რა მიუგავს? მავრს უეჭველად ატყუებს ვინმე საზიზღარი, ურცხვი არსება,

სიავკაცითა გათხუპნილი. ჰოი, ზეცაო,

ახადე ფარდა ამ ავაზაკთ და მათ სასჯელად

მიეც მართალ კაცთ სათითაოდ ხელში მათრახი,

რომ დააშიშვლონ იგი ბილწნი არამზადანი,

აღმოსავლეთით დაირეკონ დასავლეთამდე
და ტყავი აძრონ გაცხარებულ მათრახის ცემით.
იაგო: ცუდს არ იზამ, რომ ცოტა დაბლა ილაპარაკო.
ემილია: წყეულიმც იყოს იგი-მეთქი. სწორედ მაგგვარი
სალახანავე იქნებოდა, შენ რომ გონება
გადმოგიბრუნა და ეჭვები მოგატაინა
ჩემზედ და მავრზედ.
იაგო: წადი, კარგი, ხომ არ გაგიჟდი.
დეზდემონა: მითხარ, იაგო, აბა, როგორ უნდა მოვიქცე,
რომ კვალად ჩემის მეუფისა გული მოვიგო?
ჩემო კეთილო მეგობარო, წადი იმასთან...
ზეცის სხივს ვფიცავ, არ მესმის მე, როგორ დავკარგე
მის სიყვარული. მუხლმოდრეკით სასტიკ ფიცსა ვდებ,
რომ თუ მისდამი ღალატი მე გულს გამეტაროს
სიტყვით, აზრით, თუ საქმით რითმე, ან თუ ჩემ თვალებს,
ჩემ ყურებს, ანუ სხვა რამ გრძნობას მოსწონებოდეს

ღვთის გაჩენილი მისგან კიდე, ან თუ მე იგი
არ მყვარებოდეს, საუკუნოდ ან არ მიყვარდეს,
თუნდაც განმდევნოს, სულიერად დამაგლახაკოს,
ღირსი ვიქნები მომესპოს მე სრულად ნუგეში.
ბევრი რამ ძალუმს მრისხანებას და მის რისხვასაც
ძალუმს სიცოცხლე აღმომიფხვრას, თუმც ჩემ სიყვარულს
ფერსაც ვერ უცვლის. «უნამუსო!» თქმას ვერც კი ვბედავ.
ზიზღით წარმოვთქვი მე ეს სიტყვა და ამ სახელის
შესაფერ საქმეს ჩემ დღეში ვერ მოვიქმედებდი,
თუნდაც სიკეთე მოენიჭათ მთელის ქვეყნისა.
იაგო: ნუ აშფოთდებით: წუთიერი წყრომაა ეგე;
გულმოსულია სახელმწიფო საქმეთა გამო
და თქვენზედ ჰყრილობს იგი ამ ჯავრს.
დეზდემონა: ნეტა მიზეზი მართო ეგ იყოს.
იაგო: გარწმუნებთ, რომ მართო ეგ არის.
(მოისმის საყვირის ხმა)

გესმით, საყვირის ხმა ხალხს იწვევს ვახშმის საჭმელად.
ელჩნი, მოსულნი ვენეციით, თქვენ მიგელიან.
წადით, ნუ სტირით. ყველა კარგად დაბოლოვდება.
(გადიან დეზდემონა და ემილია. შემოდის როდერიგო)
რას იტყვი, როდერიგო?
როდერიგო: იმას ვიტყვი, რომ მგონია, შენ პატიოსნურად
ვერ მექცევი.

იაგო: უპატიოსნობას რაში მატყობ?
როდერიგო: ყოველდღე რაღაეზსაც იმიზეზებ და თავიდან მიშორებ. მე ისე ვბედავ,
იაგო, რომ შენ უფრო იმედებს მიხშობ, ვიდრე გზას მიჩვენებ, ჩემი საწადლის
მისაღწევად. მეტს ველარ მოვითმენ; არ ვიცი, ისიც კი მოსათმენია, რასაც აქამდის
შენგან ისე სულელურად ვიტანდი?!
იაგო: გამიგონე, როდერიგო.

როდერიგო: მე შენგან ბევრი გამიგონია, მაგრამ შენი სიტყვები და შენი საქმე ერთმანეთს როგორღაც ვერ უდგება.

იაგო: აბა, უსამართლოდ არა მდებ მაგ ბრალსა?

როდერიგო: რასაც ვამბობ, მართალს ვამბობ. მთელი ჩემი ქონება შემომეხარჯა; რაც ნივთეულობა შენ მე დეზდემონასთვის გამომართვი, წმიდა ქალწულსაც კი შეაცდენდა და შენ მეუბნები, დეზდემონამ ყველა მიიღო და ასე შემოგიტოვალა, - ნუ გუშინიან, მელოდე, მალე სურვილი შეგისრულდებაო, - და აი, ჩემ ლოდინს ბოლო აღარ უჩანს.

იაგო: ძალიან კარგი, მერე? თქვი.

როდერიგო: ძალიან კარგი! თქვი! აღარც არაფერს ვიტყვი და ძალიან კარგსაც ვერასა ვხედავ. აქ უფრო ცუდი ამბებია და მეც ჩათრეული ვარ ამ ცუდ ამბებში.

იაგო: ძალიან კარგი.

როდერიგო: გეუბნები, აქ კარგი არა არის-რა მეთქი. წავალ, დეზდემონას ჩემ თავს გავაცნობ; თუ ჩემი ნივთები დამიბრუნა, დავანებებ თავს ჩემ ცდასა და შევინანებ ამ უკანონო მოწადინებას; და თუ არა, მერწმუნე, შენგან მოვითხოვ დაკმაყოფილებას.

იაგო: დაასრულე შენი სათქმელი?

როდერიგო: აი, დავასრულე და ისეთი არა მითქვამს-რა, რასაც საქმე ზედ არ მივადევნო.

იაგო: ახლა კი ვხედავ, რომ მტკიცე ხასიათისა ყოფილხარ. ამას იქით მე შენზედ უკეთესის აზრისა ვიქნები, ვიდრე აქამდის ვიყავ. მომეც შენი ხელი, როდერიგო. შენ, მართალია, ეჭვი სამართლიანად შემოიტანე ჩემში, მაგრამ გეფიცები, შენს საქმეში სრულიად პატიოსნურად ვიქცევი.

როდერიგო: რაში გეტყობა!

იაგო: მე თანახმა ვარ, რომ ჯერ არ დამტყობია და შენი ეჭვი გონივრულ საფუძველზეა დამყარებული; მაგრამ, როდერიგო, თუკი იგი გაქვს, რაც ახლა უფრო მჯერა, რომ გაქვს, ვიდრე კვლავ როდისმე მგონებია, - მე ვამბობ, გამბედაობა, სიმამაცე და ვაჟკაცობა, - ეს ყველაფერი ამდამ გამოიჩინე. ხვალღამ დეზდემონა თუ შენი არ იყოს, მაშინ ნუ დამზოგავ და თუნდა ღალატით გამისტუმრე საიქიოს, თუნდა სხვა ხრიკები მოიგონე ჩემ დასალუპად.

როდერიგო: აბა, მითხარ, რა ამბავია? ან მოსახერხებელია, თუ არა?

იაგო: ვენეციიდან განსაკუთრებული ბრძანება მოვიდა, რომ ოტელოს ალაგზედ კასიო დაინიშნოს.

როდერიგო: მართლა? მაშ ოტელო და დეზდემონა ისევ ვენეციაში დაბრუნდებიან.

იაგო: არა, ოტელო მავრისტანში მიდის და მშვენიერი დეზდემონაც თან მიჰყავს, თუ რაიმე შემთხვევამ არ გააჩერა, - და ვერაფერი ვერა გააჩერებს-რა ისე ბეჯითად, როგორც კასიოს თავიდან მოშორება.

როდერიგო: როგორ თუ თავიდან მოშორება?

იაგო: ისე უნდა გახადოს კაცმა, რომ ოტელოს ადგილის დაჭერა ვედარ შეიძლოს, - თავი შუაზედ გაუჩეხოს.

როდერიგო: მერე გინდა, რომ ეგ საქმე მე ვიკისრო?

იაგო: სწორედ, თუ შენი თავის სარგებლობა გინდა და გსურს, ჯავრიც ამოიყარო. ამდამ ის ვახშმად ერთ უნამუსო დედაკაცთან არის და მეც იმასთან მივდივარ. ჯერ კასიომ არა იცის-რა, თუ რა თვალსაჩინო ადგილს აძლევენ. მე მოვახერხებ, რომ იქიდან თორმეტსა და პირველ საათს შუა წამოვიდეს; შენ გზაზედ უდარაჯე და, როგორც მოგესურვებოდეს, ისე მოექეც. მეც იქ ვიქნები, მოგეშველები და ჩვენ ერთავს გაგვცეს პასუხი. რას გამტერებულხარ! წამო, წამომყევ და მე შენ ისე

აშკარად დაგიმტკიცებ იმის მოკვლის აუცილებლობას, რომ საჭიროდ დაინახავ, ეს შენ თვითონ იდო თავსა. კმარა, კარგა ხანია, რაც ვახშმის დრო დადგა, ღამეც იზრდება და ილევა. აბა, საქმეს შევუდგეთ.

როდერიგო: მე მინდა, მიზეზი უფრო გულ-დადებით შემატყობინო.

იაგო: შეგისრულებ მაგ სურვილს.

(გადიან)

სურათი III

მეორე ოთახი ციხე-დარბაზში

(შემოდიან ოტელო, ლოდოვიკო, დეზდემონა, ემილია და მხლებელნი)

ლოდოვიკო: გთხოვთ, ბატონო ჩემო, ნუღარ გაირჯებით.

ოტელო: არა მიჭირს-რა. გავლა უფრო მომიხდება.

ლოდოვიკო: ღამე მშვიდობისა, დეზდემონა. დიდადა გმადლობ.

დეზდემონა: მოხარული ვარ, რომ აქა გხედავ.

ოტელო: აბა, წამობრძანდით. - ოჰ, დეზდემონა!..

დეზდემონა: რას მიბრძანებ?

ოტელო: ახლავე წადი დასაძინებლად. მეც მალე მოვალ. შენი მხლებელი დაითხოვე. გესმის?

დეზდემონა: ბატონი ბრძანდები.

(გადიან ოტელო, ლოდოვიკო და მხლებელნი)

ემილია: ახლა როგორ ატყობთ? თითქო უფრო მოტკბა.

დეზდემონა: მიბრძანა, წადი ახლავო დასაძინებლად და მეც მოვალო. ისიც მთხოვა, შენ დაგიითხოვო.

ემილია: მე დამითხოვოთ?

დეზდემონა: რა ვქნა, თუკი აგრე მიბრძანა.

უნდა ვუფროთხილდეთ აწ მის წყენას. მაშ, ემილია, მომეცი ჩემი საღამური ტანისამოსი და წადი შენსას.

ემილია: ოჰ, ნეტავი თქვენს სიცოცხლეში ეგ არ გენახათ.

დეზდემონა: მე არა ვარ მაგის თანახმა: ეგ გახდა ჩემის ტრფობის საგნად და თვით მაგისი გულმოსულობა, წარბის-შეკვრა, კრულვა და ტუქსვა, - აქ გამიხსენი, - საამოა და გულ-მიმტაცი.

ემილია: ტანისამოსი რომ მიბრძანეთ, თქვენს ქვეშსაგებზედ დავაწყე კიდეც.

დეზდემონა: მესმის, კარგი. ოჰ, ღმერთო ჩემო, რა უმეცარი გონება გვაქვს! - გთხოვ, თუ რომ შენზედ უწინ მოვკვდები, ეს სამოსი ჩამაცვა მკვდარსა.

ემილია: მაგას რას ბრძანებთ, ქალბატონო, რა სათქმელია.

დეზდემონა: დედაჩემს ჰყავდა ერთი გოგო. სახელად იმას ერქვა ბარბარე. საყვარელი ჰყოლოდა თურმე და დაენება უცბად თავი იმ საყვარელსა.

ერთ ძველ სიმღერას ნერგის ხეზედ მღეროდა ხოლმე

ის უბედური და თუმც ძველი იყო ხმა იგი,

იმის ბედ-იღბალს შეჰფეროდა. იმ სიმღერის თქმით

დალია სული. მეც ამალამ იგივე სიმღერა

არა მშორდება გონებიდან. მინდა, რომ გვერდზედ

გადავიხარო თავი ბედკრულ ბარბარესავით

და მოყვე მღერას. - ემილია, გთხოვ, დააჩქარო.

ემილია: ხომ არ მოგართვით სადამური ტანისამოსი?

დეზდემონა: არა, ჯერ არა, - აქ გამიხსენ, - ეს ლოდოვიკო რა ჩინებული კაცი არის.

ემილია: სახითაც იგი მშვენიერია.

დეზდემონა: კარგი იცის სიტყვა-პასუხიც.

ემილია: მე ერთ ქალს ვიცნობდი ვენეციაში; ის ფეხშიშველი წავიდოდა იერუსალიმში, ოღონდ მაგის ტუჩებს შეჰხებოდა.

დეზდემონა (მღერის): «ლელვის ხესთან ზის საბრალო, კვნესის და ოხრავს,

უმღერეთ ნერგს, მწვანე ნერგსა!

ხელი გულზედ დაუდვია, დაბლა იხრის თავს,

უმღერეთ ნერგს, ნერგსა, ნერგსა!

წყარო გვერდით მოჩუხჩუხებს, იმის დარდს ამბობს,

უმღერეთ ნერგს, ნერგსა, ნერგსა!

მლაშე ცრემლი თვალთ ჩამოსდის, თვით ქვასაც ალბობს»,

წაიღე ეს აქედან. (მღერის)

«უმღერეთ ნერგს, ნერგსა, ნერგსა!»

დააჩქარე, დააჩქარე, გეთაყვა, საცაა მოვა. (მღერის)

«უმღერეთ ნერგს, გვირგვინს ვიდგამ მის ფოთლებისას,

თქვენ ნუ ჰკიცხავთ, მე თავს ვიდეგ ჯავრს მის გულისას».

არა, ეს ამას არ მოსდევს. - გესმის? კარებს ვიღაცა არახუნებს.

ემილია: ქარი არის.

დეზდემონა (მღერის): «ჩემ საყვარელს ცრუ ვუწოდე, და იმან მალე უმღერეთ ნერგს, ნერგსა, ნერგსა!

მითხრა, ქალებს თუ ვეტრფი, შენც კაცთ ეტრფიალე».

ახლა კი ღამე მშვიდობისა. დროა, წახვიდე.

თვალი როგორღაც მითამაშებს, მგონი, ცრემლს ნიშნავს.

ემილია: ეგ სრულიადაც არას ნიშნავს.

დეზდემონა: რა ვიცი, აგრე გამიგონია. - მამაკაცნი რანი ყოფილან! -

ერთი ეს მითხარ, ემილია, სინიდის ქვეშა, -

ნუთუ გსმენია, რომ თავის ქმრებს აგრე საზიზღრად

დედაკაცები ატყუებდნენ?

ემილია: ბევრნი არიან მაგისთანანი, თქმა არ უნდა.

დეზდემონა: მთელი ქვეყანა რომ მოენიჭათ შენთვის, მითხარ,

იქმოდი მაგას?

ემილია: თქვენა?

დეზდემონა: მე, არა, თუნდ ვიმოწმებ ზეციურ სხივსა!

ემილია: ზეციურის სხივის მოწმობით არც მე ვიქმოდი; მე უფრო ბნელ ადგილს ავარჩევდი მაგისთვის.

დეზდემონა: მაშ იქმოდი შენ, თუნდ მოეცათ მთელი ქვეყანა?

ემილია: ქვეყანა მეტად დიდი არის:

«ჯილდო უხვია მცირე ცოდვისთვის»...

დეზდემონა: მე ასე ვგონებ, რომ შენ არასდროს არ იქმოდი მაგის მსგავსს რასმე.

ემილია: მე კი მგონია, ვიქმოდი და მასუკან საქმეს ისევ გამოვაკეთებდი.

რასაკვირველია, ბეჭდების ძეგვი მაგას ვერ მაქმნევინებდა, ვერც რამდენიმე თოფი

ტილო, ან კიდევ ტანისამოსი, საცვლები, თავზე-მოსახვევი, ან სხვა რამ ზიზილ-პიპილები. მაგრამ მთელის ქვეყნის გულისთვის კი... აბა, ვინ არ დაასხავს თავის ქმარს რქებს, თუკი მასუკან ამ რქებზედ სამეფო გვირგვინს ჩამოაცვამს! მე განსაწმენდელსაც არ მოვერიდებოდი, ამას რომ დამპირებოდნენ.

დეზდემონა: წყეულიმც ვიყო, ეგ შეცდომა თუ მოვიქმედო, თუნდა მის ბადლად მომანიჭონ მთელი ქვეყანა.

ემილია: შეცდომა ხომ ქვეყნის იქით ვერსად წავა და თუ მის ბადლად ქვეყანა მოგეცემათ, თქვენი შეცდომა თქვენსავე ქვეყანაში მოექცევა. მაშინ შეგიძლიანთ ის შეცდომა თქვენვე გაასწოროთ.

დეზდემონა: კიდევ არ მჯერა, იყოს სადმე ეგეთი ქალი.

ემილია: ბევრნი არიან, დამერწმუნეთ. თითქმისა კმარან იმავე ქვეყნის ასავსებად, რასაც თქვენ იმათ

საბადლოდ აძლევთ; მაგრამ ვგონებ, თუ ცოლნი სცოდვენ,

ეს უფრო ბრალი უნდა იყოს თვითონ ქმრებისა;

იგინი მტკიცედ თავიანთ ვალს არ ასრულებენ

და სხვას აძლევენ იმ საუნჯეს, რაც ჩვენ გვეკუთვნის;

ან უცნაურის, ცუდ ეჭვებით გაბრაზებულნი

ბორკილს გვიყრიან; ხანა გვცემენ და ხან ჩვენს ჯიბრზედ

ჩვეულებრივს კერძს გვიმცირებენ; ჩვენც ნაღველა გვაქვს

და თუმც მშვიდნი ვართ, ჩვენც კი ვიცით ჯავრის ამოყრა.

იცოდნენ ქმრებმა, რომ მათ ცოლებს გრძნობიერება

აქვთ მათი მსგავსი, რომ მათსავით ჰხედვენ და ყნოსვენ,

და სასაცა აქვთ გასარჩევლად მწარის და ტკბილის.

როცა ჩვენ სხვაზედ გვცვლიან ხოლმე, რისთვის სჩადიან?

შექცევა უნდათ? მჯერა მე ეგ. თან ვნებათ-ღელვა

უმღვრევს წადილსა? ესეც კიდევ შესაძლო არის.

იქნება აცდენს მათ სისუსტეც, - ეგეცა მჯერა.

ახლა მიბრძანეთ, შექცევა ჩვენ კი აღარ ვიცით?

სუსტნი არა ვართ? ვნება ჩვენ კი ვერ გაგვიტაცებს?

სჯობს მაშ, რომ კარგად გვეპყრობოდნენ, თორემ იცოდნენ,

ცუდს თუ ჩავდივართ, მათივ ცუდი საქმე გვაქეზებს,

დეზდემონა: კარგია, ღამე მშვიდობისა. შემადლებინოს

ნეტავი ღმერთმა, რომ ცუდი კარგს გზას დავაყენო

და არა ცუდი მაგალითი წინ წავიმძღვარო.

(გადიან)

მოქმედება მეხუთე

სურათი I

კიპროსი. ქუჩა

(შემოდინან იაგო და როდერიგო)

იაგო: მოდი, აქ დადეგ, ამ ბოძს უკან, - ახლავე მოვა;

შენი ერთგული ხმალიც შიშვლად გეჭიროს ხელში

და ეცადე, რომ მედგრად დაჰკრა, არ ააცდინო.

ნურაფერს შიშობ; მეც აქავე ახლოს ვიდგები.

გახსოვდეს, ჩვენ ეს ან დაგვლუპავს, ან გაგვაკეთებს.

მტკიცედ ადევ მას, რაც გულში გაქვს გადაწყვეტილი.

როდერიგო: ვაი თუ ხელი შემეშალოს, აქ იდევ შენცა.

იაგო: აქა ვარ-მეთქი. აბა, მარჯვედ! დადევ შენს ადგილს.

(ცოტა შორს გადგება)

როდერიგო: გული როგორღაც არ მიმიწევს ამ საქმისადმი,

თუმც კი იაგო საბუთს მაძლევს ასე მოვიქცე.

რა ვუყოთ, ერთი კაცი მოკვდეს! მაშ გასჭერ, ხმალო,

და მოჰკალ იგი!

(თავის ადგილს დადგება)

იაგო: ამის წყლული იმდენი ვხეხე,

რომ ძლივს ტკივილი ვაგრძნობინე და აგერ ცხარობს.

ახლა თუნდ ამან მოჰკლას იგი, ანუ კასიოს

ეს შემოაკვდეს, ან დაჰხოცონ მათ ერთმანეთი, -

მაინც და მაინც მოგებაში მევე ვიქნები:

თუ როდერიგო გადარჩება, იგი მომთხოვს მე

ყველა ძვირფასს თვლებს და ოქრო-ვერცხლს, რომელიც იმას

დეზდემონასთვის გამოვტყუე ვითომ საჩუქრად; -

ეს არ იქნება არას გზითა. და თუ კასიოს

წილ-ჰხვდა სიცოცხლე, - ოჰ, ის თავის სპეტაკ ცხოვრებით

დღითი დღე უფრო ჩრდილს მაყენებს, უწმინდურად მხდის.

შესაძლო არის, ამას გარდა, მავრმა მას უთხრას

ჩემგან ნათქვამი ყოველივე და მაშინ დიდი

შიში მომელის. არა, უნდა უთუოდ მოკვდეს, -

მოკვდება კიდევ! აგერ იმის ფეხის ხმა მესმის.

(შემოდის კასიო)

როდერიგო: ის არის, ვატყობ სიარულზედ. - ოჰ, არამზადა,

აჰა, ჩაძაღლდი!

(გამოხტება თავის ადგილიდან და ხმაღს დაჰკრავს კასიოს)

კასიო: მომიდნობდა მართლაც ეგ ხმალი,

თუ ჩემი ჯაჭვი, შენ რომ ჰფიქრობ, იმგვარი იყოს.

აბა, ახლა ვცდი მაგ შენ ჯაჭვსა!

(ხმაღს ამოიღებს და დასჭრის როდერიგოს)

როდერიგო: ვაიმე მოკვდი!

(იაგო გამოხტება თავის ადგილიდან, კასიოს უკანიდან ფეხში დასჭრის და გაიქცევა)

კასიო: დამასახიჩრეს სამუდამოდ! - მოგვხედეთ ვინმე!

მოგვეშველენით, ხალხსა ხოცვენ!

(დაეცემა. შორიდან გამოჩნდება ოტელო)

ოტელო: კასიოს ხმაა. იაგომ სიტყვა არ გასტეხა.

როდერიგო: ურჯულო ვარ მე!

ოტელო: ისეა, ისე.

კასიო: მოგვეშველეთ! სანათი, ჩქარა! ჩქარა ექიმი!

ოტელო: ჰო, ის არის. - ჩემო გულადო,

კარგო იაგო, ერთგულო და სამართლიანო,

კეთილშობილის გულით იგრძენ შენის მეგობრის

შეურაცხება და შენვე მწვრთნი, როგორ მოვიქცე. -

ჩემო ლამაზო, საყვარელი შენი მკვდარია
და შენი წერაც დაწყებული გიახლოვდება.
აი, მოვდივარ, უნამუსო. მე ამ გულიდან
ამოვშლი შენსა მშვენივრებას, თვალთ-ელვარებას
და შენს ბილწ საწოლს შენის ბილწის სისხლით შევღებავ.
(გადის. შორიდან გამოჩნდებიან ლოდოვიკო და გრაციანო)
კასიო: არავინა ხართ, ან დარაჯი, ან გზად-გამვლელი?
მოგვკლეს, დაგვხოცეს!
გრაციანო: რაღაც ცუდი ამბავი არის, -
ყვირილი მეტად დიდი ისმის.
კასიო: გვიშველეთ, ჩქარა!
ლოდოვიკო: აი, მოიცა!
როდერიგო: ოჰ, ბოროტო სულთა-მხუთავო!
ლოდოვიკო: ორი, თუ სამი კაცი კვნესის... მეტათა ბნელა;
იქნება, განგებ სჩადიოდნენ, მახეს გვიგებდნენ.
ფრთხილად რომ ვიყოთ, ვგონებ, სჯობდეს; ვიდრე არ მოვლენ
სხვებიც საშველად, ჩვენ ახლო ნუ მივეკარებით.
როდერიგო: არავინ მოხვალთ? დავიცალე სრულად სისხლიდან!
ლოდოვიკო: ყური დაუგდე.
გრაციანო: ვიღაც მოდის, აი, პერანგა,
მაშხალა მოაქვს, საჭურველიც უჭირავს ხელში.
(იაგო ისევ შემოდის მაშხალით ხელში)
იაგო: ვინა ხართ აქა? ვინ იმახის, ხალხსა ჰხოცვენო?
ლოდოვიკო: არა ვიცი-რა.
იაგო: არ გესმოდათ, აქ რომ ჰყვიროდნენ?
კასიო: აქ მოდით, აქა, ღვთის გულისთვის მომეშველენით!
იაგო: რა ამბავია?
გრაციანო: ვგონებ, სარდლის ასისტავია.
ლოდოვიკო: იგია სწორედ, კაცი მხნე და ფრიად გულადი.
იაგო: ეი, ვინა ხართ, რომ გაჰკვივით აგრე საშინლად?
კასიო: იაგო, შენა? ოჰ, გამცარცვეს, მომკლეს ავაზაკთ!
მიშველე რამე.
იაგო: ოჰ, კასიო, თქვენა ყოფილხართ!
ვინ ჰქნა ეგ საქმე, იმ ურჯულომ?
კასიო: ერთი მათგანი, ვგონებ, აქა წევს და აქედან ველარსად წავა.
იაგო: ოჰ, ურჯულონი, ავაზაკნი! -
(ლოდოვიკოს და გრაციანოს)
მანდ ვინა დგახართ?
მოგვეშველენით, მოდით აქეთ.
როდერიგო: ვაი, მიშველეთ!
კასიო: აი, ის არის, წედან რომ ვთქვი.
იაგო: ოჰ, საზიზღარო, მურტალო მონავ, კაცის-მკვლელი!
(ხმალს ჩასცემს როდერიგოს)
როდერიგო: ოჰ, შე ურჯულო,
ძაღლო იაგო, ღვთის პირისგან შეჩვენებულო!
იაგო: ბნელა ღამეში კაცებს ხოცვენ! - სხვა კაცის-მკვლელინი

სადღა არიან? ამ ქალაქში რა სიჩუმეა?
ჰეი, ხალხს ხოცვენ, მოდით ჩქარა! - თქვენ ვილა დგახართ?
ბოროტნი ხართ, თუ კარგნი სულნი?

ლოდოვიკო: ჯერ გამოგვკითხეთ და საჯეთ თქვენვე.

იაგო: ლოდოვიკო, თქვენა ბრძანდებით?

ლოდოვიკო: დიაღ, ისა ვარ.

იაგო: მომიტევეთ, გთხოვთ უმდაბლესად.

აქ ავაზაკებს დაუჭრიათ მძიმედ კასიო.

გრაციანო: მართლა კასიო?

იაგო: როგორა ხართ, ძმაო, რა გტკივთ?

კასიო: ფეხი შუაზედ გადამიჭრეს.

იაგო: ღმერთო, დაგვიხსენ!

გთხოვთ, ბატონებო, დამიჭიროთ ეს სანათური, ჩემის პერანგით ფეხს შევუხვევ.
(შემოდის ბიანკა)

ბიანკა: რა ამბავია, ვინა ჰყვიროდა?

იაგო: ვინ ჰყვიროდა?

ბიანკა: ვაი, კასიო!

ჩემო კასიო, ჩემო ტკბილო, ჩემი ძვირფასო,

ჩემო კასიო!

იაგო: ოჰ, როსკიპო სახელგანთქმულო! -

კასიო, ეჭვი გაქვთ ვიზედმე? ვინ გაბედავდა

დასახიჩრებას თქვენსას აგრე!

კასიო: მე არავიზედ.

გრაციანო: მაგ ყოფაში რომ გხედავთ, ვწუხვარ. მე გახლდით თქვენთან თქვენს
სანახავად.

იაგო: შესაკრავი მომეცით რამე, ეგ კარგი არის. ნეტა ერთი საკაცე იყოს, რომ
მოსვენებით წავიყვანოთ.

ბიანკა: ვაიმე, გული უწუხს! კასიო, ოჰ, კასიო, ჩემო კასიო!

იაგო: მე ასე ვგონებ, ბატონებო, რომ ამ გომბიოს

ამ კაცის კვლაში წილი უდევს. - კასიო, ცოტა

რომ მოითმინოთ... სანათური მომეცით ერთი,

აბა, იქნება, ესეც ვიცნო. - ვაი, ჩემს თავსა!

ეს ჩემი კარგი მეგობარი როდერიგოა,

თვითონ ჩემივე ქვეყნის შვილი... თუ ის არ არის...

ის არის, ისა... ოჰ, ზეცაო! ვაი, საბრალო!

გრაციანო: ვენეციიდან არის ეგა?

იაგო: სწორედ იქიდან. იცნობდით განა?

გრაციანო: როგორ არა, კარგად ვიცნობდი.

იაგო: თქვენ ბრძანებულხართ, გრაციანო? გთხოვთ, მომიტევეთ.

ბრალად ნუ დამდებთ, რომ თავაზით ვერ მოგეპყართ,

ამ საშინელმა ამბავმა სულ გზა ამირია.

გრაციანო: მოხარული ვარ, რომ გნახეთ თქვენ.

იაგო: კასიო, ახლა როგორ ბრძანდებით. - მოიტანეთ ჩქარა საკაცე.

გრაციანო: როდერიგოა, როდერიგო.

იაგო: დიაღ! ის არის. (საკაცე შემოაქვთ)

რა კარგ დროს მოაქვთ ეს საკაცე! აბა, აქედან
სიფრთხილით გარეთ გაიყვანეთ. მე წავალ, მოვგვრი
სარდლის დოსტაქარს. - (ბიანკას) - რად იწუხებ თავს,
ქალბატონო! -

იცით, კასიო, ეს კაცი რომ აქ წევს მოკლული,
მვირფას მეგობრად მიმაჩნდა მე. ერთი მითხარით,
თქვენ შორის შფოთი რისთვის მოხდა?

კასიო: შფოთი ჩვენ არა მოგვხდენია-რა.

მე მაგ კაცსა არც კი ვიცნობდი.

იაგო (ბიანკას): როგორ გაფითრდი, ქალბატონო!

- აბა, საჩქაროდ გარეთ ჰაერზე გაიყვანეთ.

(კასიოსა და როდერიგოს წაიყვანენ)

თქვენ, ბატონებო, გთხოვთ, შეიცადოთ. - ნაცრის ფერმა რისთვის გადაგვრა? -

შეატყეთ, თვალეზს აქეთ-იქით როგორ აცეცებთ? - ოჰ, ქალბატონო, სახე ისე
გაგმტერებია,

რომ ბევრს შევიტყობთ კიდევ სხვასაც. - გთხოვთ, ყური უგდოთ; აბა, შეხედეთ,
დააკვირდით. ხომ კარგად ჰხედავთ, -

უენოდაც კი თვის ბრალს ამხელს დანაშაული.

(შემოდის ემილია)

ემილია: რა ამბავია, რა მოხდა აქ, იაგო, მითხარ.

იაგო: კასიოს თავზედ დასხმია ამ ბნელა ღამეში

ამხანაგებით როდერიგო. ამხანაგები

კი გაქცეულან; როდერიგო მკვდარი ძევს აქა

და სიკვდილს არის მიწურული თვითონ კასიოც.

ემილია: ვაი, საბრალო! ოჰ, კასიო, კარგო კასიო!

იაგო: აი, ეს იცის გარყვნილებამ. შენ, ემილია,

წადი და ჰკითხე კასიოსა, ვახშმად სად იყო

იგი ამ ღამეს? - (ბიანკას) ამ კითხვაზედ რად აკანკალდი?

ბიანკა: ჩემთან ივახშმა, არცა ვმაღავ და არც ვკანკალე.

იაგო: შენთან ივახშმა? მამ წამომყე, სადაც წაგიძღვე.

ემილია: ფუი, შენს ნამუსს, უნამუსო!

ბიანკა: მე მაგ სახელის ღირსი არა ვარ და ნამუსიც არ მაქვს ნაკლები შენზედ,
რომელიც აგრე მკიცხავ უმართებულოდ.

ემილია: ჩემზედ ნაკლები! ვაი, სირცხვილო, რა გავიგონე?!

იაგო: აბა, წავიდეთ, ბატონებო, ვნახოთ, კასიოს

თუ შეუხვდის დაჭრილობა. - (ბიანკას) შენც წამობრძანდი.

უნდა ამბავი სხვა გვიამბო იქ, ქალბატონო. -

შენ, ემილია, წადი ჩქარა ციხე-დარბაზში

და ყველა უთხარ სარდალსა და იმის მეუღლეს. -

გთხოვთ, წინ მიბრძანდეთ. (თავისთვის) ეს ის ღამეა,

რამაც მე უნდა ამამენოს, ან დამაქციოს.

(გადიან)

სურათი II

საწოლი ოთახი ციხე-დარბაზში

(დეზდემონა საწოლში წევს და სძინავს.)

სანთელი ანთია. შემოდის ოტელო)

ოტელო: აი, მიზეზი, სულო ჩემო, აი, მიზეზი!
ნუ მათქმევინებთ, თქვენს წინაშე მას, თქვენ უბიწო
ზეცის მნათობნო! აი-მეთქი, აი, მიზეზი!
მაინც მე იმის სისხლს ვერ დავღვრი, ვერც კი გავკაწრავ
მის კანს თოვლზედაც უსპეტაკესს და უსუფთესსა
თვით ძეგლისათვის დამზადებულ მარმარილოზედ.

(ხმალს შემოიხსნის)

მაგრამ უნდა კი მოკვდეს იგი, თორემ სხვასაც ხომ
ბევრს მოატყუებს. ჯერ გავაქროთ, აბა, სანთელი,
მერე გაგიქრობ მაგ ნათელსაც. ოჰ, შენ ლამპარო,
ნათლის მომფენო! რომ ჩაგაქრო, მე შემიდლიან,
თუ შევინანებ, ეგ სინათლე კვლავ აღვიდგინო;
მაგრამ შენ კია, საგანგებო, ტურფა ქმნილება
დახელოვნებულ ბუნებისავ, თუ შენ დაგახში,
პრომეთეოსის ცეცხლიც მაგ შუქს ვერ დაგიბრუნებს.
ვარდიც ბუჩქიდან რომ მოვგლიჯო, ხომ უნდა დაჭკნეს,
მე სიცოცხლის ძალს ველარ მივცემ... მინდა, ვიგემო
იმისი სუნი, ვიდრე კიდევ შტოზედ აბია. (ჰკოცნის)
ოჰ, ბალზამისა სუნნელება, ძალგიძს აცდინო,
რომ გადასტეხოს თვის ხმალი თვით მართლმსაჯულებამ!
ჯერ ერთი კიდევ... კიდევ... კიდევ... თუ ეს იქნები
სიკვდილ შემდეგაც, რაც ახლა ხარ, მოგკლავ და ისევ
შეგიყვარებ! ოჰ! ერთი კიდევ, უკანასკნელი, -
ბედშავი კოცნა ასე ტკბილი არსად ყოფილა!
ტირილი მომდის და უწყალო ცრემლები მცვივა;
ჩემი ვარამი ზეცისას ჰგავს: მას სჯის, რაც უყვარს.
აგერ იღვიძებს...

დეზდემონა: მანდ ვინა ხარ? ოტელო, შენა?

ოტელო: მე ვარ, სწორედ მე, დეზდემონა!

დეზდემონა: რატომ არ მოხვალ და არ დაწვები?

ოტელო: ხომ ილოცე ამაღამისთვის?

დეზდემონა: დიალ, ბატონო.

ოტელო: მოიგონე, თუ ცოდვა რამ გაქვს

და ზეცისაგან მოტევება არ გითხოვია.

ითხოვე ახლავ, მოგიტევეს.

დეზდემონა: ბატონო ჩემო, რად მეუბნები მე მაგასა?

ოტელო: ჩქარა ითხოვე, ნუ აგვიანებ. პატარა ხანს ვივლი მე აქვე;

არ მოგკლავ ისე, ვიდრე შენს სულს არ განიმზადებ,

სულს არ მოგიკლავ, დამიფაროს ღმერთმა მაგისგან!

დეზდემონა: რაო, სიკვდილზედ ლაპარაკობ?

ოტელო: დიალ, სიკვდილზედ.

დეზდემონა: ოჰ, ღმერთო, მიხსენ!

ოტელო: ამინ, ამინ! გისმინოს ზეცამ.

დეზდემონა: მაგას თუ ამბობ, იმედი მაქვს, მაშ ადარ მომკლავ.

ოტელო: ჰმ, ჰმ!...

დეზდემონა: მაინც კი ვშიშობ შენს წინაშე; შენ როცა თვალებს აგრე საშინლად აბრიალებ, მესაზარლები.

ვერ გამიგია, ეს რად მომდის, რადგანაც ბრალი მე არავისთან არ მიმიძღვის და შიშს რათა ვგრძნობ.

ოტელო: შენი ცოდვები მოიგონე.

დეზდემონა: ჩემი შენდამი სიყვარულია ჩემი ცოდვა.

ოტელო: კიდევ მაგისტვის მოკვდები დღეს შენ.

დეზდემონა: ეგ ხომ ბუნებას არ ეთანხმება, კაცი მოკვდეს სიყვარულისთვის. - ვაი, ჩემ თავსა, რისთვის იკვნეტ ქვემო ტუჩს აგრე?

რადაც მოსისხლე ვნება გიმღვრევს ალბათ მთელ სხეულს.

ეგ თავზედ მომდგარ უბედობის ნიშანი არის,

თუმც იმედი მაქვს, თვის ბედშავ ხელს ჩემკენ არ იშვერს.

ოტელო: ჩუმად იყავი, ხმა გაჰკმინდე.

დეზდემონა: მე გავჩუმდები, მიბრძანე მხოლოდ, ეს რას ნიშნავს?

ოტელო: ის ხელსახოცი, მე რომ მიყვარდა და მოგეცი, შენ კასიოსთვის გიჩუქებია!

დეზდემონა: არა, ვფიცავ სულს და სიცოცხლეს!

მოაყვანე, აბა, იგი და თვით მას ჰკითხე.

ოტელო: ჩემო სულიკო, გაუფრთხილდი, ცრუ ფიცს უფრთხილდი,

შენ სასიკვდილო სარეცელზედ წევხარ ამჟამად.

დეზდემონა: მერე ახლავე ხომ არ ვკვდები?!

ოტელო: სწორედ, ახლავე.

მაშ სჯობს, გამოტყდე შენს ცოდვაში შენის ნებითვე,

რადგან ფიცითაც რომ უარ-ჰყო თვითო მარცვლობით

ეგ შენი ბრალი, მაინც კიდევ შენ ვერც მომისპობ

და ვერც შემირყევ ამ ჩემ მტკიცე, უძლეველ რწმენას,

კვნესით, ვაებით წარმოშობილს! უნდა მოკვდე შენ...

დეზდემონა: ჰოი, ზეცაო, შემიწყალე!

ოტელო: ამინ და ამინ!

დეზდემონა: შენც შემიწყალე! გახსოვდეს, რომ ჩემ სიცოცხლეში

არა-რა ცუდი არასდროს არ მიკადრებია,

არც მყვარებია მე კასიო, თუ რომ სიყვარულს

არ უწოდებ შენ ყოველთადმი გულკეთილობას, რის ნებასაც თვით ზეცა გვამღევეს.

არც რამ სახსოვრად გადამიცია მე როდისმე!

ოტელო: ვფიცავ ზეცის მადლს,

ის ხელსახოცი ვნახე თვითონ მე იმის ხელში. ჰოი, პირშავო დედაკაცო, ლამის ეს

გული ქვად გადმიქციო. მე მეგონა, შენი სიკვდილი

ზვარაკის დაკვლა იქნებოდა და ახლა კია უნდა ვუწოდო კაცის მოკვლა ჩემ

საქციელსა!

მე ვნახე-მეთქი ჩემის თვალთ ის ხელსახოცი.

დეზდემონა: მაშ უპოვნია იგი სადმე. არ მიმიცია

მე კასიოსთვის. აბა, თვითონ მოაყვანე

და ათქმევინე ყველაფერი სრულის სიმართლით.

ოტელო: იმან ყველა სთქვა.

დეზდემონა: როგორ ყველა?

ოტელო: რომ შენ იმისი საყვარელი ხარ!

დეზდემონა: საყვარელი? მე, კასიოსი?

ოტელო: სწორედ იმისი.

დეზდემონა: ვერ გაბედავს იგი მაგის თქმას.

ოტელო: აწ ვედარ იტყვის, მართალია, ხმა ჩაუწყვიტეს,

ეგ საქმე ჰქონდა ნაკისრები კეთილ იაგოს.

დეზდემონა: ოჰ, ამხდომია ჩემი შიში! მაშ ის მკვდარია?!

ოტელო: ყოველი ღერი თმა სიცოცხლედ რომ გარდაჰქმნოდა,

არ ეყოფოდა მაინც კიდევ გამძვინვარებულ ჩემ შურისგებას.

დეზდემონა: მაშ იმისთვის უღალატნიათ

და მეც იმასთან ვიღუპები.

ოტელო: ოჰ, უნამუსო, მისთვის ტირილსაც ჰბედავ ჩემ წინ!

დეზდემონა: ოღონდ ნუ მომკლავ და თუნდ განმდევნე!

ოტელო: უნდა მოკვდე, შე უნამუსო!

დეზდემონა: ისევ ხვალ მომკალ, ერთი ღამე კიდევ მაცოცხლე.

ოტელო: ამაოდ ცდილობ...

დეზდემონა: დამაცადე ნახევარ საათს.

ოტელო: არ შეიძლება გადადება.

დეზდემონა: ლოცვისთვის მაინც ხანი მომეცი.

ოტელო: დაგვიანდა, დრო აღარ არის.

(აღრჩობს)

ემილია (გარედან): ბატონო ჩემო, გამიგონეთ, კარი გამიღეთ!

ოტელო: ვინა ხმაურობს? - არ მომკვდარა... ჯერ სული უდგა...

თუმც სასტიკი ვარ, მაგრამ გული კი მოწყალე მაქვს:

მე არ მინდა, რომ დიდხანს გტანჯო. აგრე... ჰო, აგრე.

ემილია (გარედან): კარი გამიღეთ, ჩქარა, კარი!

ოტელო: ვინ აბრაზუნებს?

ემილია (გარედან): ბატონო ჩემო, მინდა, ერთი საქმე გაუწყოთ.

ოტელო: ემილიაა, მგონია, ეს. - ახლავ მოვდივარ. -

მოკვდა, გათავდა... იგი მოდის ალბად იმისთვის,

კასიოს მოკვლა რომ მაცნობოს, - ალიაქოთი

დიდი ისმოდა... აღარ იძვრის?... საფლავის მსგავსად

უძრავათა წევს... შემოვუშვა? ვითომ კარგს ვიზამ?

ვგონებ, ინძრევა... არა, არა... რა ვქნა, არ ვიცი...

თუ შემოვიდა, ის დაუწყებს ჩემ ცოლს ლაპარაკს...

ჩემ ცოლს? ჩემ ცოლსა! რა ცოლს ვამბობ!

სადღა მყავს ცოლი?! ჰოი, ვაებავ, ვაი, ჟამო ბედკრულ-ბედშავო! ვგონებ, საცაა მზეს

და მთვარეს ბნელი მწყვდიადი

გადეფინება და ეს მიწა შეძრწუნებული

შუა გასკდება შიშის ზარით.

ემილია (გარედან): გთხოვთ, გევედრებით,

ორიოდ სიტყვა მათქმევინეთ თქვენთვის, ბატონო!

ოტელო: ოჰ, ემილია, შენ აკი არ დამვიწყებინარ...

აი, შემოდი... მოიცადე... ახლავ მოვდივარ...

ჯერ ფარდას გავწევ. - (კარებს გააღებს) სადა ხარ, აბა?

(ემილია შემოდის)

რამ მოგიყვანა?

ემილია: ბატონო ჩემო, საზიზღარი კაცისკვლა მოხდა.

ოტელიო: როდისა? ახლა?

ემილია: დიად, ახლა, ახლა, ბატონო.

ოტელიო: ეგ მთვარის ბრალი უნდა იყოს. ის დედამიწას

ჩვეულებრივზედ უფრო მეტად მოუახლოვდა

და დააგიჟა ხალხი სრულად.

ემილია: იცით, კასიოს ვენეციელი ახალგაზრდა მოუკლავს ერთი, -

მკვდარს როდერიგო ჰქვიან თურმე.

ოტელიო: მაშ როდერიგო მოკლული არის, კასიოც ხომ მკვდარი იქნება.

ემილია: არა, კასიო ვერ მოუკლავთ.

ოტელიო: კასიო ვერა?

მაშ გზა შემლია სიკვდილს სწორედ და შურისგება

ტკბილი და წყნარი გაიზრდება, გამძვინვარდება.

დეზდემონა: ოჰ, უსამართლოდ მომაკვდინეს.

ემილია: ეს ვინა ჰკვნესის?

ოტელიო: რაო, ჰკვნესისო?

ემილია: ვაი, ჩემ თავს! ეს ქალბატონის ხმა იყო სწორედ. ოჰ, გვიშველეთ, ჩქარა,

გვიშველეთ! - სულზედ უტკბესო დეზდემონა, ჩემო სიცოცხლე, სთქვი რამე კიდევ,

სთქვი, სთქვი-მეთქი, ხმა ამოიღე!

დეზდემონა: უბრალოდ ვკვდები.

ემილია: სთქვი, ვინ მოგკლა.

დეზდემონა: არავინ. თვითონ მოვიკალ თავი... ოჰ, მშვიდობით... ჩემ საყვარელ ქმარს

უკანასკნელად მიმასალმე... ვკვდები, მშვიდობით...

(კვდება)

ოტელიო: ნეტავი ამას ვინ მოჰკლავდა?

ემილია: რა ვიცი, რა ვთქვა.

ოტელიო: ხომ გაიგე, მე თვითონ ვარო, ჩემზედ არ უთქვამს.

ემილია: დიად, აგრე სთქვა, სწორედ აგრე, ტყუილს ვერ ვიტყვი.

ოტელიო: ის აღტყინებულ ჯოჯოხეთში უნდა ჩავარდეს,

ვით მატყუარა... იმის მკვლელი მე ვარ, მე მოვკალ!

ემილია: ოჰ, ის მაშ სწორედ ანგელოზი ყოფილა, შენ კი ავი სული ხარ, მით უფროდაც

კრული და ბნელი.

ოტელიო: ცუდ გზას დაადგა და ნამუსზედ ხელი აიღო.

ემილია: შეჩვენებულო, ტარტაროზო, შენ მას ცილს სწამებ!

ოტელიო: არ იყო სანდო, როგორც წყალი.

ემილია: მაშ შენ ცეცხლივით

გამალეებულხარ, თუკი იმას სანდოდ არ ჰხადი.

იგი მართალი იყო ისე, როგორც თვით ზეცა.

ოტელიო: კასიოს ჰყავდა ის საყვარლად, თუნდ შენს ქმარს ჰკითხე.

ამ უკიდურესს ღონეს თუკი მე მივმართავდი

მტკიცე საბუთის უქონელად, მაშინ ღირს-ვიყავ რომ ჩავემარხეთ ჯოჯოხეთის

უფსკრულთ უფსკრულში. - ყველა იცოდა შენმა ქმარმა...

ემილია: ჩემმა ქმარმა!

ოტელიო: ჰო, შენმა ქმარმა.

ემილია: ჩემმა ქმარმა იცოდა, ვითომ,

რომ დეზდემონა ღალატობდა ქორწინების ვალს?

ოტელიო: კასიოც ჰყავდა მას მოწილედ. თუ ის მართალი იყო, ზეცას რომ მოენიჭა ამ ქვეყნის სიმსხო მთლიანი თვალი წყალ-ჯავარის ქრისოლინისა, - მაშინაც კი მას არ გავცვლიდი ამ ძვირფასს თვალზედ.

ემილია: მაშ ჩემი ქმარი!..

ოტელიო: პირველმა მან შემატყობინა:

პატიოსანი კაცი არის, ვერ ითმენს, როცა

სამარცხვინოსა და ჭუჭყიან საქციელს ჰხედავს.

ემილია: ჩემი ქმარი?!

ოტელიო: რამდენჯერა სთქვა ერთივ და იგივ!

მე გითხარ შენი ქმარი-მეთქი.

ემილია: ოჰ, ქალბატონო!

კაცთ ავსულობას სიყვარული დაუძლევია...

მაშ ჩემმა ქმარმა დასწამა მას ეს ორგულობა?

ოტელიო: ჰო. შენმა ქმარმა, დედაკაცო, რით ვერ გაიგე?

ჩემმა ერთგულმა მეგობარმა და შენმა ქმარმა,

პატიოსნებით და სიკეთით სავსე იაგომ.

ემილია: თუ ეგ იმან სთქვა, იმის სული აყროლებული

დეე, ყოველდღე წვრილ-წვრილ ნაჭრად დალპეს, განიხრწნეს.

უსინიდისოდ უცრუვნია, ოჰ, ჩემ ქალბატონს

გარდამატებით მოსწონდა თვის უღირსი ხვედრი.

ოტელიო: აჰჰჰ!

ემილია: გასწყერ, გასწყერ, რამდენიც გსურს.

ეს შენი საქმე ისეა ღირსი სამოთხისა,

ვით ღირსი იყავ შენ შენის ცოლის.

ოტელიო: სჯობს, დაჩუმდე.

ემილია: რას მემუქრები?

რის ატანაც კი შემიძლიან, იმდენს ვერ მავნებ!

ოჰ, ჭკუამოკლე, დანთხვეულო, ქუჩის ტალახო!

რაც კი ახლა შენ საქმე ჰქმენი... მაგ შენის ხმლისა

არ მეშინიან... უნდა ყველას, ყველას ვაცნობო

შენი ამბავი, თუნდ სიკვდილმა ოცჯერაც მომკლას.

გვიშველეთ! ეი, ჩქარა, ჩქარა, მოგვეშველენით!

მავრმა მომიკლა ქალბატონი, ამ კაცისმკვლელმა!

(შემოდინ მონტანო, გრაციანო და იაგო)

მონტანო: რა ამბავია, რა მოხდა აქ, დიდო სარდალო?

ემილია: მოხველ, იაგო? აბა, კარგად კი მოქცეულხარ,

რომ კაცისმკვლელნი თავიანთ ბრალს შენ გაკისრებენ.

გრაციანო: რა ამბავია?

ემილია: გაამტყუნე ეს ავაზაკი, თუკი შენ კაცის გული გიდევს.

ეს ამბობს, ვითომ შენ გეთქვას, ცოლი მოღალატე

ჰყოლოდეს ამას. ეს კარგად ვიცი, არ იტყოდი.

შენ მაგისტანა ავაზაკი ხომ არ იქნები, ხმა ამოიღე,
ეს გული ჯავრით გამეტენა.

იაგო: მე იგი ვუთხარ, რასაც ვფიქრობდი და ისეთი
არა მიტყვამს რა, რაც თვითონ მაგას არ ეჩვენა
ჭკუასთან ახლოდ და ნამდვილ ამბად.

ემილია: მას უწოდე შენ მოლალატე?

იაგო: დიად, ვუწოდე.

ემილია: მაშ სიცრუე წამოგიროშავს,
სიცრუე წუწკი, ბილწი, ავი, შეჩვენებული,
ვფიცავ ამ ჩემ სულს. შენ კასიო დასწამე იმას?
აგრე სთქვი, განა?

იაგო: ჰო, კასიო; რა გინდა მერე?

სჯობს, ცოტა ენა შეიმოკლო.

ემილია: ვერ დამაჩუმებ; მე ვალი მაწევს, რომ ყველა ვთქვა!
აქ თვის საწოლში მკვდარი წევს ჩემი ქალბატონი...

მონტანო და გრაციანო: ღმერთო, დაგვიხსენ!..

ემილია: მაგ შენის ენით მოუკლავთ ეგ!

ოტელო: რისთვის გაშტერდით? ეგ მართალია, რასაც ამბობს.

გრაციანო: უცნაური რამ ამბავი არის.

მონტანო: ოჰ, საზარელ საქმესა ვხედავთ!

ემილია: ეს ღალატია, ღალატია, ღალატი-მეთქი!

ახლა მე ყველა მაგონდება, ვგრძნობ მე ყველაფერს...

ოჰ, მოლალატე... მაშინაც კი რაღაც ვიფიქრე...

მეტის ვარამით თავს მოვიკლავ... ოჰ, მოლალატე!..

იაგო: რამ გაგაგოჟა? მე გიბრძანებ, შინ წადი ახლავ.

ემილია: გთხოვთ, ბატონებო, მოისმინოთ, რას მოგახსენებთ:

თუმც მაგას უნდა ვმორჩილებდე, მაგრამ ახლა კი

მორჩილების დრო აღარ არის. - იქნება მოხდეს,

რომ მე, იაგო, ჩემ დღეში შინ აღარ დავბრუნდე.

ოტელო: ოჰ, ოჰ, ოჰ!

(დაეცემა ლოგინზედ)

ემილია: დაწექ და იკვნესე! შენ მოჰკალ იგი,

რომლის მსგავსიც კი სათნოებით, უბიწოებით

დედის მუცლიდგან არ შობილა.

ოტელო: (წამოდგება): ოჰ, იგი იყო

ბიწით აღსავსე. - ძლივს გიცანი, ჩემო მოყვარევ,

შენი ძმისწული, ჰხედავ, იქ წევს. აი, ამ ხელთა

ეს არის ახლა შეუჩერეს მას მისი სუნთქვა.

ეს საქციელი საზარელს ჰგავს, მხეცთა შესაფერს, -

კარგად მესმის მე.

გრაციანო: დეზდემონა, შე საცოდავო!

კიდევ კარგი რომ მამაშენი გარდაცვლილია -

შენმა ქმრის შერთვამ მოჰკლა იგი; დარდმა, ვარაძმა

შუა გასწყვიტა იმ მოხუცის სიცოცხლის ძაფი.

თორემ ამ ამბავს ის ცოცხალი რომ დასწრებოდა,

მიეცემოდა უსასოო განწირულებას,
შეაჩვენებდა რისხვით თავის მფარველ ანგელოზს
და ჯოჯოხეთის საზარელ ცეცხლს შთავარდებოდა!
ოტელი: ვწუხვარ მეც, მაგრამ, აბა, ჰკითხე თვითონ იაგოს,
თუ კასიოსთან დეზდემონას რამდენ ათასჯერ
ჰქონდა კავშირი სამარცხვინო. კასიომ თვითონ
სთქვა ყველაფერი. კასიოსათვის მას მიუცია
მის ტრფობის ჯილდოდ ის ნიშანი სიყვარულისა,
რაიც პირველად ვაჩუქე მე, - მე თვითონ ვნახე,
იგი კასიოს ხელში ეპყრა; ის ძველებური ხელსახოცია
და მამაჩემს გარდაუცია დედაჩემისთვის.
ემილია: ოჰ, ზეცაო! ოჰ, ზეცის ძალნო!

იაგო: ხმა! ხმა გაჰკმინდე!
ემილია: არა, არა, ყველაფერს ვიტყვი.
მე გაგკმინდო ხმა?! არა, მე თქვენ ვერ შემაჩერებთ,
ვით ჩრდილოეთით ატეხილს ქარს. თუნდა ამხედრდეს
ჩემ წინააღმდეგ ყველაფერი, ყოველისფერი,
თუნდ თვითონ ზეცა, ტარტაროზი, ადამიანი,
მოურიდებლად ვიტყვი ყველას.
იაგო: წადი, შინ წადი; ჰკვამოიკრიფე, რას ჩადიხარ.
ემილია: არა, არ წავალ.

(იაგო მივარდება ემილიას და უნდა მახვილი ჩასცეს)
გრაციანო: ფუ! დედაკაცზედ მახვილს ხმარობთ!
ემილია: ოჰ, უგუნურო, სულელო მავრო!
შენ რომ ამბობ, ის ხელსახოცი

მე თვით ვიპოვე უცაბედად და ჩემ ქმარს მივეც,
რადგან რამდენჯერ უთხოვნია, შემომხვეწნია,
რომ მომეპარა, მერე ისეთ მკაცრის კილოთი,
რაიც სრულიად იმ უბრალო საგანს არ ჰფერობს.
იაგო: ოჰ, საზიზღარო, უნამუსო!

ემილია: როგორ! კასიოს მისცაო იმან ხელსახოცი? არა და არა.
ვაი ჩემ თავსა! მე ვიპოვე და მივეც ჩემ ქმარს.
იაგო: სტყუი, მიჰქარავ!

ემილია: არა ვტყუი, ზეცის მადლს ვფიცავ!
მართალს გიცხადებთ, აქა მდგომნო! ოჰ, კაცისმკვლელი,
ჰკვამო-დაკარგულო! ეს უტვინო რა ღირსი იყო
იმ მშვენიერის, სათნო ცოლის!

ოტელი: ნუთუ ზეცაში არ მოინახვის ქვა-კლდე თუ არ მეხის სატეხლად!.. ენით
უთქმელო ავაზაკო!..

(ოტელი აპირობს იაგოს მოკვლას, მაგრამ მონტანო იარაღს წაართმევს. იაგო მახვილს
ჩასცემს ემილიას და გაიქცევა)

გრაციანო: ეს დედაკაცი ლამის წაიქცეს; თავის ცოლი მოჰკლა
იმ კაცმა.

ემილია: ჩემ ქალბატონის გვერდით დამდეთ; ოჰ, მართლა ვკვდები.
გრაციანო: ცოლი მოჰკლა და თვით გაიქცა.

მონტანო: სწორედ ნამდვილი ავაზაკია!
დამიჭირეთ ეს საჭურველი, მავრს რომ წავართვი.
უდარაჯეთ კარებს გარედან.
არსად გაუშვათ და გაქცევა
თუ დააპიროს, მოსაკლავადაც ნუ დაინდობთ. უნდა წავიდე
და ის წყეული ვაპოვინო.
(გადიან მონტანო და გრაციანო)
ოტელო: ვაჟკაცობაც კი
დავკარგე სრულად. ჩემ ხმაღს მტაცებს ხელიდან ბავშვი
გამოუცდელი; აგრე იყოს! ან ვაჟკაცობა რად მინდა, რაკი სათნოება აღარსადა მაქვს.
ყოველისფერი, დეე, წარხდეს.
ემილია: ამას ნიშნავდა, ოჰ, ჩემო ტკბილო ქალბატონო,
შენი სიმღერა? დამიგდე ყური, შეგიძლიან, რომ მომისმინო?
შენთვის სიკვდილის მოციქული გედი ვიქნები

და სიმღერაში დავლევ სულსა (მღერის)
«ნერგს, მწვანე ნერგსა!»
მავრო, უმანკო იყო იგი და შენც უყვარდი.
სასტიკო მავრო! როგორც მართალს ვამბობ მე ახლა,
ისე ელხინოს თუნდ ჩემ სულსა, და ვამბობ იმას,
რასაც გულში ვგრძნობ... ვკვდები... ვკვდები...
(კვდება)
ოტელო: მე ამ ოთახში სხვა საჭურველიც მეპოვება.
ის ხმალი არის ესპანური, ცივ წყაროში გამოწრთობილი...
აგერ აქა მაქვს... გთხოვ, გამიშვა, ჩემო მოყვარევ...
გრაციანო (გარედან): გარეთ გამოსვლას თუ ეცდები, ძვირად დაგისვამ; შენ
შეჭურვილი არა ხარ და უნდა ითმინო.
ოტელო: მომხედე, აბა, მითხარ რამე, ყური დამიგდე,
თორემ მერწმუნე, თავს დაგესხმი უსაჭურვლოდაც.
გრაციანო (შემოდის): რაო, რა გინდა?
ოტელო: აქ მიყურე. აი, ამ ხმაღზედ უკეთესი
ჯერ არა რტყმია ჯარისკაცს გვერდზედ.
ყოფილა ჟამი, როდესაც ეს ერთგული ხმალი
ამ მსუბუქ ხელში მჭერია და გზა გამიკაფავს
მოპირდაპირეთ შორის, შენზედ ოცჯერ უმეტესთ. -
მაგრამ ამაოდ რას ვიკვები! ვის შეუძლიან,
გზა გაუკვალოს თავის ბედ-იღბალს? წავიდა ის დრო;
თუმც საჭურველით მხედავ, მაინც ნუ გეშინიან.
დასრულდა ჩემი ცხოვრების გზა. საზღვრამდე მიველ
და ზღვის კიდესთან იალქანი აგერ დავუშვი.
უკან რად იწევ მოკრძალებით? ტყუილად შიშობ;
ხელში ლერწამი აილე თუნდ და მიუშვირე
ოტელოს გულსა, მაშინაც კი შედრკება იგი.
ახლა ოტელო სადღა წავა? - როგორ მიყურებ,
ჰოი, ბედშავო, საცოდავო! შენის პერანგის
მსგავსი ფერი გდევს! როს შეგხვდები უკანასკნელ დღეს,

ეგ შემოხედვა გადმოსტყორცნის ჩემ სულს ზეციდან
და ეშმაკები ხელს სტაცებენ. ჩემო სიცოცხლევ,
ცივი ხარ, ცივი, როგორც თვითონ უმანკოება...
ოჰ, შე წყეულო, ავო სულო! ოჰ, ტარტაროზნო,
ცემით განმდევნეთ, განმაშორეთ ამ ციურ სახეს,
მიმეცით ქარსა, მყრალ გოგირდში დამწვით, დამხრაკეთ,
ჩამაგდეთ უფსკრულს, ჯოჯოხეთის ცეცხლის მდინარეს!
ოჰ, დეზდემონა, მკვდარი ხარ შენ, მკვდარი ხარ, მკვდარი.
(შემოდინა ლოდოვიკო და მონტანო; ოფიცრებს იაგო დაჭრილი შემოჰყავთ; კასიო
საკაცით შემოაქვთ)

ლოდოვიკო: აბა, სად არის ის უჭკუო და უბედური?

ოტელო: ყოფილს ოტელოს თუ ჰკითხულობ, აი, აქა ვარ.

ლოდოვიკო: ის სადღა არის შხამიანი, ასპიტი გველი?

აქ მოიყვანეთ.

ოტელო: მე ფეხებზედ დავყურებ, მაგრამ ვერ ვამჩნევ
ნიშანს ეშმაკისას... სტყუიან თურმე...

თუ ეშმაკი ხარ, საჭურველი არ გასჭრის შენზედ.

(დასჭრის იაგოს)

ლოდოვიკო: ხმალი წაართვით.

(ოტელოს საჭურველს აჰყრიან)

იაგო: დამჭრა, მაგრამ მოკვლა ვერ შესძლო.

ოტელო: მე არც ეგა მწყინს, მე მინდა, რომ ცოცხალი დარჩე, -
კაცი რომ კვდება, როგორც ვატყობ, ბედნიერდება.

ლოდოვიკო: რა ითქმის შენზედ, ოჰ, ოტელო, ერთ დროს ქებულო,
აწ ჩავარდნილო შეჩვენებულ მონის მახეში?

ოტელო: სთქვით, რაც გინდოდეთ. კაცისმკვლეელი ნამუსიანი
მიწოდეთ თუნდა; რადგან მოვკალ არა ძულებით,
არა, ნამუსის გულისათვის მოვკალ მე იგი!

ლოდოვიკო: ზოგში გამოტყდა ეს წყეული. გვაუწყეთ მხოლოდ,
თქვენა და ამან განიზრახეთ კასიოს მოკვლა.

ოტელო: ეგ მართალია.

კასიო: ბატონო, მე რა დაგიშავეთ?

ოტელო: ვიცი, შენ ბრალი არა გაქვს რა, გთხოვ მომიტევო.

აბა, მოჰკითხეთ ამ ბაიყუმს, ეშმაკის წილსა,

რისთვის გამაბა თავის ქსელში სულით და ხორცით?

იაგო: რაც იცით, იცით, ნულარ მკითხავთ ნულარაფერსა:

მე ამას იქით ერთ სიტყვასაც ვერ მათქმევინებთ.

ლოდოვიკო: მაშ ლოცვასაც კი აღარ იტყვი?

გრაციანო: წამება კარგად გაგიხსნის კრიჭას.

ოტელო: მაგაზედ კარგს ვერას იქმოდო.

ლოდოვიკო: უნდა გაცნობოთ ჩვენ ამ ამბის თავი და ბოლო, -

ვგონებ, თქვენ ყველა არ უწყოდეთ: მკვდარს როდერიგოს

ჯიბეში ჰქონდა ეს წერილი; აი, სხვაც კიდევ.

ერთი ამტკიცებს, რომ კასიოს მოკვლა იაგოს

როდერიგოსთვის მიუზღვია.

ოტელი: ოჰ, ავაზაკი!

კასიო: ბილწი, წარმართი!

ლოდოვიკო: ეს მეორეც იმის ჯიბეში აღმოჩენილა;

საყვედურის წერილი არის;

როგორც ეტყობა, როდერიგოს ფიქრად ჰქონია,

ამ წყეულისთვის გაეგზავნა იგი წერილი;

მაგრამ ვიდრემდე გაჰგზავნიდა, ეს მისულა და
კმაყოფილება მიუცია როდერიგოსთვის.

ოტელი: ჰოი, თვალთმაქცო, საზიზღარო! მითხარ, კასიო,
შენ ჩემის ცოლის ხელსახოცი როგორ ჩაიგდე?

კასიო: ის ჩემ ოთახში ვიპოვე მე. ეს არის ახლა,
თვითონ ესეც კი გამოტყდა, რომ ის ხელსახოცი
იქ დაუგდია ეშმაკურის სხვა რამ განზრახვით
და ის განზრახვა ახდომია სურვილისამებრ.

ოტელი: ოჰ, უგუნურო, უგუნურო, ჭკვა-დაბნეულო!

კასიო: თავის წერილში როდერიგო ჰკიცხავს იაგოს, -
რად წამაქეზე, - სადარაჯოდ რომ იდგებიო,
აწყენე რამ კასიოსა - და ამ ამბავს ხომ

გადაყენებაც მოჰყვა ჩემი. ამ საქმეს გარდა,
როდერიგო რომ დიდი ხანი მკვდარი გვეგონა,
მობრუნდა ახლა და გვიამბო, თუ ვით იაგომ
თვით ჩაასაფრა იგი ჩუმად სხვის მოსაკლავად
და თვითვე დასჭრა.

ლოდოვიკო: თქვენ ეს სახლი უნდა დასტოვოთ
და ჩვენ წამოგყვით! აქ მმართველად კასიო რჩება;
და თქვენ კი თქვენი უფლება და ჯართ-უფროსობა
ჩამორთმეული გაქვთ დღეიდან; ამ ავაზაკს კი, -
რასაც სასტიკი მსჯავრი სასჯელს გამოიგონებს,
სასჯელს ხანგრძლივსა და საშინელს, - ის მიესაჯოს. -
თქვენ, ვიდრე თქვენსა შეცოდებას შევატყობინებთ
დიდ ვენეციის სახელმწიფოს, დაგაპატიმრებთ. -
წამოიყვანეთ ეგეც ჩვენთან.

ოტელი: ჯერ შეიცადეთ; ვიდრემდე წახვალთ,
მათქმევინეთ ეს ორი სიტყვა:

მე ვენეციის სახელმწიფოს გამგებელთათვის
გამიწევია სამსახური, - თვითონც იციან;
მაგრამ ამაზედ არას ვამბობ. მე გთხოვთ მას მხოლოდ,
თქვენს წერილებში რომ აუწყებთ ამ ბედშავ ამბავს,
მიწოდეთ იგი, რაც ვარ მე: ნურც რას მოუკლებთ
და ნურც არაფერს მოუმატებთ გაბოროტებით.

სთქვით, იცოდა-თქო სიყვარული მან ჭემმარიტი,
თუმც არა-ბრძნული; ვერ სძლევდა-თქო ეჭვი ადვილად,
მაგრამ რაკი გულს აუვსებდნენ ეჭვიანობით,
მიაღწევდა-თქო უკიდურეს მრისხანებამდე.

სთქვით, - მსგავსადა-თქო უგუნურის ინდიელისა

შორს გადასტყორცნა მარგალიტი უძვირფასესი
მთელს იმის თემზედ; იმის თვალთა დამონებულთა,
ტირილს არ-ჩვეულთ, უხვად ცრემლი გადმოსდიოდათ,
როგორც ფისი-თქო სამკურნალო არაბეთის ხეთ...
ეს ყველაფერი აცნობეთ მათ და დაუმატეთ,
რომ როცა ერთხელ ალექოში ოსმალის ვინმე,
თავს რიდე-დგმული, სიამაყით გულზედ მოსული
ვენეციელსა სცემდა ერთსა და მის ქვეყანას
უშვერის სიტყვით აგინებდა - მივწვდი მე ყელში იმ ქოფაკ ძაღლსა წინ-დაცვეთილს
და დავკალ ასე...

(ხანჯალს ჩაიკრავს გულში)

ლოდოვიკო: ოჰ, რა სისხლის ღვრის დრო დაგვიდგა.

გრაციანო: აქ ყოველივე სიტყვა უქმია!

ოტელო: ვიდრე მოგვალ, მე გაკოცე შენ,

(დაეცემა დეზდემონას გვამს)

ახლა თავს ვიკლავ და მიხდა, რომ კოცნით დაგაკვდე...

(კვდება)

კასიო: ამას ვშიშობდი, მაგრამ ვიყავ გულდაჯერებით,
რომ საჭურველი თან არ ჰქონდა.

დიალ, ოტელო დიდსულოვანი კაცი იყო.

ლოდოვიკო (იაგოს): ქოფაკო ძაღლო!

ზღვაზედ, შიმშილზედ, თვით ტანჯვაზედ უფრო უწყალო!

შეჭხედე ერთი ამ სარეცლის საზარელ ტვირთსა!

აი, ეგ არის შენი საქმე. - ჩქარა დამალეთ,

თორემ უშხამავს კაცს სახედველს. - შენ, გრაციანო,

უნდა ამ სახლ-კარს უპატრონო; მავრის ქონებაც

შენ ჩაიბარე, - სხვა მემკვიდრე მაგას არა ჰყავს.

და თქვენ, ბატონო გამგებელო ამ კუნძულისა,

უნდა განსაჯოთ ეს ავსული საჯოჯოხეთო,

დანიშნოთ მისთვის დროც, ადგილიც და სატანჯველიც, -

ოჰ, სატანჯველი დიდი დასდეთ! მე კი ჩავჯდები

პირდაპირ გემში და როს მივალ, ჩვენთა უფალთა

ამ მძიმე ამბავს დამძიმებულ გულით ვაუწყებ.

(გადიან)